

INDEX PRO CIRCULARIBUS A. 1888.

	Pag.
Andrin	8 40
Apar	48
Ács	56
Baár	21
Baloković	21
Banusz-Heisz	67
B.-Baán	56
Battina	67
Bencze Franc.	31
Bencze Steph.	40
Biró	8
Bizovac	21
Bodony	21 30 72
Bogdása	7
Bogisich	58
Bubreggh	6 68
Bükösd	30 50
Chartae pignor.	49
Charvát	52
Conscriptio parochiarum	33
Csepeley	68
Cserta	56
Csizmadia	22
Czikó	24 51
Data statistica	6 71 53
Decreta apost.	35 45 53
Demkó	49
Docentium provent.	29
Dombóvár	23 44
Emigratio	42
Erdélyi Car.	40 48
Examen prosyn.	36 46
Értény	30
Fonyó	38
Fölker	56
Fundus subsid. regnicol. doc.	29
Fülöp	8
Gadó	40

	Pag.
Gianone	8
Glatt	56
Götz	27
Gyód	7
Haragó Jós.	8
Hajcz	6
„Havi közlöny“	30
Hirling	40
Horváth doc.	67
Horváth Georg.	8 52
Horvát-Hertelend	31 55
Horváth Lad.	39
Horváth Mich.	40
Hosszu-Hetény	48
Igaz	56
Insurrectio milit.	5
Ivánovics	24 44
Jozics	40
Jubilaeum papale	1 53
Karácsozda	51
Katics	8
Katona	70
Kánya	43 47
Keseries	27
Késmárky Jos.	8
Késmárky Steph.	8
Kienle	8
Kirschaneck	44
Klein	40
Kis-Dorogh	52
Kiss Rud.	48
Kónyi	43
Kopári	40
Kozári	40
Kovács Ant.	56
Kovács Jos.	40 48
Kuzmics	22
Lakner	29

	Pag.
Lancsuk	51
Laubhaimer	25
Lechner	39
Lengyel	23 42
Libri proscripti	25
Liptód	47
Litterae quadrages.	9
Loncsár	8 72
Magyar Jos.	22
„Magyarország tiszti czim- és névtára“	49
Mandatum quadrages.	19
Maráza	72
Markovics	22 48
Matricae	41
Megyefa	47
Mixta matrim.	53
Mohács	39
Molnár	56
Mozolányi	8 68
Mucsi	48
Munkay	67
Murga	48
Nagy Joan	48
Nagy-Szokoly	43
Németh Mich.	20
Neumayer	48
Nyárády	40
Obolus Petri	8
Offenmüller	56
Otrokóczy	39
Ozora	47
Paári	42
Pastorales	9
Pataki	48
Pécsvárad	56
Pensa scripturistica	37
Pensio sac. emerit.	69
Philippovics	24 44
Pintér Car.	40
Pozsgay	40

	Pag.
Prikler	8
Proksch	8
Provent. docent.	29
Pusztai-János	51
Püsp.-Szt.-Erzsébet	52
Razgha	68
Rácz-Görcsöny	55
Reisz	40
Requiem pro OO. FF. DD.	35
Rosarium	45
Scharfenberger	40
Sedes scholaris.	54
Szakadát	43
Szalay	8 56
Szalezer	8 31
Szálka	51
Szebeny	39
Szent-István	50
Szent-Katalin	51
Szeredy	39
Sujánszky	49
Svetics	24
Takács Steph.	48
Tengőd	6
Theses paedagog.	37
Theses theolog.	7
Tevel	7
Topáll	23
Tóth-Keszi	26 43
Trachoma	57
Troll fund.	6
Tymbrum	41
Udvardy	29
Ujváry Vict.	24
Ujváry Nic.	40
Valetudo publica	26
Varasd	50
Varga Emmanuel	8 24 40
Várdomb	47
Vásáros-Dombó	68
Walter Jos.	68

I.

224

1888

Quamvis neminem iam lateant ea, quae a catholicis totius Orbis terrarum populis ad celebrandum quinquagenarium Summi Pontificis Leonis XIII. sacerdotale Jubilaeum facta sunt et adhucdum fiunt: iustum et aequum tamen arbitror, ut solenne illud scriptum, ope cuius Eminentissimus Dominus Joannes Simor, S. R. E. Cardinalis, Princeps, Primas, Regni, in publica Audientia a sua Sanctitate die 30-a Novembris anni elapsi 1887. concessa, filialem gentis hungarae in Ssmum Dominum Nostrum pietatem, charitatem, reverentiam et adhaesionem expressit, Circularibus Dioecesanis una cum responso Ssmi Domini pro perenni rei memoria inseram.

(Litterae
homagiales
Catholicorum
Hungariae et
responsum
Beatissimi
Patris.)

Est autem tenor litterarum homagialium sequens:

Beatissime Pater!

„Dies, qua in termino decimi lustri ad altare sacris operaturus ascendis, ut immaculatam victimam pro Christi Domini grege, Princeps Sacerdos, quia eiusdem Salvatoris in terra Vicarius, Deo Patri offeras, non tam Tibi quam nobis felix et fausta, gaudii et officii, spei et gratiae ubertim ferax, munerisque divini in opportunitatibus et tribulatione, pignus sacrum est.

Deus, qui corda probat, sic colluctationis nostrae moderatus est vices, ut hac die, desiderio orantis Jesu Christi congruenter, unum nos esse Tecum non tantum comperiamus animisque nostris robur consolationis advehamus, sed etiam in obsequiis obedientiae, in documentis amoris, in testimoniis fidelitatis spectaculum facti mundo, et angelis et hominibus, nos unius moris esse in domo conspiciamur, comprobantes, — illis autem, qui foris sunt, facto annunciantes: petram fundamenti semper esse immotam, auctoritatem vices Christi Domini gerentis esse jugiter integram, cuius proinde opem quaerere, cuius praesidiis in convulsione trepidarum rerum fulciri, cuius consiliis in eventibus dubii exitus inniti efficienter liceat.

Salve igitur, Sanctissime Pater, die hac propitia! Salve Pontifex animarum nostrarum! Dum Tibi, filii Tui, hac die decus damus, fidem cordium nostrorum annunciantes, malis, quae mundum affligant, remedium signamus, ferimus. — Tu es, dies diei eructat verbum, a quo averti ruere, ad quem converti, in humanis quoque rebus, consurgere est; posquam regnum Jesu Christi, cui Tu divino munere praees, omnis justitiae omnisque juris fulgur et fulcrum, omnis ordinis, quo societas consistit et vivit, robur et munimen est; cum Christus lapis angularis, sit et manet rex mentium, rex cordium, rex voluntatum, cui subdidit Deus Pater omnia.

Salve, Beatissime Pater, Salve incolumis, qui es incolumitas omnis ordinis in mundo; salve caritatis et justitiae praeco, iudex ac vindex omni major exceptione, quae migrare minantur ab hominibus, quia Tibi et Christo Domino negari pertentantur in mundo.

Salve, Pater fidei nostrae Abraham! Tu Petra fundamenti in templo Dei, quo nos, immiti Babylon adhuc immixti, affectibus autem semper distincti, aedificamur in coelestem Jerusalem, quae est beata pacis visio. Nos quidem viva saxa pro civitate tali adhuc inculta, inter colluctationes et consolationes fabri polimur malleo, in dolore tamen scalpri salubris ictibus et tusione plurima coaptamur, fide firmi, spe erecti, caritate fervidi, Te duce, Te custode, Te magistro molem templi celsam struimus. Mens iniquorum fuit, ut Tu, vices gerens Christi Domini, solus opprimaris, solus acerbis casibus divexeris: ecce, quanti in mundo oppressi gemunt, oppressione minaci pendenti extenuantur! Consilium animi fuit, ut delearis de terra viventium, et nomen Tuum non memoretur amplius: ecce mundus totus, qui Christum corde gerit et ore fatetur, ad pedes Tuos evangelisantis pacem, evangelisantis bona prostratus Tibi vitam adclamans, tergeminis Te tollit honoribus; — qui recesserunt a Te, vias redeundo explorant; qui iniquitatis protervae magistris manus junxerunt, opem Tuam vocant, favoribus Tuis gloriantur.

Deus, qui rebelles etiam compellit voluntates, fecit misericordiam. Comprobatur, quod saecula docent: bellum Christo Domino illatum, sponsae eius ad tempus multum quidem nocere, inferentibus autem illud, si non resipuerint, excidium parare. Viros, qui rerum potiuntur, atra premit cura, nos autem persuasi novimus: quousque iniquitas Sedi Tuae illata de medio sublata, quousque iura Christi Domini et justitiae Petri instaurata non fuerint, vulnus in corpore gentium hiabit et pacis, securitatis ordinis et tranquillitatis revehendae conatus vani et irrii concident.

Convulsionis quidem solus homo — ordinis autem Deus est auctor.

Dum totus catholicus orbis, Sanctissime Pater, Tecum jubilante jubilat, Deum in vota vocans, ut turbine ferae ac impiae violentiae, quo circumdaris, placato, amica, serena videas tempora; plebs Hungara, avitae sanctae fidei, quam primus rex noster, ab apostolico Pontifice Apostolus agnitus, oris et mentibus nostris invexit, post longas eversionum procellas adhuc fidelis multo majore ratione mota, inducta, Tibi honoris, amoris, adhaesionis solvi nesciae testimonia pandit, quia inter gentes plurimis a Tua Sede muneribus cumulata existit.

Petrus, in successoribus suis semper vivens, gentem nostram ad latices sacros Spiritus Sancti excepit, et ita eidem inter gentes sedem tutam, proprio decore fulgidam sepivit; Petrus cavit, ut gens Hungara, sacri romani imperii caesari vicina, qui promissa Carolo Magno data teneri voluit, quin officia eiusdem semper etiam implevisset, sui juris sui que imperii maneat: Petrus non regulum, sed regem Hungarorum corona decoravit, coronaeque, unde hac sacra fiebat, gemmam iurium Apostoli inseruit; — Petrus stirpem Arpád, migrantibus ad has oras Hungaris conatam, coetu sanctorum, huius stirpis propaginum conspicuam extulit; — Petrus ferventes dissidiorum internorum fluctus, quibus gens in fide adhuc nova divexabatur, oleo dilectionis identidem temperavit; — Petrus minantia genti nostrae pericula augurans, ut averruncari queant, animos concivit, ne clades in gentem irruat, nihil itentatum reliquit, irruente autem casu, ut tempus tribulationis mitius et bre-

vius fiat, animos ad spem erexit, ad fortia excitavit, copias armorum adjutrices vocavit, misit, nervo belli gerendi non una vice locupletavit, — tandem ut ignominia captivitatis remota, avita Hungarorum jura, novae vitae germina, integra perseverarent, promotor fuit.

Novissimis diebus idem Petrus per Te, Beatissime Pater, loquens, urentibus, quae christianas respublicas consumunt, vulneribus, apta remedia quidem obtulit, — veritates ab hominum filiis deficientes, quibus omnis ordo innititur firmusque stabilitur, in memoriam revocando, speciatim nostrorum malorum, ne plaga medicinae experts fiat, anxius in litteris ad Episcopos Hungariae datis fomentum praesens explicuit.

Historia fugientium testis temporum, vitae, qui doceri volunt, magistra, custos rerum gestarum, eruditae posteritati, mendacio profligato, rejecto, lumen adferens — quemadmodum in nostris publicis regni tabulis consignatum legitur, annunciat : quia per Sanctam Tuam Sedem, Beatissime Pater, bonis omnibus repleti sumus.

Pro Te, non dominationis fulgorem, sed supremam, qua commodo totius orbis fungeris, auctoritatis dignitatem et securitatem inique ablatam juste exigis ; non regibus, non gentibus vis principari, sed ut Christus Dominus et Salvator, et justitia eius in gentibus regnet, concupiscis ; — nulli nocere, cunctis prodesse, nullum premere, cunctos pariter extollere niteris, quum justitia elevet gentes, miseros autem faciat populos peccatum Tu princeps pacis, consilia pacis meditaris, — Sacerdos Christo Domino, gentibus autem et regibus Pater manere Tuae voluntatis est.

Si rebus humanis vocatus intervenis, nunquam ficto pectore facis, semper justus, semper benignus, inopem foves, erigis, tueris limite officii signato, corda pulsas, affectus mulces, paciferaque manu ramum praetendis olivae.

Si cum Cristo Domino amara passus es, forsitan ab iis, quibus indesinenter bona faciebas, gens Hungara, patrum gratum conservans animum, Tibi et Sedi Tuae nunquam ingrata, auctoritati Tuae sacrae, quae placita semper longanimitate vincit, perseveranter dedita fuit.

Hunc gratum patrum nostrorum animum, Sanctissime Pater, sub pectore gerentes, Tibi honorem, constantem adhaesionem, obedientiam filiorum Dei promittimus, filialiaque vota promimus, — Deum Omnipotentem Maximum obsecrando ut Te, Beatissime Pater, ad totius Christiani orbis columnen, praesidium et ornamentum diu, multumque sospitem atque incolumem servet.

Iis porro humilibus precibus ad Te accedimus, ut quae Tibi, omnibus spoliato, atque ad pias filiorum tuorum eleemosynas redacto, cui onus sollicitudinis omnium Ecclesiarum incumbere novimus, in collatitia stipe, ac in suppellectili sacra, Tibi supervacanea, Ecclesiis per orbem necessaria, offerimus dona, illa tamquam obsequii nostri numera, atque amoris documenta benigne suscipias.

Benedic Sanctissime Pater Regi, totique augustae Imperiali ac Regiae Domui, benedic populo Hungariae, benedic etiam nobis, qui adstamus coram Majestate et

Sanctitate Tua! Benedictio Tua sit pignus benedictionis divinae, sit pacis intra et ultra terminos nostros, sit prosperitatis securitas, sit progressionis in omni bono fons uberrimus.

Sanctitatis Tuae

humillimi, devotissimi, obsequentissimi filii ac servi.

Budapest die vigesima Novembris 1887.“

Ad haec Sanctissimus Dominus Noster sequentia reposuit:

„Ad iucundum sacerdotii Nostri natalem quinquagesimum, quem Dei conservatoris munere beneficioque proxime acturi sumus, laetitiam hodierna die non mediocrem adiungit, dilecti filii, conspectus vester: qui sane eadem vel tacitus loquitur, quae modo graviter copioseque Cardinalis Primatis explicavit oratio. Et mirum quantum Nobis affert solatii, praesertim in tantis sollicitudinum caussis, ista animi vestri eximia et nobilis significatio. In qua quidem Nobis, rerum veterum memoriam repetentibus, vere videmur vestigia agnoscere virtutis avitae: eius intelligimus virtutis, quam, per adversas res aequae ac per secundas, Hungaria retinuit, quaeque ipsas eius origines fecit insignes, quo tempore magnus apostolus vester beatus Stephanus, cum fundamenta civitati regnoque poneret, non aliunde quam ab hac Principis Apostolorum Sede auspicia capienda censuit. Est itaque cur vobis magnopere gratulemur istam in obsequio pietateque Apostolicae Sedis fidelem constantiam. Ex quo velut uberrimo fonte si cunctis retro saeculis tanta est in genus vestrum derivata salus, quanta nuper commemorata est, parem et similem beneficiorum copiam in omnem consequentem aetatem sine ulla dubitatione, dilecti filii, expectate. Viget enim in Pontificatu romano divinitus insita virtus, omnino salutem efficiens suapte natura: neque potest accidere huic, quod rebus humanis, ut intercidat aut mutetur. Id quidem ita esse pernegant oppugnatores Ecclesiae, propterea quod volunt a catholico nomine, a Vicario Jesu Christi Potifice romano abalienare hominum animos, et huius propagare flammam belli, cuius furentes impetus Nos maxime sustinemus. Sed tamen quod reipsa apparet, non omni ex parte consiliorum suorum exitum consequuntur. Vivit enim, favente Deo, religionis amor cum reverentia maxima Apostolicae Sedis coniunctus, vivit et valet alte in animis insculptus, praesertim in multitudine. Testis est istud ipsum ob sacerdotii Nostri anniversariam memoriam repente excitatum ubique studium: hic animorum voluntarius admirabilisque concentus: haec pietatis popularis tam illustria et varia nec usitata pignora, quae Pontifici romano ex omnibus terrarum partibus certatim afferuntur.

Jam vero ad Litteras encyclicas quod attinet, quarum nuper est facta mentio, ut eas Episcopis vestris mitteremus fecit non modo officium Apostolicum, sed etiam singularis in Hungaros benevolentia, quae profecto non est in Nobis quam in decessoribus Nostri, minor. — Avebat animus utilia vobis atque opportuna documenta proponere, ob eamque rem plura extimescenda virtuti discrimina indicavimus: simul praecepta dedimus de honestate morum, de fortitudine christiana, de servanda sanctitate coniugii, de iuventute probe fingenda, et alia id genus,

quae maxime postulare tempus videbatur. — Iis praeceptis non dubitamus quin cuncti pro sua quisque parte diligenter obtemperetis, Episcoporum vestrorum sequuti uti oportet, magisterium atque auctoritatem. Nihilominus cum tanta sit temporum difficultas, ac tot passim peccandi occurrant illecebrae, valde velimus ut mansurum aliquod recte faciendi incitamentum hinc ex eodem fonte hauriatis, unde primum Evangelii lucem, postea multiplex praesertim in rebus dubiis adiumentum patres vestri, stirps generosa ac sapiens, hauserunt. — Igitur studete ex Urbe Roma, principe christiani nominis, ex augusto Petri et Pauli sepulcro magis magisque dignos maioribus vestris discedere. Fortior esto in vobis singulis amor Ecclesiae: sanctius Apostolicae Sedis obsequium: alacrior ad christianarum officia virtutum voluntas. Optimus is peregrinationis romane futurus est fructus, nec modo ad bonum singulorum, sed etiam ad prosperitatis publicae incrementum longe prestantissimus, cum exploratum sit, non tam armis atque opibus, quam religione, et virtute civium stare imperia.

Tu vero, Cardinalis Primas, vosque Episcopi, sic pergite in provehenda populi salute strenue versari, ut labore industriaque vestra christianis quotidie laudibus ornatior constanter floreat Hungaria. — Nos interim augusto Imperatori Regi Hungarorum, augustae Domui, vobis, venerabiles fratres, vobisque, dilecti filii, quotquot adestis, itemque familiis vestris, totique Hungariae Apostolicam benedictionem, caelestium munerum auspicem, benevolentiaeque Nostrae pignus, peramanter impertimus.*

274

1888

In nexu ordinum Circularium sub Nro. 363/1887. (Circ. dioec. a. 1887. No. VI. pag. 23.) dimissorum, pro stricta observantia sequens communico Exc. R. H. Ministerii Cultus et publ. Institutionis Intimatum:

A vallás- és közoktatástügyi m. kir. ministeriumtól. 887/1888. sz. Nagyméltóságu Püspök úr! A m. kir. honvédelmi minister úr m. é. december hó 19-én 58761. szám alatt kelt átiratából értesültem, hogy az anyakönyvvezetők, a népfelkelési ügyekben az illető községeknek megküldendő segédokmányok átküldése tekintetében nehézségeket csinálnak és az említett segédokmányok meg nem küldését avval mentik, hogy e tárgyban semminemű utasítást sem kaptak volna. Hogy jövőre az érintett félreértések teljesen elhárítva legyenek, van szerencsém Nagyméltóságodat tiszteletteljesen felkérni, méltóztassék az anyakönyvvezetőknek meghagyni, hogy azok a népfelkelésről szóló 1886. évi XX. t. cz. 10. §-ából kifolyólag szükséges, valamint a m. é. február hó 26-án 8491. sz. a. Nagyméltóságodnak megküldött népfelkelésre vonatkozó utasítás 42-ik pontja alatt meghatározott segédokmányokat már hivatalból s minden egyéb a hivatott t. cz. 10. §-ának határozványai szerint a népfelkelési parancsnokságoktól vagy a polgári hatóságoktól a népfelkelési ügyben követelt okmányokat épen úgy, mint az, az egyéb katonai ügyekre nézve előírva van, az illető parancsnokságoknak vagy hatóságoknak azonnal díjtalanul megküldeni

(Intimatum ministeriale quoad extradanda occasione insurrectionis documenta.)

kötelesek. Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását. Budapest, 1888. január hó 17-én. Trefort, s. k.

282

1888

(Data statistica.)

Advolutarum, philyrarum $\frac{1}{2}$. unum exemplar erga requisitionem Reg. Officii Statistici regnicolaris fine Ecclesiarum matrum, filialium, (urbium, oppidorum, pagorum, praediorum molarum, stationum strati ferrei etc, prout in schematismo dioecetano recensita habentur) iuxta comitatus et districtus Jud. Nobilium in ordinem redigendarum cum eo cuius DD. Curatorum consigno, velint quisque sui exemplaris rubricas rite implere et idem immediate ad Cancellariam Eppalem ocyus promovere.

281

1888

(Nova fundatio Troll pro curatiis Harcz et Tengőd.)

Illmus ac Rssmus D. Franciscus Troll, Praelatus domesticus Suae Sanctitatis Leonis XIII. PP. & Canonicus Cantor Cathedr. E. Q. innumeris liberalitatis suae actibus addidit novum, numerando 10.000 flnor a. v. in status obligatorialibus, qui dotem constituent perpetuae foundationis pro augendis duarum Curatiarum Harcz et Tengőd redditibus factae.

225

1888

(Subsidium Foundationis Franc. Troll pro sacerdotibus factae.)

Subsidium 100 flnorum e fundatione Illmi Francisci Troll pro egenis & aegrotis sacerdotibus facta pro a. 1887. sequentes obtinuerunt:

Joannes Plosser emer. parochus Miszlaensis; Franciscus Wimmer emer. par. Szebényensis; Franciscus Nikl; Carolus Csajághy emer. VAD. & par. Szászvárensis; Adamus Gött, par. Mocsoládensis; Nicolaus Magyar, par. Lengyelensis; Blasius Modrosics, curatus Lipovaensis; Josephus Pintér, VAD & par. Bonyhádensis; Adolphus Wagner, par. Szt.-Ivánensis; Aloysius Zvonicek, par. Vörösmarthensis; Aurelius Boross, par. Szálkaensis; Georgius Lakner, par. P.-Lakensis e respectu gravioris et diuturni, quo laborat, morbi, accepit 200 flnos.

Qui summam sibi taliter applacidatam erga apocham tymbro legali proviam penes Officium fundationale dioecesanum levare poterunt.

(Subsidium Foundationis Francisci Troll pro docentibus factae.)

Subsidium 50 flnor. e dicta fundatione pro a. 1887. obtinent docentes:

Michael Tiringier, d. Szabolcsbánya; Joannes Palecsko, d. Pogány; Joannes Jelencsics, d. Sz.-Iván; Francisca Hencz, d. Siklós; Joannes Weininger, d. Karancs; Franciscus Jung, d. Battina; Michael Hübner, d. Lanesuk; Joannes Bingold, d. Maráza; Mathias Koleszárics, d. Lothárd; Adamus Goszmann, d. Ujbánya; Josephus Kulcsár, d. Mocsolád; Martinus Kiefer, d. Karáczkodfa; Franciscus Csenterics, d. Sumony; Stephanus Ebrić, d. Ladimirevce; Josephus Schremf, d. Rakitovica; Soror Angelina, d. Bonyhád, (e sororibus chari-

tatis S. Vincentii.) Joannes Kumper, d. Döbrököz; Aloysius Róth, d. Paári; Stephanus Kis, d. F.-Nyék; Josephus Rott, d. Duna-Kömlőd; Stephanus Koszoru, d. Szegzárd-Ujváros; Joannes Rittlinger, d. Kis-Dorogh.

Qui pariter apochas suas penes Officium fundationale dioecesanum prae-sentandas habent.

23 cons.

1888

Theses theologicae pro coronis

a) vernali:

E theologia morali: Coliturne voto Deus? qualia sint, ut Deo grata sint? (Theses the-
ologicae)
possunt-ne et qua ratione solvi?

b) autumnali:

E iure Canonico: Quis est contrahentium parochus proprius?

226

1888

A kesztői anyaegyházhoz tartozó gyódi fiókközség tanítói állomására (Concursus
f. évi február 15-ig pályázat nyittatik. A folyamodók irataikat a ker. esperes és pro statione
tanfelügyelőhöz küldjék: Bodonyba. (Posta helyben). docentis in
Gyód.)

Ez állomással jár:

1) Új szép kényelmes lakás. 2) Kész pénzben 350 frt évnegyedes részle-
tekben. 3) Minden tanuló után 40 kr. 4) Vasárnapi oktatásért 21 frt. 5) 2 hold
szántóföld, 1 hold rét és kis szőlő, melyeket a tanító maga mivel és az adót fizeti.
6) 2 öl kemény fa és az iskola számára 1 öl. 7) Stola körülbelül 5 frt. 8) malom fuvar.
A tannyelv magyar-német.

227

1888

Ugyan február 15-ig pályázat hirdettetik a teveli altanítói állomásra, mely (Concurs. pro
300 frt fizetéssel jár. A folyamodványok a teveli plebános és iskolaszéki elnökhöz stat. subdoc.
intézendők. in Tevel.)

253

1888

A bogdásai róm. kath. kántortanítói állomásra f. évi február 15-ig pályá- (Concursus
zat nyittatik. Jövedelme: 1) Egy nagy és kisebb szobából álló lakás, egy konyha-, pro stat. doc.
pincze-, kamara-, istálló-, félszer- és ólakkal. — 2) Házikert, gyümölcsös és egyéb in Bogdása.)
belsőség 3 hold és 21 □öl. — 3) 9 hold és 100 □öl szántóföld 4 tagban, melyet
a tanító saját költségén műveltet. — 4) Négy hold elsőrendű szántóföld a vasár-
napi oktatásért, valamint — 5) három hold 85 □öl rét, amit szintén a tanító
műveltet. — 6) Fél hold kenderes. — 7) ½ telek után legelő illeték. — 8) Szabad
sertéstartás. — A pécsi ft. Káptalan mint kegyuraságtól: 1) 24 pózsmérő, azaz:
1140 kilo tiszta buza évnegyedes részletekben. — 2) 11 öl kemény hasáb-tüzelőfa,

melyből 6 ölet az uradalom, 4 ölet a tanító, 1 ölet pedig a bogdásai hitközség-
vágat és behordat. Ezen famenyiségből a tanterem is fűtendő. — 3) 12 akó bor,
megváltva 60 frton. — 4) Két szekér paragszéna. — 5) 6 darab sertés makkolta-
tása után 12 frt. — 6) Kézpénz 45 frt 5 kr. — 7) Stóla-illeték körülbelül 40 frt.
— 8) A telkesektől 4 pozs. mérő tiszta buza, a kisházásoktól és zsellérektől 5 pozs.
mérő kukoricza. — Lélekpénz 4 frt 26 kr. — A tannyelv magyar. — A kellőkép.
felszerelt folyamodványok az egyházkerületi tanfelügyelőséghez küldendőek Mosgóra.

228

1888

(Restans
Obolus Petri.)

Qui RR. DD. Parochorum obolo Petri pro a. 1887. sive primi sive secundi
sive utriusque Semestris restant, provocantur hisce, ut eum brevi submittant.

(Personalia.)

ARD. Joanne Gauzer VAD et parochus M.-Kéméndensi munus VADiaconale
resignante, Distr. Kéméndensis VADiaconus nominatus est Josephus Haragó,
parochus Szebényensis.

In neo-erecta parochia Rácz-Tóttős, primus parochus constitutus est Fran-
ciscus Proksch cooperator Mohácsensis ad S. Mich.

Julius Gianone parochus Baarensis nominatus est parochus Maissensis.
Alexander Szalezer, administrator Pécsváradensis nominatus est administrator
Baarensis.

Emericus Biró, parochus Szalatnakensis translatus est ad parochiam
Abaliget.

Administratio parochiae Szalatnak concredita est Josepho Loncsár
administratori adusque Mucsiensi, et huius parochiae administratio Emma-
nueli Varga, cooperatori Szegzárdensi.

Administrator Pécsváradensis nominatus est Carolus Prikler, coop.
Bonyhádensis, et Horczensis: Georgius Horváth, coop. Berkesdensis.

Cooperatores missi sunt:

Aloysius Szalay, e Felső-Ireg ad Döbrököz; Josephus Kés-
márky e Döbrököz ad Berkesd; Gregorius Andrin, e Szajk ad Podgajce,
et inde Josephus Katics, ad Mohács; Stephanus Fülöp, e Mágocs
ad Szigetvár; Adalbertus Bubreg e Szigetvár ad Szegzárd; Stephanus
Mozolányi ex Abaliget ad Mágocs; Josephus Kienle e Püspök-Lak ad
Bonyhád.

In subsidium infirmi parochi P.-Lakensis missus est P. Ord. S.-Francisci
e conventu Quinque-Ecclesiensi.

Stephanus Késmárky neopresbyter in qualitate institutoris heruli
Comitis Károlyi ad Fóth discessit.

Quinque-Eclesiis die 24-a Januarii 1888.

Ferdinandus m. p.
Episcopus.

QUINQUE-ECCLESIIS,
TYPIS LYCEI EPISCOPALIS (C. FESZTL.)

II.

290

1888

VENERABILES FRATRES ET FILII IN CHRISTO DILECTISSIMI!

Officium praedicationis Verbi Dei, de cuius gravitate, magno ad salutem (Litterae Quaresimales de catechizandis parvulis et rudibus) animarum momento et necessitate, anno priore, aliqua ad vos verba direxi, V. Fratres et Filii Dilectissimi, supponit et in se complectitur alteram veritates fidei et morum docendi speciem, quae vulgo catechesis audit, per quam, parvulis et rudibus, prima fidei elementa communicantur et explicantur.

Quanta sit huiusmodi, catecheticae institutionis necessitas, sat superque innuit Apostolus, dum eam lacti comparat et elementis. (Hebr. 5.) Quemadmodum enim elementa rerum principia sunt, lac vero primum hominis nutrimentum: ita principium vitae christianae elementa fidei sunt, primum vero nutrimentum lac doctrinae christianae.

Hinc saluberrimum omnino immo ad vitam christianam debite informandam necessarium, ut homo iam tenera aetate, ac velut cum lacte nutricis, fidei principia inbibat et regulis assuescat, secundum quas in tramite salutis incedere oportebit.

Tanta haec res est et tanti, ut inde plurimorum salus hominum dependeat.

Hac enim ratione potissimum intellectus superno lumini aeternisque veritatibus tempestive aperitur, rebelles depravatae naturae passiones mature subiguntur, mores ad vitam praeceptis divinis et ecclesiasticis conformem agendam a teneris inclinantur, erroribus circa religionem via praescinditur et aptissime praecavetur et providetur, ne vitia aut plane scelerum monstra, ab ignorantia, ancillante malitia, animum mature subintrent et occupent.

Ex pueris rite institutis et in christianae sapientiae viam inductis populus Deo acceptabilis prodit et sancta societas. Copiosissimos vero fructus puer ipse colliget suo tempore, utpote quod ab ineunte aetate recte credendi recteque agendi normas perceperit et in lege Domini ambulare didicerit et assueverit. Hominis quippe sanctificatio ab ipsius primitiva institutione et manu ductione pendet, a qua etiam reipublicae tum sacrae cum profanae prosperitas et felicitas repetitur.

Quod cum probe noverint Ecclesiae humanaeque societatis inimici, nihil magis intendunt et artibus obtinere nituntur, quam ut juvenum mentes et corda iam ab ipsa tenera aetate occupent et religiosam institutionem aut praepediant, aut coarctent vel attenuent; quo fiat, ut saltem indifferentismus, qui ab ipsa infidelitate

iam procul non distat, animos hominum occupet, atque cum firmitate religionis reliqua, quae in eo stant et vertuntur, citius convellantur.

Itaque vel ab ipsis hostibus didicisse juvet. Praeveniatur anima a Deo et propter Deum creata, in ipsa intelligentiae aurora monitis salutis. Cito anticipetur divinis, ne subintret mundus et diabolus, quibus omnis homo christianus in baptismo renunciavit.

Quanti solers in rebus religionis institutio et quo loco ab Ecclesia habita fuerit semper, iam prisca antiquitas docet, in qua institutio catechumenorum vigit. Neque enim, qui de gentilitate venientes postquam voluntatem credendi in Christum aperuerunt, illico ad baptismum admissi sunt, sed orationibus et ritibus sacris in numerum catechumenorum, qui audientes dicebantur suscepti, prius in fide solerter instituebantur. Quia vero (inquit s. Isidorus Hispalensis) primum exhortationis praeceptum in lege Dei est: Audi Israel, Dominus Deus tuus Deus unus est: inde est, ut is, cui per sacerdotem quasi per Moysen Deus primum loquitur, catechumenus, i. e. audiens nuncupetur. (De eccl. officiis.)

Non minor hodie Ecclesiae sollicitudo, nec minor instructionis necessitas. Tunc adultus diligenter praeparabatur, ut per baptismum fiat membrum Christi; nunc jam puer instituendus est, ut recepta gratia baptismi, qua illuminatus et sanctificatus est, sit et perseveranter maneat vivum membrum Christi a pueritia ad juventutem, a juventute ad aetatem virilem et a senecta usque ad senium digneque ambulet unusquisque christianus sublimi vocatione, qua vocatus est et omnis universitas christianorum tamquam lapides vivi supraedificentur Christo, lapidi angulari, Deo acceptabiles, gens sancta, populus acquisitionis, annunciantes virtutes eius, qui de tenebris vocavit omnes in admirabile lumen suum. (I. Petr. 2.)

Eapropter munus pastoris catechistae hodie non tantum praeparativum, sed et paedagogicum est praeter institutionem religiosam per omnia salutis media et vehicula, mente et intellectu, corde, animo et voluntate vitaeque omni parare Domino plebem perfectam; quemadmodum et olim catechumeni non modo instituebantur, verum etiam salutari disciplina regebantur, et e classe audientium ad classem competentium seu electorum sensim progressi scrutiniis (feria 4 et Sabbathis quadragesimae) exorcismis variis ritibus et orationibus exercebantur.

Ad tramitem ss. Concilii Tridentini, quod (Sess. 24. Cap. 4. de reformatione) de docendis quibusvis fidelibus et praecipue parvulis et rudibus disponit: omnes abinde synodi sive provinciales seu dioecesanae officium isthoc graviter inculcant; prout et Synodus nostra Quinque-Ecclesiensis de anno 1863., cuius desuper Decretum (Titulo III. §. 3.) quivis et saepius in memoriam revocet, necesse est.

Ad salutare catechisandi opus promovendum Summi Pontifices thesaurum Ecclesiae aperiunt et concernentes animant. Paulus V. anno 1706. pro Italia 100 dierum indulgentias tribuit cunctis, toties, quoties sive juventutem sive adultiores catechismum docent et eis explicant. Porro septem annorum indulgentias iis et toties, quoties diebus Domini et festis catechisandos ad audiendam doctrinam religionis deducunt. Centum dierum indulgentias patribus et matribus familias, quoties proles vel domesticos fidei veritates docent. Tandem easdem

indulgentias unicuique Christi fidelium, qui quibuscunque rudibus saltem per mediam horam catechismum tradunt. Quas omnes indulgentias *Clemens XII.* anno 1735. ad universam Ecclesiam extendit.

Sicut enim ex recta institutione religiosa iam a pueris hausta in hominem, Ecclesiam immo societatem omnia bona redundant, ita pariter ex eius neglectu plurima mala prorsus et exitialia procedunt. Ex defectu huius institutionis fit, ut multi in ignorantia versentur officiorum erga Deum, se et proximum. Ex hinc despectus sacramentorum, quorum usum salutares effectus et modum frequentandi multi non perdiscunt, ac propterea negligunt multi, aut sacrilege usurpant. Ex hinc malorum consuetudinum pernicies, in quam multi delabuntur, nec unquam sese extricant. Fides animos illuminat, multimode confortat, solatur, erigit salutisque initium et fundamentum, mater spei est, dilectionis et pietatis, quae habet promissionem vitae, quae nunc est et tuturae (1. Tim. 4.) Haec omnia ignoranti, non instructo deperirent. Nec satis. Pueri et puellae adolescunt, patres et matres familias evadunt et detrimentum, quod ipsi ex defectu institutionis et manuuctionis vitae religiosae passi sunt, ad integras saepe generationes transmittunt, progeniem dantes semper vitiosorem.

Et haec omnia nos non moveant, ut simus strenui milites Christi et ministri verbi, quod nobis commissum est, annunciantes fidelem sermonem et omni acceptatione dignum; quod Dominus suo sacravit exemplo, dum *parvulos* a se arceri prohibuit, eos paradigmatis instar proposuit, quibus amantissime benedixit et quorum angelos semper videre faciem Patris docuit; quique *pauperes* peculiari benevolentia fovit evangelizari perhibuit et recte horum et illorum esse regnum coelorum asseveravit?

Est certe praeterea cum parvulis conversatio ut solatio plenissima ita signum lucidissimum zeli animarum et apostolici fervoris et vocationis. — Quod in vita et exemplo Sanctorum: s. Francisci Salesii, Philippi Nerii, Josephi Calasancii, Hieronymi, Aemiliani et aliorum Sanctorum Dei abunde conspicimus et merito admiramur!

Verissime itaque proloquitur celebratissimus pastor et paedagogus, episcopus Regiomontanorum, cum ait: „Singulari pastoralis muneris curam et sollicitudinem plus quam paternam exigit ea Christi gregis portio, quae viribus infirma ac iudicii expers semetipsam regere nescit et viam mandatorum Domini quasi serpendo ingreditur, aetas videlicet tenera; a cuius recta vel prava institutione, cultu vel neglectu maxima utriusque reipublicae emolumenta aut damna dependere continua omnium temporum et locorum experientia teste novimus. Hinc nostrum est hos prae ceteris omni cum alacritate et caritate cibi spiritualis alimonia et lacte evangelii alere; salutarem doctrinam eorum animis instillando in schola Christi fovere; ab omni perversionis periculo retrahendo atque adversus morum corruptelas et seductorum nequitias praemuniendo sepire. Ut in timore Dei adulescant et in conspectu Domini vigeant et floreat spargentes odorem suavitatis tamquam plantationes, quas Pater coelestis plantavit. (Sailer 1. past. A. 1832.)

Huius vero muneris catechetici implementum ad tria sese extendit.

I.

Ad institutionem catechetica in scholis elementaribus impertiendam et informationem vitae christianae initiandam.

Ecclesia catholica, quae scientiarum vere mater et altrix erat semper et culturae christianae genitrix, non modo altioribus scholis originem dedit, verum et infimarum summam curam habuit, eas nunquam non sibi vindicavit et velut sanctuarii filias censuit; neque jure in illas semet unquam abdicabit habens mandatum Salvatoris docendi gentes, evangelizandi populos, nec ab eo unquam desistendi, de Christi in hoc munere auxilio usque consummationem saeculorum secura.

Pastor itaque animarum bene scholae suae advigilet; memor quod in hoc negotio vices Ecclesiae gerat. Scholam suam Ecclesiae conservare, alienatam nefors meliore modo revindicare eique omnem sollicitudinem impendere satagat; hancque curam et sollicitudinem adeo ad praecipuas pastoralis officii sui partes referat, qua ad amussim non expleta nec pastoris munus ullo modo implevisse se reputet.

Ante omnia agat, ut schola a scholaribus debite frequentetur. Ad quem finem, si necesse sit, eorum, ad quos pertinet, opem et operam adhibeat. Parentes vero privatim vel et publice moneat, quantopere desint suo erga proles officio, dum proles retinent, qui in schola nonmodo utilibus rebus instruuntur, verum et ad salutem necessariis informantur.

Ipse vero parochus ni saepius, saltem bis in hebdomade scholam adeat, catechismum ipse omnino doceat; scholae magistro ad summum negotio repetitionis pensorum relicto. Neque satis sit, ut religiosam institutionem ipsemet impertiatur, verum necesse est, ut toti rei scholari intendat ad eiusque spiritum religiosum influat, ut omnia secundum ordinem et legum praescripta decurrant. Sedulo dispiciat quosnam mores scholares praeseferant, et num docentes exemplo praeluceant? — in vita et conversatione irreprehensibiles, in domo Dei devoti, in frequentandis sacramentis assidui. Eos quidem ceu in juventute ad Christum formanda quodammodo sacri sui ministerii socios et adjutores suspiciat, auctoritatem eorum tueatur, ipsos benevolentia foveat ac prudenter et patienter dirigat. Si tamen videret eos in destructionem esse et non in aedificationem, id nullatenus toleret, neque dissimulet.

Cooperator, cum per omnia parochi adjumento sit, partes etiam huius muneris obsequentissimus explebit ac praesertim, ubi plures classes vel scholae filiales adsunt, suas oneris partes, parochum paratissime sublevando, portabit. Principalis tamen ut scholae sic religiosae institutionis directio ad parochum spectat eique ratione officii incumbit.

Quo vero V. Fratres et Filii, magni momenti munus hoc debite explere eique respondere queatis, sequentia observate.

1. Regulae artem catechisandi docentes quotannis, pro ratione etiam frequentius in memoriam revocandae sunt, ut vividius ante oculos versentur earumque applicatio in promptu sit.

2. Catechista catechismi tenorem exactissime, et ut ita dicam de verbo ad verbum memoria teneat, Sicut enim oportet, ut parvuli catechismum accuratissime

menti imprimant et dum examinantur, responsa accuratissime dare queant: ita, et hoc magis, necesse est, ut catechista ipse catechismum exactissime memoria teneat, quo et quaestiones expedite instituere et catechumenum in respondendo juvare vel responsa erronea promte corrigere queat. Miserandum sane est, dum sacerdos catechisans omni momento haeret, quid interrogare debeat in libro quaeritat ac per hoc ipsum taedium apud parvulos causat et mentis dissipationem promovet.

3. Catechista sit zelo fervens, solers, mansuetus et discretus. Nisi enim sincero gloriae Dei et animarum salutis zelo ipse ferveat, amorem coelestium in parvulis non accendit, neque eis debitam attentionem ab ipsis impetrabit. Sine magna solertia et impenso studio doctrina catechistae semper superficialis manebit, nec animos puerorum penetrabit. Sine mansuetudine amorem et fiduciam sibi et rei non conciliabit. Sine discretione et magna prudentia non explorato genio, indole et capacitate catechumenorum ad eos se rite demittere, eos modo proficuo docere et sic fructum reportare non poterit.

4. Quia vero ad captum parvulorum loqui, eorum indoli sese conformare, intellectum bene penetrare, et ut res, quae tradita est, apprehendatur, haereat et in vita et moribus sese exserat, efficere haud quaquam facile, immo vero opus difficillimum est: ideo catecheta ad catecheses se semper diligenter praeparet, et super materia proponenda meditetur, ut non modo quid, verum et quomodo docere debeat, eius animo clare obversetur atque exempla, similitudines et quaeque clarificandi et movendi adminicula in promptu habeat.

5. Catechesis ultra spatium unius horae non protrahatur, oratione, cum gravitate, pie et composite instituenda incipiat et finiat. Poterunt vero ad finem etiam hymni seu cantica sacra ceu pariter ad catechetica institutionem facientia decantari, quo parvulis reddantur familiares. Vel cantus idmodi etiam durante media institutione institui, ut fatiscentes animi excitentur et institutio catechetica vividior fiat.

II.

Quae de scholis elementaribus, eadem de scholis repetitiona-
libus valent.

Nam quo certius est hausta in scholis praesertim apud ruricolos, si non recolantur, mox in irritum recidere, tanto magis adlaborandum, ut egressi ex scholis elementaribus adolescentes, ulteriore in fide moribusque institutione non destituantur, secus ignorantiae, errorum et passionum fluctibus facillime ad devia et per-versa agendi.

Quapropter pariter intendendum, ut hae repetitionales scholae diligenter frequententur; et juvenus in illis praeter ceteras utiles et necessarias cognitiones, porro adhuc et amplius in veritatibus fidei et morum obfirmetur.

Fiat in illis repetitio catechismi et exercitatio in cantu sacro. Explicentur libri precatorii. Doceatur modus sacramenta rite et debite frequentandi et Missae sacrificium audiendi; quomodo item oporteat dies Domini et festos sanctificare et sermones sacros cum fructu audire? Provide quoque inserenda sunt ea, quae eo conducunt, ut adolescentiae aetas praemuniatur contra assurgentes tentationes et

praeservetur a morum corruptela^m, assuescat obedire parentibus et praepositis, prava consortia fugiat omnemque vitae rationem sanctae religionis praeceptis et placitis conformare discat. (Syn. Coloc.)

III.

Summi tandem momenti est, ut nonmodo adolescentes scholares, verum et juvenus adultior schola egressa adhuc religiosae institutioni subjaceat immo et haec institutio omnibus universim paroeciae fidelibus pateat et continuo adhibeatur. Quod fit per catecheses publicas in Ecclesia ipsa instituentibus. Quales fieri evidenter postulat Decr. Conc. Trid. 4. Sess. 24.

Publicae idmodi catecheticae institutiones olim in Ecclesiis parochialibus immo, dum fieri potuit, in filialibus etiam conscientiose observatae, nunc multis in locis pro arbitrio omittuntur aut ad tempus adventus et quadragesimae vel plane solius quadragesimae restringuntur. Quod minime probari potest.

Oportet potius, ut singulis Dominicis serventur in adventu vero et praesertim quadragesimae tempore, quando laboribus ruralibus cessantibus, facilius quique intervenire possunt, una praeterea die teriali vel etiam duabus fiant.

Institui vero possunt idmodi publicae catecheses modo sequenti.

1. Postquam materiam, ut plurimum secundum ordinem catechismi, qui ubique idem praescriptus adhibeatur, explicandam rite praemeditatus est catechista: dato campanae signo, hora competente, saltem pars scholarium classes altiores vel etiam scholam repetitionalem frequentantium, praevis designata et constituta, ad ecclesiam deducitur, quo etiam adultior juvenus ad scholam frequentandam jam non obligata, et ceteri quique utriusque sexus fideles congregantur.

2. Pueri et puellae, secundum sexum hinc inde in loco anteriore constituuntur, tum et juvenus adultior rite collocatur, in scamnis vero fideles aequae secundum sexum distinctim loca occupant.

3. Adsit ludimagister et alius, immo, si necesse est, plures viri honesti et bonae inter suos famae et existimationis, qui invigilent et curent, ut silentium ac tranquillitas, ordo et modestia observetur; quive etiam absentes connotent, ne pro arbitrio e catechesi emanent et pro re nata adurgeri compellive possint.

Omnibus in unum collectis piae quaedam cantilenae decantentur, dum interim catechista superpelliceo et stola indutus comparet, et in medio, versa ad populum facie, consistit ac finito cantu omnes genuflectere jubens cum gravitate et pietate praemisso signo crucis clare, distincte et articulate praeorat, auditorio ipsum comitante: orationem dominicam, salutationem angelicam et symbolum apostolorum. Ne nimium festinet, neque multa simul verba conjungat, ut eum omnes exacte intelligere ac subsequi possint. Alioquin perturbatio orietur.

4. Finitis precibus in scamnis locum habentes considerare jubet, scholares vero in medio subsistentes caput aliquod vel partem capitis ex catechismo recitare facit responsa cum patientia audiens et haerentes benigne adjuvans. — Praelegitur deinde evangelium Dominicae vel diei, quod ex adultiore juventute aliquis praevis designatus et ad rite legendum praeparatus, exsequi potest.

5. Hoc facto, alios illico per se vel per scholae magistrum. — qui in proxima catechesi suae industriae specimen praebeant, numero sufficienti constituit; ac doctrinam in proxima catechesi in compendio designans juventutem scholarem, adhibita modica laude et ad ulteriorem diligentiam brevi sed cordiali cohortatione — e conventu dimittit.

6. Digressis scholaribus perlectum evangelium cursive, methodo qua fieri potest facillima et ad captum rudium accomoda, breviter recapitulando explicet, tum vero facta apta transitione ad catechisandum progrediatur.

Interroget solos juniores, non vero seniores, nec patres et matresfamilias. Interroget eandem catechismi materiam, quam iam praevis scholares recitavere. Quaestiones suaviter et familiariter instituat, clare et dilucide proponat et ad usum salutarem vitae practicae dirigat.

Interroget primum eos, quos meliori et perspicaciori ingenio esse noverit, et quaestiones aliis etiam et aliis verbis instituat, donec non tantum verba, sed et sensum, saltem maior pars, satis comprehendat: tum vero ad ingenio tardiores et hebetiores sese convertat et rem etiam istis inculcare studeat.

Quaestiones et responsa opportunitatem subministrabunt ad doctrinam christianam hinc-inde etiam uberius ac latius ac in scholis elementaribus fieri potest, proponendam et explicandam. Ut vero id cum fructu fiat, juvabit varias artes adhibere; adferre videlicet exempla varia et similitudines, brevesque historias; porro effata sensu praegnantissima Christi Domini aut generatim scripturae sacrae, tum et alia a sanctis aut viris probis pie et sapienter dicta intexere, quorum ope doctrina illustretur, mente figatur animusque ad salutaria in vita consectanda moveatur et excitetur.

Etiam hos adultiores quosque, quantumcunque rudes sint, cum magna patientia et charitate tractet sacerdos, ne deterreantur aut animo despondeant. A severioribus objurgationibus vel plane convitiis omnino abstineat, et neminem rubore suffundat. Potius, si nullo modo proficeret, opem parentum vel praepositorum imploret, aut vero respectivos privatim ad se vocet et plus temporis eisdem, dum vacaverit, benigne et patienter impendat.

7. Ante tempus paschatis hae institutiones eo dirigantur, quo fideles ad poenitentiam et paschalem communionem impensius praeparentur.

8. Neque haec instructio catechetica ultra horam protrahatur. Ac ideo, lapsis tribus quadrantibus horae, antequam populum dimitteret, aliqua fidelibus valde utilia et necessaria cum iis repetat, videlicet: iam veritates necessitate medii, iam necessitate praecepti tenendas. Nunc praecepta decalogi, iam quinque praecepta Ecclesiae, iam septem sacramenta. Nunc quatuor novissima, nunc virtutes cardinales, nunc peccata capitalia et peccata aliena, etc. etc.

9. Denique cantiones sacrae subjungantur; cum ideo, ut per haec exercitia cantus sacri bene memoriae mandentur et animi pie commoveantur, tum vero ut profanae et inutiles vilescent et quantum fieri potest, arceantur.

Quantum utilitatis communitati christianae idmodi institutiones catecheticae adferant, vix dici potest. Dum enim proles suas parentes, toto populo coram, recitare audiunt et ipsi commoventur ac veritates religionis magis adamant. Porro et juvenus adultior scholares bene gnaros coram audiens et ipsa incitatur, immo verecundia quadam impellitur, ne catechismi doctrinam oblivioni tradat potiusque et ipsi praevidentes, quid proxima institutione catechetica proponendum futurum sit, sese praeparabunt et jam percepta in memoriam revocare satagent. Per repetitiones continuas tandem etiam rudissimis aliquid haerebit. — Nec difficile erit hoc modo obtinere, immo fors suapte fiet, ut juvenus suum, quem in schola usurpavit, catechismum retineat, custodiat ac dum et quando legat. Sic facile erit efficere, ut sicut oporteret, in unaquaque familia adsit liber catechismi; tandemque morem inducere, ut patres et matresfamilias ipsi prolibus et domesticis eum praelegant, explicant et domesticam pietatem exerceant. Ita fiet, quod in valde probis communitatibus catholicis alibi gentium locum habet, ut nemo sit, qui catechismum manu non terat et nemo, qui eum memoria non teneat.

Peculiarem tandem attentionem sacri curionis exigunt eius conditionis homines, qui regulariter institutionibus religiosis intervenire nequeunt, ut sunt pastores pecudum aut huiusmodi, qui a summo mane usque seram vesperam foris, extra communitatem agunt. — Pro horum institutione religiosa tempus et modum invenire eosque scitu necessaria de rebus fidei et morum docere non ultima sit pastoris animarum cura, ne qui omnes ad salutem juvare debet, hos, sive parvuli sint sive adulti, negligat.

* * *

Atque dum has gravis omnino officii partes hac vice vobis proponere, vos ad ea quanto rectius et solertius explenda commonefacere in animum induxi: oro vos atque obtestor, Ven. et Dilectissimi Fratres et Filii, ut haec idmodi monita et consilia aequi bonique facere ac ad utilitatem eorum, quorum immediata cura ad vos spectat, adhibere velitis.

Populum bene docere, regere atque ad prosperitatem et salutem educare et horum omnium rectam rationem et modum scire et opere exequi difficultate non caret; sed recte ideo summopere honestum, coram Deo et hominibus acceptum et vobismetipsis proficuum est.

Ac certe quidem quantopere jucundum pastori, qui rationem reddere debet de ovibus suis, videre communitatem praeter temporanea in rebus salutis bene instructum, scitu necessaria apprimè scientem et agenda rite prosequentem! Quam solatiosum, qui dicere poterit: sua quidem culpa, sua negligentia, sua oscitantia neminem perivisse, verum sicut Deus omnem ad salutem et ad veritatis agnitionem vult pervenire: ita se omnia egisse, ut huic divinae voluntati fiat satis, omnibusque omnia, quae ad salutem ordinata sunt, rite praestita et administrata.

Agite, haec omnia, Venerabiles Fratres et Filii dilectissimi, rite perficite, ut sitis boni pastores! Ministrare pientissime sacra, quorum mysteria vobis, Sacerdotibus, dispensanda commissa sunt... Regite sapienter portionem gregis vobis

credit in salutari disciplina s. Matris Ecclesiae, quo spectat et s. jejunii et abstinentiae disciplina; cui, saltem adnexo /. Mandato conformiter observandae operam navate. — Estote denique strenui Ministri verbi, docentes omnes servare omnia, quaecunque Christus mandavit memores eloquii dominici: Qui fecerit e docuerit, hic magnus vocabitur in regno coelorum (Matth. 5., 19.) et certi de praemio laborum vestrorum, quod per prophetam annunciatum est dicentem: „Qui ad justitiam erudiunt multos, fulgebunt quasi stellae in perpetuas aeternitates.“ (Dan. 12, 3.)

Datum Quinque-Ecclesiis anno Salutis 1888. Dominica Septuagesimae.

Ferdinandus, m. p.

Episcopus.

MANDATUM QUADRAGESIMALE

Anno Domini 1888.

Circa observantiam *jejunii* et *abstinentiae* per annum etiam vi indultus Apostolici sequentia, dispensando in Domino et indulgendo quoad clerum tam saecularem, quam regularem (quin huius peculiaribus statutis derogetur) et quoad laicos Dioecesis Nostrae, statuimus: (Mandatum quadragesimale.)

1. Dies *jejunii* cum unica ad satietatem refectione et cum abstinentia a carnibus sint: .

a) Feriae IV. et VI. Adventus, b) Feriae IV. VI. et Sabbatha Quadragesimae, c) Omnes dies feriales hebdomadae majoris, d) Omnes per annum dies quatuor temporum. Tandem e) Pervigiliae festorum Nativitatis Domini, Pentecostes, ss. Apostolorum Petri et Pauli, Assumptionis B. M. V. et Omnium Sanctorum.

2. Dies *jejunii*, quibus unica quidem refectio pariter observanda est, usus tamen carnum etiam in exigua vespertina collatione permittitur, sint omnes reliqui dies Quadragesimae, qui supra (puncto 1.) non eximuntur.

3. Dies simpliciter abstinentiales, quibus quidem saepius refici permissum est, sed a carnibus abstinendum venit, sunt omnes reliquae per annum Feriae VI-ae, quae non sunt dies *jejunii* et superius (puncto 1 et 2) non comprehenduntur. Ab abstinentia enim dierum Sabbathi per annum vi indultus apostolici, qui volunt, hoc quoque anno relevati sunt.

4. Condimenti ciborum instar quamcunque pinguedinem adhiberi permittimus. Exceptis solummodo Feriis VI-is Quadragesimae, Feriis item VI-is quatuor temporum, Vigilia Nativitatis Domini, et exceptis collationibus vespertinis omnium vigiliarum supra (puncto 1.) recensitarum.

Hortamur vero omnes in Domino et monemus hoc indultu neque abstinentiam diei Sabbathi abrogatam, neque legem *jejunii* e medio sublatam vel suo vigore exutam esse.

Lex ecclesiastici *jejunii* et *abstinentiae* manet, et qui eam ad litteram sequi et explere porro quoque malunt, meritis augebuntur. Qui tamen hac dispensatione utuntur, eos id licite facere, neque per id ulli officio deesse. Dummodo hanc indulgentiam uberioribus precibus, pietatis exercitiis ac operibus atque cumprimis, qui opibus valent, amplioribus eleemosynis compensare satagant.

Datum Quinque-Ecclesiis Dominica Septuagesimae anni Domini 1888.

Ferdinandus, m. p.

Episcopus.

III.

569—570

1888

Die 29-a Januarii anni curr. pie in Domino mortuus est **Laurentius** (Laur. Baloković mortuus.)
Baloković Vice-Archi-Diaconus et Parochus Bizovacensis; natus a. 1831, ordinatus a. 1855, anno 1865. regendam suscepit parochiam Bizovac, & ab a. 1884 munus VAD. obivit.

Die 14-a Februarii a. c. pie in Domino obdormivit **Rasmus Michael** (Michael Németh mortuus.)
Németh Canonicus honorarius, emer. parochus Szántóensis & VAD. Districtus Értényensis; natus a. 1806, ordinatus a. 1830, munus parochi ab a. 1843, VADiaconi ab a. 1865. gessit, anno vero 1871. stallo canonici honorarii donatus est. Celebrato a. 1880. Jubilaeo sacerdotali, a. 1886. ad quietem recessit.

Quorum animas piis suffragiis sacerdotum dioecesanorum commendo.

571

1888

Ad vacans beneficium parochiale Bizovac, quod patronatui fundi Religionis (Concursus pro beneficio parochiali Bizovac.)
regni Croatiae obnoxium est, usque initium mensis Aprilis concursus publicatur.

Rekursus pro isthoc beneficio consequendo adornati, tymbro legali provideri & Regio Gubernio Croatico inscribi, atque ad Officium dioecesanum intra praefatum terminum promoveri debent.

577

1888

Vacans redditum, per translationem D. Julii Gianone ad Maiss, beneficium (Concursus pro beneficio par. Baar.)
parochiale **Baar**, quod ad provisionem Fundi Religionis spectat, pariter concursui exponitur.

Qui animo ducuntur isthoc beneficium consequendi, usque medium mensis Aprilis a. c. suum recursum, Exc. R. H. Ministerio Cultus & publ. Institutionis inscriptum legalique tymbro provisum ad Officium dioecesanum promoveant.

572

1888

A bodonyi kántor-tanítói állomásra márczius 22-ig pályázat hirdettetik. (Concursus pro statione docentis in Bodony.)
Az állomás jövedelme: 1.) Kényelmes lakás melléképülettel és kerttel. 2.) Minden pártól $\frac{1}{8}$ buza, körülbelül 58 mérő. 3.) Minden pártól 6 iteze bor = 20 akó. — Megjegyzendő, hogy bort csupán a szőlősgazdák adnak. — 4.) Minden gazdától $\frac{1}{16}$ szemes kukoricza, — a mi 38 mérőt tesz. 5.) Minden pár után 5 kr., vagyis 11 frt. 6.) Minden tanonc után 1 frt 5 kr. = 65—70 frt. 7.) Ismétlőd iskolai ok-

tatásért 15 frt 75 kr. 8.) Stolailleték mintegy 25 frt. 9.) 4 öl tüzelőfa, — az iskolának jár 6 kocsi ágfa. — A folyamodók irataikat Bodonyba a némethi ker. esperesi hivatalhoz küldjék.

(Personalia.)

Josephus Kuzmics, parochus Harkanovcensis, nominatus est VADiaconus Distr. Valpoensis.

Josephus Magyar, curatus Harczensis, obtinuit beneficium parochiale Felső-Iregh.

Paulus Markovics missus est cooperator e Bogdása ad Kajdacs; Aloysius Csizmadia e Kajdacs ad Bogdása.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 26-a Februarii 1888.

Ferdinandus, m. p.

Episcopus.

IV.

749

1888

Die 3-a Martii a. c pie in Domino obiit Paulus Topáll, VADiaconus Districtus Szigetvárensis et Parochus Mosgóensis, qui anno 1826. natus, a. 1849. ordinatus, ab a. 1863. parochiae Mosgó praefuit, ab a. 1877. surrog. ab a. 1881. ordinarium VADiaconum et Schol. Inspectorem Distr. Szigetvár. egit.

(Mors Pauli Topáll)

Cuius animam consuetis suffragiis sacerdotum dioecesanorum commendo.

750

1888

A dombóvári kántortanítói állomásra f. évi ápril 15-ig pályázat hirdetik. Jövedelme: a) Kényelmes lakás 4 szobával, melléképülettel és kerttel. b) Egy negyed telek jó minőségű föld, melynek munkaváltságául a községtől 37 frt 50 krt kap. c) Párber fejében minden házaspártól fél mérő kétszeres vagy rozs jár, van pedig 452 házaspár. d) A pusztai eselédectől kap 50 mérő rozsot és 12 frtot. e) Minden szőlősgazda ad 5 itcze bort (= 5-6 akó). f) Az uradalomtól kap 9 öl kemény tüzfát, de ebből 3 öl az iskola fűtésére fordítandó. g) A községtől tanítás és az ismétlőiskola vezetéseért kap 40 frtot. h) Lélekpénz fejében kap 35 frtot. Mindezekért tartozik egy tanteremben tanítani, a kántori teendőket végezni és egy segédtanítónak élelmezést adni (kinek fizetéséhez a község évi 120 frttal járul.) — Tannyelv magyar. A folyamodók irataikat a dombóvári r. kath. iskolaszék elnökségéhez (pósta helyben) küldjék. — Választás napja ápril hó 17. napja, a mely napon a pályázók énekben és orgonálásban való képességeket közvetlen a választás előtt fogják tanusíthatni. — A megválasztott tartozik ezen állást május 1-én elfoglalni.

(Concursus pro statione cantoris doctis in Dombóvár.)

751

1888

A lengyeli róm. kath. iskolánál rendszeresített osztálytanítói állásra f. é. április hó 15-ig új pályázat nyittatik. Javadalma: 1 szobából álló lakás, fűtés, tisztogatás s 300 osztr. értékű forint készpénz fizetés évenként. A kántori teendőkben való jártasság kívántatik a pályázóktól, mert az állást elnyerő a kántori teendőkben segédkezni tartozik. A kellően felszerelt folyamodványok Lengyelre (Tolna-megye, pósta-állomás) küldendő a r. k. iskolaszék elnökségéhez. Az állomás azonnal elfoglalandó.

(Concursus pro stat. doc. in Lengyel)

752

1888

(Concursus
pro stat. doc
in Czikó.)

A czikói róm. kath. iskolánál az osztálytanítói állomás üresedésbe jövén, erre f. é. április hó 15-ig pályázat nyittatik. Ezen állomás javadalma: 300 frt o. é. és szabad lakás, melyért a megválasztandó egy osztályt önállóan vezetni és a kántori teendőkben a kántortanítónak segédkezni tartozik. A kellőkép felszerelt folyamodványok a helybeli iskolaszék elnökéhez küldendők. Az állomás azonnal elfoglalandó. Tannyelv: német-magyar.

(Personalia.)

Joannes Philippovics, coop. Berement nominatus est administrator parochiae Bizovac; Gabriel Svetics coop. Mosgóensis nominatus est administrator ibidem; Georgius Ivánovics, cooperato missus est e Harkanovci ad Berement; Emmanuel Varga, administrator Mucsiensis mittitur cooperato ad Somberek; Geysa Ujváry, mittitur cooperato e Somberek ad Bükösd.

Datum Quinque-Ecclesiis die 23-a Martii 1888.

Ferdinandus, m. p.

Episcopus.

V.

933

1888

Die 25-a Martii, a. c. dominica palmarum ad palmam immarcescibilem ca- (Obitus Fran-
pessendam evocatus piam animam Creatori reddidit **F r a n c i s c u s L a u b h a i m e r**, cisci Laub-
Abbas B. M. V. de Mogyoród, Cathedr. Eccl. Q.-Eccl. Canonicus Poenitentiarius, haimer, ca-
Parochus Cathedralis, Defensor Vinc. Matrimonialis et profess. rel. SS. Theologiae nonici.)
Doctor collegiatus, Examinator prosynod., Director Scholarum de Nostra Domina,
Reg. Scient. Universitatis Bpestanae Rector emer., qui anno 1833. natus, a. 1856.
ordinatus, aliquamdiu studiorum praefectum et pofessorem supplementem, ab a. 1858.
Prof. P. O. Hist. et Jur. Eccl. penes Studium Theol. Eppale V-Eccl. ab a. 1860.
penes Reg. scientiarum Universitatem Bpestanam Prof. P. O. Historiae Eccl. egít,
renuntiatus a. 1865. Assessor Consistorialis, a. 1878. Canonicus ad Honores, a. 1880.
Canonicus Eccl. Cathedr. V-Eccl. actualis, Parochus Cathedralis una Poenitentiarius,
a. 1882. Abbas B. M. V. de Mogyoród, a 1884. Matr. et profess. rel. defensor.

Cuius animam consuetis fratrum dioecesanorum suffragiis commendo.

934

1888

A vallás és közokt. m. kir. minisztertől: 2922. szám. A „Wandkarte von (Libri e scho-
Europa, entworfen und gezeichnet von B. Kozenn (Wien und Olmütz, Verlag von lis proscripti)
Eduard Hölzel)“ czimű térképet, melyen Magyarország politikai önállósága nincsen
feltüntetve és a magyar történelmi helynevek helyett német nevek használtatnak, a
főváros pedig két külön városként szerepel, — továbbá a Samuil V. Isopescul
„Elemente de geografie comparativa pentru clasele inferioare si mijlocie de gymnasium,
scóle reale si alte scóle coordinate (Csernovicz, 1882)“ czimű tankönyvet, mely ha-
zánknek úgy közjogi, mint tényleges állapotával merőben ellenkező téves adatokat
tartalmaz, végre a „Cursu elementaru de istoria universală pentru clasa I (II. III)
a scolelor secundare de Joan Marescu (Bukarest)“ czimű tankönyvnek mind a há-
rom kötetét, mely hazánk történetét illetőleg merőben téves tanokat tartalmaz és
felosztásánál fogva sem felel meg tanügyi viszonyainknak, az összes hazai iskolák-
ban való használatból ezennel szigoruan kitiltom.

Erről van szerencsém a Főhatóságot oly felkéréssel értesíteni, miszerint
ezen rendeletemet a hatósága alá tartozó összes iskolai hatóságokkal és iskolákkal
az 1876. évi XXVIII. t. cz. 7. §-ának 5. pontjára, illetőleg az 1883. évi XXX. t.
cz. 49. §-ára való figyelmeztetéssel közölni méltóztassék. Budapest, 1888. évi márczius
hó 20-án. Trefort. A pécsi főtitisztelendő r. kath. egyházmegyei Főhatóságnak.

935

1888

(Res publicae
valetudinis).

Ut nimiae, cui victima cecidisse et paulo abhinc in dies plurimi succumbere vel e flore iuventutis conspiciuntur, regnicolarum mortalitati, in quantum licet, materies subtrahatur, Exc. R. Cultus et publ. Institut. Ministerium ad rem publicae valetudinis tuandam congruos, quibus primarie scholasticae pubis, secundarie regnicolarum valetudini consuleretur, publicavit ordines et quidem: decrevit

1) ddto 23-ae Martii a. c. sub nr. 5926: ut pubes scholastica, sicubi moris esset funera cantilenis scholasticae iuventutis celebrari, a funeribus ad sepulchrum ducendis praeprimis brumali tempore, dum ex aëris intemperie detrimentum valetudini imminet, prorsus arceatur;

2) ddto 20-ae Martii a. c. sub nr. 4232: Ut stili e lapide fissili ad scribendum parati, qui venenosis coloribus obducti venduntur, ne puerili levitate, ut fieri solet, in ore scholarium saliva mixti, venenosum colorem in tenellorum corpusculorum viscera diffundant, e scholis removeantur;

3) ddto 6-ae Apr. a. c. sub nr. 14277: Ut aër, principale vitae hominis nutrimentum servetur per crebram ventillationem praecipue scholarum, sed etiam privatarum domuum purus, sed et aqua in puteis sit salubris, munda, percolationibus sterquilini, seu fimeti non adulterata, parochorum vigilantia provocatur, quo ventillationis necessitatem, utilitatem rudes edocere, ac ut e vicinia puteorum sterquilinia, seu fimeta, quo fieri poterit, procul locentur, suis fidelibus persuadere contendant.

Quae cum DD. parochis, ceu scholarum directoribus pro directivo statu notitiae communicantur cum eo, ut suos etiam docentes eatenus instruere et inviare velint.

936

1888

(Concursus
pro statione
docentis in
Tót-Keszzi)

Tolnamegyében, a tót-keszsi magyar kántor-tanító állomásra f. évi május 15-ig pályázat nyittatik. Ezen állomás jövedelme: 1) kényelmes lakás a szükséges melléképületekkel, — házi és külső kert. — 2) 22 hold jó minőségű szántóföld, melyből 12 holdat a község munkál. Két hold rét, melyen az előfűvet a község kaszálja, gyűjti és behordja. — 3) Az uradalomtól 16 négyökrös szekér fa, melyet a község megvág és a házhoz szállít. — 4) Minden telkes pártól — van 200 — $\frac{2}{8}$ kétszeres és 16 kr. párpénz; kisházas-, zsellér- és cselédpártól — van 225 — $\frac{1}{8}$ rozs és 8 kr. párpénz. — 5) Minden szőlőbirtokostól 2 iteze bor. — 6) A községtől 25 frt tandíj és ostyasütésért 1 mm. buza. — 7) Meichelbeck-féle alaptól évenként 4 frt 20 kr. — 8) Stolajövedelem 70—80 frt. — A megválasztott kántortanító kötelessége: egy osztályt tanítani, a kántori teendőket végezni, beteglátogatásnál segédkezni. Terheli az egyik segédtanítónak — kit az iskolaszék választ és a község fizet — élelmezése és teljes ellátása. Pályázók kötelességek a pályázati napon az orgonálás- és énekbeni jártasságukat kimutatni. Okmányaikat a pályázati napig a ker. esperes- és tanfelügyelőhöz küldjék Paáriba, u. p. Tamási.

937

1888

A kis-doroghi kántor-tanítói állomásra folyó évi május hó 10-ig pályázat (Concursus pro statione docentis in Kis-Dorogh.) hirdettetik. Jövedelme: 1) A községtől 90 frt 30 kr. készpénzben, mely összegben a vasárnapi iskola tartási-díj is befoglaltatik. — 2) Stola- és mise-pénz 60—70 frt. 3) Iskolapénz czimen 30 frt. — 4) Ostyasütésért 6 frt. — 5) Hat hold szántóföld, ennek egy részét a község munkálja meg. — 6) Hét öl tüzelőfa — az iskolafűtés a tanítót terheli. — 7) Az egyesektől: a telkesek adnak 22½ pozs. mérő buzát, a kisházások és a lakók együttesen 34 pozs. mérő rozsot. — Továbbá ½ hold szőlőnek a haszon élvezete 20 frt és két kocsi széna; tisztességes lakás, kerttel és melléképülettel. — Előadási nyelv a német, de a magyar nyelv birása is megkívántatik. — A folyamodók kellőkép felszerelt kérvényeiket a ker. tanfelügyelői hivatalnak, Tolna-Varasdra küldjék, május hó 10-ig. Próbát az énekből tehetnek a pályázni óhajtok a kis-doroghi templomban, egyik vagy másik vasárnapon a meg-ejtendő választás előtt.

Franciscus Keseries, parochus Lakócsaensis nominatus est VADi- (Personalis,) aconus Distr. Szigetvár; Alexander Götz, succentor chori Cathedralis nominatus est administrator parochiae Cathedralis.

Datum Q-Ecclesiis die 23-a Aprilis 1888.

Franciscus Sláby m. p.,
Vic. Grlis Eppalis.

VI.

1191—1192

1888

Anno Domini 1888. die 12-a Maii pie in Domino denatus est Joannes (Joannes Udvardy mortuus.) Udvardy, parochus Vásáros-Dombóensis, qui natus a. 1826. ordinatus a. 1849. ab a. 1864 parochiae Fadd, ab a. 1869. parochiae Vásáros-Dombó praefuit.

Die vero 17-a eiusdem mensis supremum diem obiit Georgius (Georgius Lakner mortuus.) Lakner parochus Püspök-Lakensis, natus a. 1838. ordinatus a. 1861. Administratorem parochiae Püspök-Szt.-László egit per annos duos. Ab a. 1865. catechetae scholarum elementarium Quique-Ecclesiensium & ab a. 1869. praebendati chori cathedralis Ecclesiae munere fungebatur. A. 1873. parochus Püspök-Lakensis.

Quorum animas piis sacerdotum dioecesanorum suffragiis commendo.

1193

1888

Pro congruae notitiae statu communicatur sequens Exc. R. H. Ministerii (Reditus cantorum docentium etiam mediante executione exigendi.) Cultus & publ. Institutionis Intimatum:

A vallás és közoktatásügyi m. kir. ministeriumtól. 11649. szám. Tisztelettel tudatom a főhatósággal, miszerint valamennyi közigazgatási bizottságot és kir. tanfelügyelőt mihez tartás végett egyidejűleg arról értesítettem, hogy a kántortanítóknak nemcsak tanítói, hanem jogérvényesen megállapított kántori járandóságai is, ha a kötelezettek által kellő időben ki nem szolgáltatnak, a jogosított kérésére a közigazgatási hatóságok (járési közegek) által végrehajtás útján is haladéktalanul behajtandók. Budapest, 1888, május hó 1-én Trefort.

1194

1888

Committo omnibus RR. DD. Parochis, ut de subsequentis provocationis (Stipendia e fundo subsid. regn. doc.) tenore suos docentes edoceant, eo addito, ut, qui pro stipendio, de quo agitur, recurrere intendunt, suum recursum usque finem mensis Junii a. c. ad Rss. Inspectorum scholarum dioecesanarum promoveant.

Fölhívás. Az országos kath. tanítói segélyalap működését iskolai ösztöndíjak adományozásával még ez évben is folytatni fogja; miért is mindazok, kik az alapszabályok 8. §-a értelmében ily ösztöndíjak elnyerésére joggal bírnak, ezenfelül felhivatnak, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat az alapszabályok 20. §-ának c) pontja értelmében az alesperes-kerületi alapgyűjtőbizottság, illetve az alesperes-

kertületi tanfelügyelői hivatal útján az illető egyházmegyei főtisztelendő hatósághoz f. évi július hó 15-éig indokolt javaslat kíséretében beterjeszték. Budapest, 1888. évi május hó 15-én. Márkus Gyula, az orsz. kath. tanítói segélyalap központi bizottságának elnöke

1195

1888

(Commendantur opuscula.)

Erga requisitionem Redactionis Fasciculorum „Havi Közlöny“ inceptorum, mitto Officiis parochialibus philyram praenumerationalem, qua duo opuscula peropportuna: „Adó és illetékügyi pertár, különös tekintettel az egyháziakra“; item „Egyházi ügyekre vonatkozó törvények, rendeletek és m. kir. curiai döntvények tára“ Ven. Clero commendantur.

1196

1888

(Concursus pro statione cantu-docentis in Bodony.)

A bodonyi kántortanítói állomásra f. é. 572. szám alatt, a körözüvények 22-ik lapján hirdetett pályázat eredményre nem vezetvén, ez f. é. június 14-ig meghosszabbittatik.

1198

1888

(Idem pro statione Értény.)

Az értényi (Tolna-megye) r. k. magyar kántortanítói állomás f. é. július hó 3-án, — ugyan e napon megtartandó ének és orgonapróba után — választás által fog betöltetni. A kántortanító jövedelme: 1) Tisztességes lakás a szükséges melléképületekkel; 519 □ házi, 242 □ öl külső kerttel. 2) 12 hold kitünő minőségű szántóföld, melyből 6 holdat a község munkál; $\frac{1}{2}$ hold kenderföld, melyet a község szánt és vet; két hold rét, melyen az előfüvet a község kaszálja, gyűjti és behordja. 3) Az uradalomtól 12 szekér fa, melyet a község vág, házhoz szállít, felaprit és összerak. 4) Minden telkes pártól (van 241) $\frac{2}{3}$ buza és 13 kr. párpénz; kisház, zsellér és cselédpártól (van 160) $\frac{1}{8}$ rozs és 13 kr. párpénz; stola-jövedelem 40—50 frt. 5) Erdősi alapítványtól 63 frt; vasárnapi oktatásért 20 frt. A megválasztott kántortanító köteles egy osztályt tanítani, a kántori teendőket végezni, beteglátogatásnál segédkezni, ostyát sütni — melyhez a plébános szolgáltatja a lisztet és fát. Terheli egy segédtanító élelmezése és teljes ellátása — a fűtést és pénzbeli fizetést a község szolgáltatja. A segédtanító köteles segédkezni a kántorságban, templomban és temetéseknél. Pályázók a fent kitett napig okmányaikat küldjék a ker. esperes és tanfelügyelőhöz Paáriba, u. p. Tamási.

1199

1888

(Pro statione Bükösd.)

A bükösd-i kántortanítói állomásra f. é. június 14-ig pályázat nyittatik.

A kellően felszerelt folyamodványok a ker. esperes és tanfelügyelőséghez küldendők Sz.-Szt.-Királyra.

Az állomás jövedelme:

1) Ingatlan birtok: egynegyed ($\frac{1}{4}$) kültelek, mely áll 7 hold és 278 □ öl szántóföldekből; 3 hold rétből és 456 □ öl belsőégi kertből. A megműveltetést és letakarítást kerttel együtt a község magára vállalta. 2) Párbér fejében: Külömbözet nélkül minden házaspártól (van fizető pár 149) egynyolczad ($\frac{1}{8}$) tiszta buza és minden szőlősgazdától páronként 2 itcze bor. 3) Készpénzben minden házaspártól 10 kr: a mindennapi és vasárnapi oktatásért községi bíró által beszedve 50 frt 20 kr. (Stola: ker. esk. temet. és szt. mise után összesen körülbelül 30—35 frt.) 4) Az uradalomtól 9 öl hasábfá saját használatára (község által vágva és behordva), legeltetés ugyanott. 5) Lakása áll: 2 szoba, 1 cselédszoba, konyha, kamara, és pincze, és szükséges melléképülethől.

1200

1888

Az ibafai plébániához tartozó Horvát-Hertelend fiókközségben megüresedett tanítói állomásra f. évi június 17-ig pályázat nyittatik a következő fizetés mellett: 1) Szabad lakás melléképületekkel és házi kerttel, 2) 20 mérő tiszta buza, 23 mérő fele rozs, fele szemes kukoricza, 3) 4 öl kemény hasábfá. 4) Lélekpénz 20 frt, a vasárnapi oktatásért 20 frt, mindennapi iskolások után 35 frt, a birónál teendő írásokért 3 frt. 5) 1 hold belsőség, melyen a szükséges szántást a község végzi, 4 hold szántóföld, $\frac{1}{4}$ hold kenderföld, ezeknek munkáltatása a tanítót illeti. 6) Stola körülbelül 5 frt. Az iskolaépület, kert- és udvarsövényzet, kút jókarban tartása, valamint a meszeltetés a községet terheli. Oktatási nyelv: német-magyar. Személyes megjelenés a pályázat ideje alatt kéretik, a tanítói választás június 17-én délután a helyszínen lészen megtartva. A kellőkép felszerelt folyamodványok a kerületi tanfelügyelőhöz, Lakocsára (Somogy megye posta helyben) küldendők.

Franciscus Bencze cooperator Tamásiensis praesentatus est pro (Personalia) beneficio parochiali Vásáros-Dombó.

Alexander Szalezer, administrator Baarensis nominatus est parochus ibidem.

Datum Quinque-Ecclesiis die 30-a Maii 1888.

Ferdinandus, m. p.
Episcopus.

VII.

KRISZTUSBAN KEDVELT TESTVÉREIM ÉS FIAIM!

1488

1888

A nagyméltóságu magyar püspöki karnak Bibornok Herczeg-Primás Ö (Conscriptio parochiarum) Eminentiája elnöklete alatt f. é. ápril hó 25 és 26. napjain, a szegényebb ellátásu plébánosok segélyezése, vagyis az ugynevezett Congrua-ügy rendezése tárgyában tartott üléseiben elhatározott, hogy az összes lelkeszi javadalmak jövedelmei összeirattassanak, s hogy ez összeírás az egyházmegyei főhatóságok által saját hatáskörükben eszközöltessék.

Ezen határozatnak indoka nyilvánvaló. Ugyanis, hogy az ország nagyobb javadalmu papsága által előteremtendő összeg, melyből az évi segélyek Congrua-kiegészítés, vagy jobban mondva a megállapítandó új Congrua czimén utalványoztatni fognak, megállapíthatassék, mindenek előtt tudni szükséges, hány ily segélyre szoruló javadalmas van.

A pécsi egyházmegyében oly javadalmas, ki a kérdéses segélyre felette szűk ellátásánál fogva igényt tarthatna, tudtomra nincsen. Így, a javadalmak jövedelmeinek a mondott czélból való összeíratása elkerülhetlen szükségesnek nem tűnik fel. Azonban teljesítendő ez összeíratás már az okból is, hogy a nagymélt. püspöki kar nagytekintélyű határozatának elég tétessék; de üdvösnek, sőt szükségesnek kell jeleznem a lelkiismeretes összeíratás eszközöltetését más fontos okoknál fogva is. Ily okok a többek közt: 1) mert a helyes rend követeli, hogy minden egyházmegyének javadalmairól megbízható törzskönyve legyen. Az 1802. évben eszközölt összeírás alapján szerkesztett törzskönyv adatai ugyanis a teljesen megváltozott ugy helyi, mint állami viszonyoknál fogva manap már használhatlanok, megbízhatlanok. 2) Igen fontos és messze kiható intézkedéseknek, például a nyugdíj intézet újjá alakításának, mely az egyházmegye igen nagy része által kérelmeztetik, — csak az új, lelkiismeretes összeírás adatai szolgálhatnak alapul. 3) Bizonyos esetekben egyes javadalmasok követeléseinek vagy panaszainak méltányos vagy méltánytalan volta csak ez adatok alapján bírálható el, stb. stb.

Ezeknél fogva, s hogy az összeíratás alapján készült törzskönyvet a mélt. püspöki karnak bemutathassam, elrendelem a pécsi egyházmegye javadalmai jövedelmének összeíratását.

E czélból két rendbeli ívet készíttettem, melyeknek használatára nézve a következők jegyeztetnek meg.

Az I alatti iv a fehér lap, melyen csak a jövedelmek és kiadások czimei jegyezték. Ebből minden plebánosnak két példány küldetik.

A II alatti iv képzeletileg be van töltve és mintegy mintául szolgál, mi-kép töltendők be az I. alatti iven.

A tt. plebános urak kezökhez vévén ez ivenket, mindenek előtt a II alattit tegyék tanulmányozás tárgyává és jövedelmeiket és kiadásait az I iv hátlapján található utasítás szerint jegyezzék be írónnal.

A kerületi esperes által az összeírás czéljából kitű-zött kerületi gyűlésen minden plebános haladéktalanul megjelenendő, magával viendi a II. alatti, írónnal bejegyzett ivet, továbbá az üresen hagyott I alatti ivenket, öt évi párbérlajstromait és adókönyvecskéjét, az alapított misék pro-tocollumát és minden egyéb okmányát, melylyel a II iven írónnal bejegyzett ada-tait igazolhatja a kerületi paptársak előtt.

A kerületi gyűlésen az esperes sor szerint kitűzi az egyes plebániák jöve-delmeinek és kiadásainak összeírását; az az elővételik egyenként a II alatti iv és az írónnal bejegyzett adatok indokolt és lelkiismeretes hozzászólással megbíráltat-nak és megállapíttatnak. Csak ezen így történt megállapítás után jegyezhetők be azután az adatok az I alatti ivenkre, melyek az illető plebános és az esperes által a hely és kelet megemlézése mellett aláíratnak, és melyekből az egyik példány hi-vatalomhoz beküldendő, hol az egy általam kinevezett bizottság által felülvizs-gáltatni fog.

Sürgős levén az ügy, felkérem a nt. esperes urakat, hogy az ivenket mielőbb szétküldvén, az összeírás czéljából összehívandó gyűléseket legalább augusztus hó közepéig megtartani sziveskedjenek, hogy így, az ivenk ugyanazon hó végeig az esperesek által hivatalomhoz beterjesztethessenek.

Tekintettel továbbá az ügy fontos és a messze jövőre kiható voltára, a plebános urakat kérve figyelmeztetem, hogy az adatok bejegyzésénél lehetőleg pontosak és lelkiismeretesek legyenek.

Kelt Pécsen. 1888. évi június hó 26-án.

Nándor, s. k.,
püspök.

Utasítás a rovatok betöltésére nézve.

Általános.

A jövedelmi rovat 1. pontjában helyet foglalnak, mint készpénzjövedelmek: a congrua-kiegészítés czimén nyert járulék a vallásalapból, vagy más (péld. kegyuri, egyházmegyei) pénztárból, stóla (átlagosan); alapítványi, kézi misedijak (átlagosan), tized váltság s a szőlőváltságból folyó jövedelmek.

2. p. Párbér, s a párbérrel kapcsolatos szolgálmányok, p. szántás, napszám, pénz.

3. p. Deputatum, p. fa, ölszám szerint a fa értékben kifejezve.

4. p. Földbirtok, hold- és ölszám s a művelési ág szerint feltüntetve s a helyi viszonyok szerint a haszonbéri összeghez képest megállapítva.

5. p. Egyéb jövedelmek, p. malomból gabonailleték, a helyi árak szerint felvéve.

E jövedelmek összegezése után az igazságosan és méltányosan levonható kiadások:

1. p. Káplántartás és fizetés.

2. p. Adók, u. m. állami, községi adó, illeték egyenérték, vízszabályozási s netáni közmunka költség.

3. p. Lótartási költség, ahol azt a plebánia lelki adminisztráltatása igényli.

Részletes.

1. A párbér, ezzel kapcsolatos szolgálmányok, p. a hivek által végeztetni köteles mezőgazdasági munka: továbbá a deputatum, a föld haszonbér, az „egyéb jövedelmek“ p. alatt előfordulható gabonailleték ára, végül a felszámítható lótartási költség mérve, az illető plebánia javadalmak körülményei, kivált az administrationalis szükség fokához képest s a helyi viszonyok szerint a *kerületi megvizsgálás alkalmával, kerületi ülésen határozandók meg.*

2. Káplántartás czimén a levonásból kimaradnak azon összegek, melyeket a lelkészek, a káplánok eltartása vagy fizetésére bárhonnan, egyenesen e czimen kapnak.

A plebánia jövedelmi bevallása.

I. Jövedelmek.	frt	kr.	J e g y z e t
1. Készpénz jövedelem :			
Congrua-kiegészítés címén fizetett járulék			
a) a vallásalapból			
b) más pénztárból			
Stóla			
Alapítványi misék			
és kézi misedíjak			
Tized-váltság, sedecima			
Szőlődézsma váltság			
2. Párber.			
Ezzel kapcsolatos szolgálmányok			
3. Deputatum :			
4. Földbirtok :			
5. Egyéb jövedelmek :			
összesen :			
II. Kiadások.			
1. Káplántartás			
Káplánfizetés			
2. Adók :			
Állami adó			
Községi adó			
Illeték egyenérték			
Vízszabályozás			
Közmunka			
3. Lótartási költség			
összesen :			
A jövedelemből levonva a kiadásokat, marad			

.....
plebános.

Megvizsgálatott a kerület tartott ülésében.

.....
alesperes.

Fordíts !

A i plebánia jövedelmi bevallása.

I. Jövedelmek.		frt	kr.	J e g y z e t
1. Készpénz jövedelem:				Nb. A plebános személyére szóló grationalek s rendkívüli segélyek nincsenek fölvéve.
Congrua-kiegészítés czimén fizetett járulék				
a) a vallásalapból		50	—	
b) más pénztárból		—	—	
a kegyurtól		40	—	
Stóla		80	—	
Alapítványi		30	—	
és kézi misedíjak		10	—	
Tized-váltság		25	—	
Szőlődézsma váltság		—	—	
2. Párbér:				Párbérlajstrom alapján öt évi átlaga a tényleges bevételnek.
100 mérő, fele gabona, fele rozs; mérőnként 2 frt		200	—	
minden mérő után készpénz (u. n. lélek pénz) 20 kr.		20	—	
Ezzel kapcsolatos szolgálmányok				
20 hold szántóföld szántása 2 frtjával megváltva a hívek által		40	—	
10 hold rét kaszálása, 2 frtjával felbecsülve		20	—	
ingyen furarok malomla stb.		8	—	
3. Deputatum:				
az urodalomtól: 10 öl tüzi fa à 7 frt		70	—	
a községtől: 10 öl tüzi fa természetben, értéke 7 frtjával		70	—	
6 szekér szén, 12 frtjával		72	—	
50 pár csibe		12	—	
bor, vaj, bány, kender, méz stb. váltsága		20	—	
4. Földbirtok:				
szántóföld, 50 hold 1600 ölével, haszonbéri alapon holdanként				
5 frt		250	—	
rét 20 hold, 900 ölével, haszonbéri alapon holdanként 4 frt.		80	—	
legelő 2 hold, 1600 ölével, haszonbéri alapon holdanként 3 frt		3	—	
veteményes kert 800 öl		10	—	
szőlő, 4—5 akó terméssel		50	—	A szőlőt phloxera pusztítja.
5. Egyéb jövedelmek:				
makkoltatási díj a kegyurtól		15	—	1873. decz. 10 én kelt egyezség alapján: Can Vis. szerint előbb 3 sertés makkoltatása volt megengedve a kegyuraság erdejében.
malomvám		20	—	
földkisajátítási alap kamatából		5	—	
összesen:		1200	—	
II. Kiadások.				
1. Káplántartás *)		300	—	*) (Az egyházmegyében átlán 500 frt van e czimen fölveve)
Káplánfizetés		120	—	
2. Adók:				
Állami adó		70	—	
Községi adó		10	—	
Illeték egyenérték		15	—	
Visszabályozás		—	—	
Közmunka		—	—	
3. Lótartási költség		250	—	
összesen:		765	—	
A jövedelemből levonva a kiadásokat marad		435	—	

N. N.
plebános.

Megvizsgáltatott az X—i kerület 1883. jan. 20-án tartott ülésében; s mivel a kerületi tagok biztos tudomása szerint N....-ben a földhasznbér holdanként 8—10 frt, s így a plebános által fölvevett 5 frt hasznbér a valóságnak meg nem felel, ugyanazért az ottani hasznbér minimumát véve föl, vagyis holdanként 8 frtot, az 50 hold évi hasznbér-értéke 250 frt helyett 400 frtra teendő; s e szerint a jövedelem 150 frt különbözettel emelkedvén, a jövedelem 1350 frtban, s illetőleg a maradvány 585 frban állapítottatott meg.

Z. Z.
alesperes.

1489

1888

VENERABILIBVS FRATRIBVS PATRIARCHIS PRIMATIBVS ARCHI EPISCOPIS ET
EPISCOPIS VNIVERSIS CATHOLICI ORBIS GRATIAM ET COMMVNIONEM CVM
APOSTOLICA SEDE HABENTIBVS.

LEO PP. XIII.

VENERABILES FRATRES SALVTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM.

Quod anniversarius Sacerdotii Nostri dies quinquagesimus nuper Ecclesiae (Leo XIII. PP. Sacrum de Requ. pro indicit.)
peroptato illuxerit, acceptum ut oportet, referimus summae Dei benignitati, cuius
nutu arbitrioque providentissimo omnis vita hominum regitur. Ac pari modo tantam
ubique animorum consensionem in obsequiis, in effusa liberalitate, in publicis lae-
titiae significationibus nemo poterat nisi Ille excitare, cuius omnino imperium est
in hominum mentes et voluntates et corda, quique eventus rerum ad christianae
religionis gloriam dirigit et moderatur. Praeclarum quidem et memorabile factum,
ex quo ipsi Ecclesiae hostes, vel inviti et nolentes, suis ipsi oculis perspiciunt,
quemadmodum divina eius vita ac divinitus ingenua virtus vigeat semper, atque
adeo persuadere sibi cogantur, insano prorsus conatu gentes impias fremere et ina-
nia meditari adversus Dominum et adversus Christum eius.

Iamvero, ut quam latissime huius beneficii divini et memoria manaret et
utilitas, caelestium gratiarum thesauros universo Nobis concredito gregi reclusimus:
nec sane praetermisimus divinae pietatis munera iis ipsis implorare, qui extra uni-
cam salutis Arcam adhuc versantur: quod hoc consilio fecimus, *ut omnes gentes et
populi, in fide caritatis vinculo sociati, unico ovili sub uno pastore citius aggregentur:*
ita sane *Dominum Nostrum Iesum Christum* cum gemitibus exoravimus in solemni
Sacro Canonisationis mox celebratae.

Nos enim et ad triumphantem Ecclesiam sublati oculis, heroibus christi-
anis, de quibus iam absoluta feliciter erat praestantissimarum virtutum ac miracu-
lorum ad iuris tramites cognitio, aliis sanctorum summos honores, aliis beatorum
cultum solemniter decrevimus et tribuimus, ut ea quae in caelis est Hierusalem, cum hac
ipsa quae in terris peregrinatur a Domino, communione latitiae iungeretur.

Verum quo huic ipsi rei veluti cumulus, Deo adiuvante, imponatur Apo-
stolicae Nostrae caritatis officia, de plenitudie infiniti spiritualis thesauri, ad eos
quoque dilectos Ecclesiae filios, largius quo fieri possit, proferre cupimus, qui morte
iustorum obita de militia huius vitae migrarunt cum signo fidei, ac mysticae vitis
inserti propagini; ita tamen ut prohibeatur ingressu in aeternam requiem usque
dum divinae iustitiae ultrici pro contractis debitis ad minimum reddant quadran-
tem. — Movemur autem tum piis catholicorum votis, quibus consilium hoc Nostrum
pergratum esse scimus, tum lacrimabili poenarum, quibus defunctorum animae cru-
ciantur, atrocitate: sed praeterea et maxime movemur consuetudine Ecclesiae, quae,

vel inter iucundiores per annum solemnitates, sanctam et salubrem agit defunctorum memoriam, ut a peccatis solvantur.

Itaque cum ex catholica doctrina exploratum sit *animas in Purgatorio detentas Fidelium suffragiis, potissimum vero acceptabili Altaris sacrificio, iuvare*, nullum censemus neque utilius neque optatius a Nobis proficisci ad eas posse pignus, quam si multiplicemus in locis omnibus pro satisfactione ipsarum oblationem mundam sacrosancti Sacrificii Mediatoris nostri divini.

Quare statuimus, cum necessariis omnibus dispensationibus et derogationibus, *ultimam Dominicam proxime venturi mensis Septembris* tamquam amplissimae expiationis diem, quo celebretur a Nobis, itemque a singulis fratribus Nostris Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis aliisque Praelatis Dioecesim habentibus, in suis cuiusque Ecclesiis Patriarchalibus, Metropolitanis et Cathedralibus, specialis missa defunctorum, maiori qua fieri potest solemnitate, eoque ritu qui in missali adsignatur *in Commemoratione omnium fidelium defunctorum*. Id ipsum fieri probamus in Parochialibus et Collegiatis Ecclesiis tam saecularium quam regularium, et ab omnibus sacerdotibus, dummodo ne omittatur missa officio diei respondens, ubicumque est obligatio. — Alios autem Christifideles vehementer hortamur ut, facta sacramentali confessione, ad purgantium animarum suffragium angelico pane se devote reficiant. — His vero plenariam Indulgentiam pro defunctis; singulis, ut dictum est supra, celebrantibus, Altaris privilegium, auctoritate Apostolica impertimur.

Sic nimirum piaе animae in quibus noxarum reliquiae terribili cruciatuum magnitudine eluuntur, peropportunum ac singulare solatium percipient ex Hostia salutari, quam Ecclesia universa Capiti suo visibili coniuncta, eodemque caritatis affectu inflammata, Deo est oblatura ut eis locum refrigerii, lucis et pacis indulgeat sempiternae.

Interea Vobis, Venerabiles Fratres, universoque Clero et populo curae vestrae concredito, Apostolicam benedictionem, caelestium munerum auspicem, peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum in die solemni Paschatis an. MDCCCLXXXVIII. Pontificatus Nostri undecimo.

LEO PP. XIII.

Litteras Ssmi Patris ea qua par est filiali devotione excipiendo, pro celebranda, quae iisdem praescribitur Missa Defunctorum, loco ultimae Septembris Dominicae, cum apud nos moris non sit sacra de Requiem diebus Dominicis servari, nec facile populus fidelis possit huius dispositionis rationem penetrare, nec ubi unus adest sacerdos, possit intentio Ssmi Patris effectui dari, diem ultimae Septembris Dominicae immediate subsequentem, seu feriam II, quae est dies 1-a Octobris designo, disponendo, ut in omnibus Ecclesiis, Cathedrali videlicet, parochialibus et Regularium, populo fideli eatenus praevis edocto, Sacrum Cantatum de Requiem cum Libera qua fieri poterit maiore solennitate celebretur.

1490

1888

(Terminus
Examinis
prosynodalis).

Terminus pro asservando hoc anno Examine prosynodali in dies 28. et 29-um mensis Augusti praefigitur.

1491

1888

Theses paedagogicae per docentes elucubrandae hoc anno sunt sequentes: (Theses paedagogicae).

N e v e l é s t a n b ó l: Minő irányelvek szerint kell készíteni az osztott és osztatlan népiskolákban a tanóra-rendet, hogy az czélszerű legyen, az előirt tantárgyakat pedig lehetőleg felölelje; és szükséges-e a készítésnél a helyi körülményekre tekintettel lenni?

G a z d a s á g t a n b ó l: Minő tapasztalati tények bizonyítják azt, hogy selyemtenyésztésünk sikere, akár minőség akár mennyiség tekintetében értelemmel mennyire fokozható?

Quae theses per DD. parochos ceu scholarum directores ad notitiam suorum docentium ocyus erunt perferendae.

1492

1888

Communicatur excerptum instructionis per Exc. R. H. Cultus et publicae Institutionis Ministerium ad scholarum inspectores in merito pensorum in scholis elementaribus civilibus qua ratione quo fieri poterit maiori cum successu manutendorum ddto 2-ae Maii 1888. sub. nr. 2195. datae pro directivo statu notitiae, per DD. parochos cum suis etiam docentibus communicandum: (Instructio pensis scripturisticiis cum successu manutendis).

Az írásbeli dolgozatok készítettésénél és javításánál különösen követendő eljárási elvek következők:

1. Minden írásbeli dolgozatnak mint a tanítás gondosan előkészített eredményének a tanítás és gyakorlás első fokán közvetlenül az iskolai munkából kell erednie és vele szerves kapcsolatban lennie, a tanítás további fokain lassanként arra is kell a tanulókat szoktatni, hogy ismereteik körével kapcsolatos de e mellett elvont természetű tételek fejtegetésével is foglalkozhassanak. A szabad dolgozatok tárgya ne csak a magyar nyelvi oktatás tárgyi köréből meríttessék, hanem más tantárgyakból is; ezért a tanári tanácskozmányok alkalmával más tantárgyak tanítói is kötelesek tételeket ajánlani és az esetleg elfogadott tételekre a tanulókat az oktatás alkalmával előkészíteni s ily esetben a dolgozatot a magyar nyelvtan tanárával egyetértve átvizsgálni.

2. Az írásbeli dolgozatoknál különös gond fordítandó a rendességre, a csinosságra és a szép írásra.

3. Az írásbeli dolgozatok füzetekben a tanító a hibákat a mennyire ideje engedi a tanulóval és a tanuló társakkal találtassa fel s javíttassa ki; aztán maga is átvizsgálván az iratokat, a hibákat minőségük szerint gondosan jelölje meg. — A kijavított füzeteket a legrövidebb idő alatt kell visszaadni, mert akkor még az érdeklődés élénkebb és a javítás hatása több haszonnal történik.

4. A tanító önmaga számára tanszaka rendszere nyomán gondos lajstromát állítsa egybe a tételeknek és szabályoknak, melyek ellen növendékei vétettek és ezen rendszer szerint beszélje meg a hibákat az egész osztálylyal, a nélkül, hogy

ekkor még kiosztaná a füzeteket. Mert a hibák, melyeket a tanulók elkövetnek, onnan származnak, hogy a már rendszeresen tanult dolgok egy részét elfeledték; ennél fogva nem elég a hiba elszigetelt kijavítása, hanem szükséges a feledésbe ment rendszeres ismeret kapcsolatos felélesztése. Ezen alkalommal főleg arra kell ügyelni, hogy a hibás alakokat a növendékek ne ismételjék, ne hangoztassák, se a táblára ne írják, mert a mit gyakran hall a fülök, s főleg a mit szemmel látnak, ahhoz hozzá szoknak. A javításokat a tanulók kezdetben az iskolában, későbbben otthon a füzet szélén eszközlik és a javításhoz röviden oda csatolják a tételt vagy szabályt is, melynek értelmében azt eszközölték. Minden feladat javítása ily módon mintegy új ismétlését nyújtja a tanultaknak, a növendékek önmunkásságát folyton serkenti és tudatosságukat emeli.

5. Sok iskolában még mindig szokásban lévén, hogy a növendékek tankönyvek helyett maguk készítette jegyzetekből tanulnak, melyek hiányos ellenőrzés mellett a helyesírási és nyelvtani botlások melegágyai és a szépírásnak megrontói, szükségesnek látom újból elrendelni, hogy ily jegyzetek készítése vagy egészen mellőztessék, vagy az illető iskola szükségletének megfelelő tankönyv használata mellett a lehető legcsekélyebb mértékre szoríttassék. Az utóbbi esetben azonban mulhatatlanul szükséges, hogy ezen jegyzetek is épen oly gondosan javíttassanak, mint bármely írásbeli dolgozat.

Meghagyom a tanfelügyelőségnek, miszerint ezen rendeletem tartalmát valamint a polgári és felső leányiskolák, úgy a megfelelő fokozatu fiúiskolák tanítótestületeivel közölvén, azokat a befoglaltatnak pontos követésére utasítsa és az igazgatóknak kötelességévé tegye miszerint az írásbeli dolgozatok kezelését gondosan ellenőrizzék.

Egyszersmind felhívom a tanfelügyelőséget, miszerint hivatalos látogatásai alkalmával ezen rendeletem végrehajtásáról mindenkor alaposan győződjék meg és az esetleg észlelt hiányok orvoslása iránt intézkedjék.

1520—1521

1888

Commendantur Ven. Clero dioecetano :

(Commendantur opera auctoris Fonyó et Bogisich.) a) Opera catechetica auctore Paulo Fonyó, parcho in Sükösd, quorum alterum sub titulo „Hitelemzéstani elemei“ in 2-a editione in lucem proditura erga 70 cros, alterum sub titulo „Gyakorlati hitelemzések a népiskola I. osztálya számára“ in 3-a editione recudendum erga 1 fl. 50. cros; item ephemerides periodicae sub titulo „Kath. hitoktatás“ rei catecheticae in theoreticis et practicis promovendae, quarum integer cursus annuus erga 3 flnos haberi potest apud antelatum auctorem.

b) Opus auctore Rssmo Michaele Bogisich, praeposito, VAD. et parcho arcis Budensis „Őseink buzgótsága“ inscriptum, usui iuventutis scholasticae utriusque sexus scholarum altiorum et mediarum instar libri precum et cantilenarum destinatum, in quo plerumque preces, supplicationes, cantilena, quae olim communi

maiorum usu sancitae, lapsu temporis oblivioni datae sunt, redivivae ex antiquis codicibus ad normam perpolitae linguae et musicae sacrae exactae reproducentur; cuius operis exemplar apud praefatum auctorem 1 fl. 40 cris venit.

1493

1888

Az 1888—1889-ik tanévre a kis-doroghi másodtanítói állásra ismételtén (Concurs. pro pályázat nyittatik, 300 frt évi fizetéssel és egy butorozott szoba élvezetével. Elfog- statione sub- lalható ezen állás folyó évi szeptember hó első napjaiban. A pályázók ebbeli szán- doc. in K.-Dorogh.) dékukat vagy személyesen, vagy írásilag adják tudtára az iskolaszék elnökének Kis-Doroghon. (Tolna m.)

1494

1888

A mohácsi róm. kath. elemi népiskolánál egy segédtanítói állomásra (Concurs. pro pályázat hirdettetik. Javadalmazása a fennálló fizetési szabályzat szerint 400 frt és statione sub- 100 frt lakbérilletményben állapittatik meg. Áthelyezés esetén ennek megfelelő ter- doc. in Mohács.) mény- és készpénzbeli fizetés. Csakis térfiak pályázhatnak. Megkivántatik a kántori teendőkben és a horvát nyelvben való jártasság. Kellően felszerelt kérvények leg- később f. é. július hó 22-ig az iskolaszék egyházi elnökéhez beküldendő Mohácsra.

1550

1888

A szebényi róm. kath. népiskolánál megürült osztálytanítói állomásra pályá- (Concurs. pro zat nyittatik. Díjazása: a legszükségeseb butorozattal felszerelt szoba, — ágyneműn kívül statione do- — 300 forint a község birájától kiszolgáltatva, s 12 meter hasábfá, melyből az iskolát centis in Szebény). is tartozik fűtetni. Kötelessége a rábizandó osztályon kívül az ismétlő iskolában is oktatni, s szükség esetén a kántori teendőkben is segédkezni. Tannyelv magyar s részben német. Az állomás f. évi szept. 1-én elfoglalandó. A kellőleg felszerelt fo- lyamodványok f. évi július végéig a szebényi (u. p. Bozsok per Mohács) róm. kath. iskolaszék elnökségéhez küldendő.

Per Suam Sacratissimam Caes. et Reg. Ap. Maiestatem clementissime no- (Personalia). minati sunt:

ARD. Dr. Josephus Szeredy, prof. et pro-director lycei iuris eppalis, Suae Sanctitatis Leonis XIII. P. P. camerarius, assessor consist. Canonicus Ecclesiae Cathedralis VEcclesiensis actualis.

ARD. Dr. Ladislaus Horváth, em. VAD. et parochus Szakcsensis Examiner pro-synod. Canonicus Ecclesiae Cathedr. VEccles. ad Honores.

ARD. Ludovicus Otrokóczy, VAD. et parochus Beremendensis, Assessor Consist. Canonicus Ecclesiae Cathedr. VEccles. ad Honores

Rssmus ac Cl. D. Dr. Joannes Lechner, Canonicus Ecclesiae Cathedr. VEcc. et Seminarii Rector Abbas s. Emerici de Torda.

ARD. Stephanus Bencze, em. VAD. et parochus D.-Földvárensis.
Abbas B. M. V. de Bakony-Somlyó.

Joannes Scharfenberger, cooperator Paksensis institutus est parochus Püspök-Lakensis; — Josephus Pozsgay secretarius eppalis nominatus est assessor S. Sedis consistorialis; — Antonius Hirling, cooperator VEcclesiensis ad BMV. Pur. praesentatus est parochus Mosgóensis, et interim nominatus est administrator eiusdem parochiae; — Nicolaus Ujváry, missus est cooper. e Mohács VEcclesias ad BMV. Pur.; — Eleutherius Nyárády, missus est coop. e V.-Dombó ad Tamási; — Carolus Pintér, e Gy.-Jovánca ad V.-Dombó; — Emmanuel Varga, e Somberek ad Mohács ad S. Mich; — Antonius Reisz, neo-presbyter ad Somberek; — Gregorius Andrin, e Podgajci ad K.-Szöllős; — Josephus Józich, neo-presbyter ad Podgajci; — Josephus Klein, e Czikó ad Paks; — Julius Kozáry, e Himesház ad Czikó; — Julius Kopáry, e Szászvár ad Himesház; — Alexander Gadó, neo-presbyter ad Szászvár; — Josephus Kovács, e Szebény ad M.-Kéménd; — Michael Horváth, neo-presbyter ad Szebény; — Carolus Erdélyi, neo-presbyter ad Abaliget.

Datum Quinque-Ecclesiis die 30-a Junii 1888.

Ferdinandus, m. p.,
Episcopus.

VIII.

1721

1888

Communicatur pro stricta observantia sequens Exc. R. H. Cultus et publ. (Casus mortis militiae obnoxiorum in Instit. Ministerii intimatum : matrica Baptis. loci nati- vitatis prae-notandi.)

A vallás és közoktatásügyi m. kir. ministertől. 9733. sz. Nagyméltóságú Püspök Úr! A m. kir. honvédelmi minister úr 1887. évi okt. hó 10-én 46238. sz. a. kelt ítiratában az íránt keresett meg, hogy intézkedjem, miszerint a hadkötelesek nyilvántartásának megkönnyítése czéljából a nem a születéshelyen történt halál- eseteket a születési anyakönyvekben fel kellene jegyezni.

Ennélfogva tekintettel a katonai és népfelkelési nyilvántartás czéljaira, s hivatkozva az 1868. évi február hó 27-én 2016. sz. a. kelt itteni, valamint ugyan- azon évi január hó 12-én 204. sz. a. kelt belügyministeri intézkedésekre van sze- rencsém Nagyméltóságodat tisztelettel felkérni, miszerint a hatósága alatt álló anya- könyvvezető lelkészeket utasítani méltóztassék, hogy minden, még életkorának 42 évét be nem töltött fi-nembeli halottnak halálesetét a születési anyakönyv megfelelő rovatába, vagy a hol ily rovatot az anyakönyv nélkülözne, az észrevételek rova- tába vezesse be, még pedig olyképen, hogy ha az elhunyt egyén születési helyén halt el, akkor a bejegyzés a halálesetnek a halottak anyakönyvébe való beveze- tésével egyidejűleg és azonnal eszközöltessék; ellenkező esetben pedig az anya- könyvvezető lelkész köteles legyen a halálozási bizonyítványt 8 nap alatt a szü- letési hely anyakönyvvezetőjének a születési anyakönyvben való szabályszerű fel- jegyzés végett megküldeni. Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyil- vánítását. Budapesten, 1888. évi július hó 13-án. A minister helyett Berzeviczy Albert s. k., államtitkár.

1722

1888

Pro congrua notitia communicatur intimatum Exc. R. H. Cultus et publ. (Transumpta litterarum super suscep- tis ordinibus tymbro providenda.)

A vallás és közokt. m. kir. ministertől. 21188. szám. Nagyméltóságú Püs- pök Úr! Kérdés tétetvén a hadkötelékben álló lelkészek számára kiadott lelkész- képesítési okmányok püspökileg hitelesítendő azon másolatainak bélyegkötelezett- ségére nézve, melyeket az illetők tábori lelkészül való kineveztetésüket kérő folya- modványaikhoz becsatolni tartoznak, van szerencsém a m. kir. pénzügyminister urral egyetértőleg értesíteni Nagyméltóságodat, hogy a katonai ügyekre vonatkozó beadványok és iratok íránt fennálló bélyegmentességi kedvezmények az illetéki díjjegyzék 14., tétel tt) pontja, valamint a 79. tét. l. u) st.) pontjai, nemkülönben a 85. tét b.) pontja alatt levén felsorolva, ez a bélyegmentességi kedvezmény a fentebb említett hiteles másolatokra nem terjed ki — minél fogva ezek a másola-

tok az illetéki díjjegyzék 69. tétele 2. b.) és 3. pontja alatt foglalt határozatok értelmében 1 ft — illetve 50 kr. bélyegilleték alá esnek, mely illeték bélyegjegyek felhasználása által akként rovandó le, hogy a hitelesítési záradék szövegének legalább egy sora a bélyegjegy alsó színes részén keresztül irassék. Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását. Budapest, 1883. évi június hó 19 én. A minister meghagyásából: Kárffi Titus s. k., ministeri tanácsos.

1723

1888

(Arcentur do-
centes a coo-
peratione alli-
cientibus ad
emigra-
tionem.)

A vallás és közokt. m. kir. ministertől. 1273 eln. szám. Nagyméltóságú Püspök Ur! Értesülésem szerint egyes külföldi gőzhajózási vállalatok ügynökei, az Amerikába való tömeges kivándorlás előmozdítása végett, ravaszul szövegezett, nyomtatott utazási vázrajzokkal árasztják el a tanítókat a célból, hogy azok mint a nép közvetlen tanácsadói, az ezen vázrajzokban foglalt, jórészt valótlan, előnyök megismertetése által a népet kivándorlásra ösztönözzék. Tekintettel arra, hogy Magyarország lakossága, a természet által nyújtott megélhetési források bőségéhez viszonyítva, amugy is fölötte gyérnek mondható, s hogy ennek következtében az erősödni akaró államnak és a vagyonosodni akaró népnek együttes érdekét képezi, miszerint ez országból tömeges kivándorlás ne történjék; — tisztelettel felkérem Nagyméltóságodat méltóztassék a főhatósága alatt álló népoktatási intézetek tanítóit utasítani, hogy a jelölt vázrajzok vagy azok tartalmának terjesztésétől különbeni fegyelmi felelősség terhe alatt tartózkodjanak. Elvárom különben a tanítók kötelességérzetétől, hogy e tilalmat nem csak hogy nem fogják áthágni, hanem hivatásuknak megfelelően, tőlük telhetőleg igyekezni fognak a népet azon előnyök tulzott vagy valótlan voltáról is felvilágosítani, a melyek az Amerikába való kivándorlás tekintetében, egyes vidékeken a nép hitébe érdekelt egyének által más utakon már becsempésztettek. Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását. Budapest, 1888. évi június hó 27-én. Trefort s. k.

1724

1888

(Concursus
pro statione
docentis
in Lengyel.)

A lengyeli r. k. iskolánál az osztálytanítói állomásra augusztus hó 16-ig pályázat nyittatik. Javadalma: 1 szobából álló lakás, fűtés, tisztogatás és évi 300 frt készpénz fizetés. Csak okleveles tanítók pályázhatnak; a megválasztott a kántori teendőkben segédkezni köteles leend. Tannyelv német-magyar. Az állomás szept. hó 1-én elfoglalandó. A rendesen felszerelt kérvények a r. k. iskolaszék elnökségéhez intézendők Lengyelre Tolna-megye, posta helyben.

1725

1888

(Concurs. pro
stat. sub-
docentis in
Paári.)

Tolnamegyében a paárii r. k. altanítói állomásra f. évi augusztus hó 19-ig pályázat hirdettetik. Az állomás javadalmazása: 300 frt pénz, 2 öl fa és egy szobából álló lakás. A megválasztott köteles egy osztályt tanítani és a kántori teendők-

ben segédkezni. Pályázhatnak okleveles tanítók, vagy képezde végzett tanító-jelöltek. Pályázók okmányaikat a r. k. iskolaszék elnökségéhez küldjék Paáriba, u. p. Tamási.

1726 — 1727

1888

Tolnamegyében a tótkeszi magyar nyelvű róm. kath. elemi iskolánál egy ^(Concurs. pro stat. subdoc. in Tót-Keszi.) altanítói és egy segédtanítói állomásra nyitnak pályázat f. é. augusztus hó 15-ig.
a) Az altanító fizetése: 300 frt készpénz és egy szobából álló lakás fűtéssel. b) A segédtanító fizetése: 120 frt a hitközségtől, élelmezés a kántortanítónál és egy szobából álló lakás fűtéssel. Mindkét állomásra a képesített pályázók a pályázati napig küldjék be okmányaikat a helyi iskolaszék egyházi elnökéhez. Pósta helyben.

1728

1888

Kányán (Tolna m.) a r. kath. iskolánál a rendszeresített altanítói állásra ^(Concurs. pro stat. subdoc. in Kánya.) ezzel pályázat hirdettetik. Fizetése havonként 25 frt., a község által utólagos havi részletekben fizetve, külön butorozott szoba fűtéssel; ágynemű és élelmezés nem adatik. A tanítvány magyar, a pályázat határideje augusztus 15-ike. Feltételek: okl. képesítés, ilyennek nem jelentkezése esetében képezdét végzetek is elfogadtatnak; egy osztály önálló vezetése; a kántori teendőkhöz való jártasság előnyül szolgál. Folyamodványok az iskolaszék elnökéhez Kányára intézendők.

— 1729

1888

A Tolnamegyébe kebelezett Nagy-Szokoly fiókközségi magyar kántortanítói ^(Concurs. pro stat. cant. doc. in N.-Szokoly.) állomásra f. é. augusztus hó 12-ig pályázat nyitnak. Az állomás jövedelme: tiszteletes lakáson kívül 18 hold szántóföld, melyből 12 holdat a hitközség munkál; 4 hold rét, melyen az előfűvet szintén a hitközség kaszálja és behordja; 4 öl fa a hitközség által vágva és házhoz szállítva; minden házaspártól $\frac{1}{2}$ mérő tisztított kétszeres, a mi kitesz 40 mérőt; párpénz 19 frtig; minden szőlősgazdától 4 régi itcze bor; stola mintegy 14—15 frt, ostyasütésért 1 mérő tiszta buza. Az állomás a választás után azonnal elfoglalandó. Pályázók okmányaikat küldjék a kerületi eszpereshez Paáriba, u. p. Tamási.

1730

1888

Az 188 $\frac{8}{9}$ -iki tanévre a kónyi másodtanítói állomásra pályázat nyitnak ^(Concurs. pro stat. subdoc. in Konyi.) 300 frt évi fizetéssel és egy butorozott szoba fűtéssel. Elfoglalható ezen állás folyó évi szeptember hó utolsó napjaiban. Képezde végzett, vagy okl. tanítók folyamodványukat az iskolaszék elnökéhez czimezzék.

1731

1888

A szakadáthi róm. kath. népiskolának segédtanítói állására pályázat hirdet- ^(Concurs. pro stat. subdoc. in Szakadát.) tetik. Fizetés 230 forint lakással. A megválasztott a kántori teendőkhöz segédkezni

tartozik. Folyamodványok augusztus 20-ig beterjesztendők az iskolaszék elnökségéhez. U. p. Gyönk.

1732

1888

(Concurs. pro
stat. subdoc.
in Dráva-
Szt.-Márton.)

A dráva-szt.-mártoni r. kath. elemi iskolánál a segédtanítói állomásra pályázat hirdettetik 300 frt évi fizetéssel és egy butorozott szoba használatával, téli fűtéssel. Tanítási nyelv horvát és magyar. A pályázók ebbeli szándékukat vagy személyesen, vagy írásbelileg f. évi augusztus hó 31-ig adják tudtára az iskolaszék elnökének Dráva-Szent-Mártonban (Somogy megye).

1751

1888

(Concurs. pro
stat. cant. doc.
in Dombóvár.)

A dombóvári kántortanítói állomásra f. évi augusztus hó 15-ig új pályázat hirdettetik. Jövedelme: a) Kényelmes lakás 4 szobával, melléképülettel és kerttel. b) Egy negyed telek jó minőségű föld, melynek munkaváltságául a községtől 37 frt 50 krt kap. c) Párber fejében minden házaspártól fél mérő kétszeres vagy rozs jár, van pedig 452 házaspár. d) A pusztai cselédektől kap 50 mérő rozsot és 12 frtot. e) Minden szőlősgazda ad 5 itcze bort (= 5—6 akó). f) Az uradalomtól kap 9 öl kemény tűzifát, de ebből 3 öl az iskola fűtésére fordítandó. g) A községtől tanítás és az ismétlő iskola vezetéseért kap 40 frtot. h) Lélekpenz fejében kap 35 forintot. Mindezekért tartozik egy tanteremben tanítani, a kántori teendőket végezni és egy segédtanítónak élelmezést adni (kinek fizetéséhez a község évi 120 frttal járul.) — Tannyelv magyar. A folyamodók irataikat a dombóvári r. kath. iskolaszék elnökségéhez (posta helyben) küldjék.

(Personalia).

Joannes Philippovics, administrator Bizovcensis praesentatus est parochus ibidem; Edmundus Kirschaneck missus est cooperatore D.-Miholjac ad Berement; Georgius Ivánovics Berement ad D.-Miholjac.

VEcclesiis die 6-a Augusti 1888.

Franciscus Sláby m. p.,
Vic. Gnrlis Eppalis.

IX.

1966

1888

DECRETUM URBIS ET ORBIS

Diuturnis Ecclesiae acerbitatibus, ac temporum quotidie invalescente difficultate commotus, Sanctissimus Dominus Noster Leo Papa XIII cunctos a sui Pontificatus exordiis ubique christianos excitare non destitit ad Deiparam Virginem Mariam sacri Rosarii ritu colendam atque implorandam. Inter cetera quae praeclare edocuit in sua prima de Rosario Encyclica (I. Septembr. 1883) ait: *Divini necessitas auxilii haud sane est hodie minor, quam cum magnus Dominicus, ad publica sananda vulnera, Marialis Rosarii usum invenit. Ille vero caelesti pervidit lumine, aetatis suae malis remedium nullum praesentius futurum, quam si homines ad Christum, qui VIA, VERITAS ET VITA EST, salutis per Eum nobis partae crebra commentatione rediissent; et Virginem illam, cui datum est cunctas haereses interimere, deprecatricem apud Deum adhibuissent. Idcirco sacri Rosarii formulam ita composuit, ut et salutis nostrae mysteria ordine recolerentur, et huic meditandi officio mysticum innecteretur sertum ex angelica salutatione contextum, interiecta oratione ad Deum et Patrem Domini Nostri Iesu Christi. Nos igitur non absimili malo idem quaerentes remedium, non dubitamus quin eadem haec a beatissimo viro, tanto cum orbis catholici emolumento, inducta precatio, momenti plurimum habitura sit ad levandas nostrorum quoque temporum calamitates. Pontificiae voluntati permagna animorum alacritate et concordia ubique locorum obtemperatum est, ut luculenter apparuerit quantus religionis et pietatis ardor extet in populo christiano, et quantam in caelesti Mariae Virginis patrocinio spem universi reponant* (Encyclica 30 Augusti 1884). Huiusmodi porro spei veluti praeclarus fructus, iure nunc accenseri debet memorabile factum quod hoc anno, sacerdotii eiusdem Sanctissimi Domini Nostri quinquagesimo, Deus ostendit: mirandum profecto publicae religionis et fidei exemplum, pulcherrimum honestissimumque pietatis certamen in toto christiano orbe inter omnigenas laetitiae significationes exhibitum. Omnes hominum ordines, vel ex dissitis terrarum partibus, gestierunt prosequi Pontificem Summum, beati Petri successorem, omni genere officii: legationibus, litteris, peregrinationibus etiam longinquis ultro susceptis, oblatisque ingenti numero et effusa magnificentia muneribus, de quibus verissime dictum est, materiam et opus propensione superari voluntatis. Qua scilicet in re admirabiliter fulget Dei benignitas et virtus, qui in magnis Ecclesiae laboribus vires eius confirmat ac fulcit: qui pro nomine suo certantibus solatia tribuit;

(Decretum
de Officio
et Missa
festi SS. Ro-
sarii.)

qui providentiae suae consilio ex malis ipsis uberem bonorum messem educit: fulget item Ecclesiae gloria, quae originis vitaeque suae vim divinam ostendit, ac divinum quo regitur vivitque, spiritum: quo fit, ut fidelium mentes et voluntates uno eodemque vinculo invicem, itemque cum supremo Ecclesiae Pastore iungantur. (Allocut. Consistor. 25 Novembr. 1887).

Iamvero id perpendentes Catholicorum gentes, dum inferorum portae quotidie audaciores fiunt in bello adversus Ecclesiam urgendo, probe sentiunt quantopere oporteat in potentissimam Dei Matrem augere fervorem, augere fiduciam, ut per Rosarii preces exorata, nomini Christiano et Apostolicae Cathedrae propitia succurrat: memores velle Deum donorum suorum continuationem atque implementum *non solum bonitatis suae, sed etiam perseverantiae nostrae esse fructum* (Breve Apost. 24 Decembr. 1883).

Quapropter ad gratis agendas pro acceptis beneficiis, et pro concendendis enixius deprecandum, Beatissimus Pater quae superioribus annis per Suas Encyclicas, et per Sacrorum Rituum Congregationis Decreta (20 Augusti 1885 — 26 Augusti 1886 — 11 Septembris 1887) de salutaris sacri Rosarii ritu, praesertim toto mense Octobri celebrando, statuit et hortatus est; eadem omnia hoc vertente anno fieri mandat ac vehementer hortatur. Et quoniam plura de ampliori cultu liturgico magnae Virgini sub titulo Rosarii exhibendo iam decrevit; novum addere adhuc volens incrementum, sacrum festum eiusdem Rosarii solemnitatis, Dominicæ primæ Octobris adsignatum, *OFFICIO PROPRIO CUM MISSA* decoravit, illudque ab utroque Clero in posterum recitari praecepit, iuxta schema quod, a se recognitum et probatum, per eandem Sacrorum Rituum Congregationem hac ipsa die edi mandavit.

Nonis Augusti, in Festo Beatae Mariae Virginis ad Nives anno 1888.

A. Cardinalis BIANCHI S. R. C. Praefectus.

L. + S.

LAURENTIUS SALVATI S. R. C. Secretarius.

Officium proprium SS. Rosarii, cuius in praelaudato Decreto mentio fit, pro singulo presbytero; Missa vero pro singula parochia sub $\frac{1}{2}$. advolvitur.

Quoad servandam toto mense Octobri devotionem SS. Rosarii, cynosurae instar serviant praeter praesens Decretum Circulares sub No. 1825/1885 dimissae.

1697

1888

(Resultatum
examinis
synodalis.)

Examen synodale hoc anno subierunt: Franciscus Bató, Henricus Dobos, Ladislaus Charvat, Antonius Hirling, Joannes Nagy, Josephus Kienle, Julius Kopáry.

Qui omnes ad sexennium sunt approbati.

Praemium e fundatione Král redundans reportavit Julius Kopáry, et specialem laudem promeruit Ladislaus Charvat.

1968 — 1974

1888

A kányai (Tolna-megye) rom. kath. magyar kántortanítói állomás f. é. (Concursus pro stationibus docentium et subdocentium.) október hó 8-án választás által fog betölteni. Ezen állomásra pályázók kellőleg felszerelt kérvényeiket október 7-ig küldjék be a kerületi espereshez Paáriba u. p. Tamási. Az állomás jövedelme: tisztességes lakás, szükséges melléképületek és 1372 ööl bel- és külső kerten kívül: 1.) 14 kat. hold és 864 ööl szántóföld, melyből 2 holdat őszi és két holdat tavaszi szemes gabnanemű alá a község művel; egy kat. hold rét, melyen az előfűvet a község kaszálja, gyűjti és behordja; a káposztás és külső kertet, úgy a kenderföldet tartozik a község háromszor szántani. 2.) Minden házaspártól jár félmérő rozs és 17 kr. — van 240 pár. 3.) Minden szőlősgazdától 2 iteze bor. 4.) 6 ööl fa. 5.) Ismétlő oktatásért 30 frt, stola mintegy 20 frt. A megválasztott köteles a kántori teendők mellett egy osztályban az oktatást teljesíteni.

A baranya-vármegyei Liptód fiókközség r. kath. kántortanítói állomására f. é. szeptember 27-ig pályázat nyittatik. Jövedelme ezen állomásnak: 1-ször: tisztességes lakás és melléképületek. 2-szor. A kegyuradalomtól: 8 mérő buza, 6 mérő kétszeres, 6 akó bor (megváltva évi 97 forint 90 krral), 6 ööl kemény hasáb-tüzifa, készpénzben 4 frt 20 kr. 3-or. A hitközségtől: házi és káposztai kertecske, $\frac{2}{3}$ hold répaöld, 11 hold szántóföld, 4 hold kaszáló, mindezek műveltetése a tanítót terhelik, 14 mérő buza, 14 mérő rozs, bor úgy 9 akó, 43 frt 5 kr készpénz, 21 forint ismétlő oktatásért, stóla circa 5 frt. A tannyelv német és magyar. A pályázók kötelesek a pályázat napján, szept. 27-én délelőtt éneklési és orgonálási képességeket bemutatni. A felszerelt folyamodványok Babarczra, a plébánia-hivatalhoz küldendők. Az állomás október 5-én foglalandó el.

A bükösdi anyaegyházhoz tartozó megyefai fiókközségben a kántortanítói állomás megüresedvén, erre pályázat hirdettetik folyó évi október hó 8-ig. Ezen állomás jövedelme: 1.) Készpénz 284 frt negyedévenként felveendő. 2.) Egy hold rét. 3.) $2\frac{1}{2}$ hold szántóföld. 4.) 3 ööl hasáb és 1 ööl botfa, ebből az iskola is fűtendő. 5.) Kényelmes szép lakás 2 szoba, konyha, pincze, kamara, külön istálló és 1500 ööl házi kerttel. 6.) Egy negyed telek utáni legeltetési jog. — Stóla 5 frt. A kellően felszerelt folyamodványok a kerületi esperes urhoz (Szt.-Király) nyújtandók be. Tannyelv magyar.

Az ozorai (Tolna-megye) róm. kath. iskola I-ső fuosztály tanítói állomására pályázat hirdettetik, csinos lakószoba mellett 305 frt évi díjjal. Pályázati határidő szeptember hó 27. Pályázhatnak okleveles tanítókon kívül képezdevégzettek is. Tannyelv magyar. A folyamodványok és okmányok az ozorai róm. kath. iskola igazgatóságához intézendők, posta helyben.

A várdombi (Tolna-m.) r. k. iskolánál egy másodtanítói állomásra szept. 30-ig pályázat hirdettetik. Jövedelme: 1 szobából álló lakás, 2 méter kemény ha-

sábfa és évi 300 frt. Kötelessége: egy osztályban tanítani és a kántori teendőkben segédkezni. Csak okleveles tanítók pályázhatnak. Tannyelv német-magyar. Felszerelt kérvények a r. k. iskolaszékhez Várdombra intézendők.

A mucsii róm. kath. népiskolánál megüresült osztálytanítói állomásra pályázat hirdettetik. Díjazása: 300 forint a község birájától kiszolgáltatva; 2 szobából álló lakás, egy konyha, egy éléskamara és egy ől fa. Kötelessége a rábizandó osztályon kívül a kántori teendőkben is segédkezni. Tannyelv német. Az állomás f. é. szeptember 27-en elfoglalandó. A kellőleg felszerelt folyamodványok f. é. szeptember 25-ikig a mucsii róm. kath. iskolaszék (u. p. Mucsi) elnökségéhez küldendők.

Az apari r. k. népiskolánál megüresedett 300 frt és szabad lakással díjazott német tannyelvű segédtanítói állomásra a pályázat szeptember 27-ig tartatik nyitva. A pályázók forduljanak irataikkal az apari plébános és iskolaszéki elnökhöz. Posta helyben.

1977

1888

Hosszúhetényben az első osztályú tanítói állomásra f. évi október 22-ig pályázat nyittatik; evvel járó fizetés 300 frt — tisztességes lakás. A kántori teendőkben való segédkezésért a kántor-tanító 50 frtéért köteles, a községgel kötött szerződés szerint, élelmet és mindennemű alkalmazást adni. — A képesítettnek előnye van, és ha ilyen nem folyamodnék — a végzettek közül a jelesebb fog megválasztatni. — A pályázók folyamodásaikat az iskolaszék elnökéhez nyújtják be.

1979

1888

A Tolna-megyébe kebelezett Murga fiókközségi kántortanítói állomásra okt. 7-ig pályázat nyittatik. Jövedelem: a lakás és szükséges melléképületeken kívül, 20 p. m. rozs, 10 p. m. buza, 2 ől vágott tűzifa, 8 akó bor, minden házaspár után 1 frt (55—60), minden gyermek után 20 kr.; 7—8 frt stóla; 3640 □ ől szántóföld; 1200 □ ől legelő-illeték, az uraságoktól 32 frt. Tannyelv: német. Az állomás az okt. 7-én megejtendő választás után azonnal elfoglalandó. A pályázók okmányait az iskolaszék elnökéhez Zombára küldjék.

«Personalia.)

Cooperatores missi sunt: Takács Stephanus e Tótkeszi ad Kajdacs; Markovics Paulus e Kajdacs ad Abaliget; Erdélyi Carolus ex Abaliget ad M.-Kéménd; Kiss Rudolphus e Ráczipetre ad Baán, Nagy Joannes e Baán ad Ráczipetre; Pataky Antonius e M.-Kéménd ad Harkanovce; Kovács Josephus e M.-Kéménd ad Tótkeszi; Neumayer Desiderius neopresbyter ad M.-Kéménd.

Datum in Nádasd 1888. 15 a Septembris.

Ferdinandus, m. p.
Episcopus.

X.

2139

1888

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministertől 1523. eln. sz. Nagyméltó- (Commenda-
ságu Püspök Úr! Az orsz. magy. kir. statistikai hivatal néhány tisztviselője által tur: Magyar-
szerkesztett „Magyarország tiszti czim- és névtára“ című munka 1889. évi folyama ország tiszti
újabb czélszerű módosításokkal bővítve ez év deczember havában fog megjelenni. cím- és név-
Midőn erről Nagyméltóságodat szives tudomás végett értesitem, egyuttal tára).
felkérem, hogy azt, tekintettel közérdekű voltára és nélkülözhetlenségére, támoga-
tásban részesíteni s a fennhatósága alatt álló közegeknek mint hasznos és szüksé-
ges kézikönyvet megrendelésre ajánlani sziveskedjék. Fogadja Nagyméltóságod kiváló
tiszteletem őszinte nyilvánítását Budapest, 1888. szeptember hó 27-én. Gf. Csáky.

2140

1888

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministertől. 1656. eln. sz. Nagyméltó- (Chartae pi-
ságu Püspök Úr! A m. kir. pénzügyminister úr a magyar országos központi taka- gnor. Cass.
rékpénztár által kibocsátott, $4\frac{1}{2}\%$ -kal kamatozó zálogleveleket, a m. kir. minister- pars. centr.
tanácsnak 1879. évi október hó 22-én 50/m. T. szám alatt hozott határozatára való regnicol. hy-
tekintettel, f. évi szeptember hó 15-én, 51346. szám alatt kibocsátott körrende- pothecae
tében, a közigazgatás minden ágazatában üzleti biztosítékul és bánatpénzül elfogad- instar acce-
hatóknak nyilvánította. Miről van szerencsém Nagyméltóságodat tudomás és további ptantur.)
szives intézkedés végett értesíteni. Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte
nyilvánítását Budapest, 1888. szeptember hó 26-án. A minister meghagyásából
Szalay Imre, osztálytanácsos.

2141

1888

Dr. Georgius Demkó, Archi-Dioecesis Agriensis presbyter ac in (Commenda-
lyceo A. Eppali Agriensi Juris Canonici professor, „Jus Ecclesiasticum“ celebris tur Jus Eccle-
nominis Canonistae Josephi Porubsky, ratione habita novissimae legislationis siasticum Ge-
tam ecclesiasticae quam civilis, de novo typis vulgavit. Opus hoc, latino idiomate orgii Demkó)
scriptum et per me iam pro usu Cleri iunioris receptum, V. Clero dioecetano plu-
rimum commendo. Adusque comparuit tomus primus et pretio 3 fl. 80 kr. reflecten-
tibus ab ipso auctore submittitur.

2142

1888

Occasione Jubilaei Sacerdotalis Illmi ac Rss. Antonii Sujánszky, praelati (Commenda-
domestici Suae Sanctitatis Leonis XIII. & Canonici Strigoniensis, cultores eiusdem tur Antholo-
gia e poemati-
bus Antonii
Sujánszky).

Anthologiam concinnarunt et typis edi curarunt e poematibus religiosis ab Ipso Illmo Jubilari compositis, titulo: „Szemelvények Sujánszky Antal költeményeiből.“

Spectato sive valore poematum sive laudabili scopo, in quem pretium convertetur opusculum libenter commendo et pro quovis Districtu adnecto phyliram praeenumerationalem.

2143—2149

1888

(Concursus
pro stationi-
bus docen-
tium).

A varasdi kántor-tanítói állomásra f. évi november 5-ig pályázat hirdet-
tetik. Pályázók irataikat a ker. esperes és tanfelügyelőhez küldjék — Varasdra,
posta: Kis-Dorogh. Az állomás jövedelme: 1) tiszta buza 32 mérő; 2) rozs 12 mérő;
3) kész pénzben 81 frt; 4) a község pénztárából vasárnapi oktatásért 20 frt; 5) iskola
alapítványból 15 frt 75 kr.; 6) a kegyuraságtól 6 öl hasábfá; 7) a községtől vasár-
napi iskola fűtésért $\frac{1}{2}$ öl hasábfá; 8) szántóföld 1200 □ öllel számítva 10 hold
és 369 □ öl; 9) rét 1055 □ öl. 5 hold szántóföldet a tanító maga erejéből művel;
a többin a szántást és a terményeknek hazahordását pedig a község teljesíti. 10) van
tisztességes lakása: 2 nagy és 2 kis szobával, 2 konyhával, melléképületekkel és
kis kerttel. Oktatási nyelv német és magyar.

Bükösd községben a kántortanítói állomás lemondás folytán megüresed-
vén, erre november hó 7-éig pályázat hirdettetik. Ezen állomás jövedelme a követ-
kező: 1) Minden pártól (146) egy nyolczada buza és 10 krajczár. 2) Minden szőlős-
gazdától 2 régi iteze bor. 3) $\frac{1}{4}$ kültelek, melyet a község munkál, — 3 hold rét, —
 $\frac{1}{8}$ hold káposztás kert. 4) Az uradalomtól 9 öl kemény fa. 5) Az ismétlő oktatásért
a községtől 50 frt. 6) Kényelmes lakás, pincze, kamara, istálló és $\frac{1}{2}$ hold belsőség.
A tan nyelv magyar. A kérvények fenti határidőig a kerület espereséhez (Szt.-Király)
nyújtandók be.

A baranya-szent-istváni rom. kath. kántortanítói állomásra f. évi november
hó 15-ig pályázat hirdettetik. — A 2 szobából álló tisztességes lakás, konyha, élés-
kamara, pincze és a szükséges melléképületek hasznélvezete mellett ezen állomás
jövedelme: 1) Az uradalomtól: 8 mérő kétszeres, 4 frt 20 kr., 4 öl tüzelőfa, melyet
a község megvág és behord. 2) A községtől: 8 öl tüzelőfa a tanító udvarára,
minden költsége nélkül beállítva. 3) 1254 □ ölnyi beltelek, melyet a község éven-
ként kétszer megszánt, tavasszal pedig egyszer megboronál, 2 kat. hold 876 □ öl
jó minőségű szántóföld és 1452 □ öl rét, ez utóbbiakat a tanító tartozik teljesen
megmunkálni. 4) A párbérből: 20 mérő buza, 40 mérő rozs, 12 mérő morzsolt
kukoricza és 10 frt osztr. ért. 5) A tandíjból: minden köznapi iskolás után 30 kr.
6) Stóladíjakból: körülbelül 30 frt. A kántortanító tartozik az első iskolatermet saját
költségén fűtetni; egyéb különleges kötelmei a tanítói díjlevélben vannak körülírva.
A tanítási nyelv német és magyar. Előzetesen templomi próbatevés kívántatik. A jö-

vedelem csak az 1889. évtől fogva élvezhető. Az eredeti vagy kellőleg meghitelesített okmányokkal felszerelendő kérvények a ker. esperes és tanfelügyelőséghez Herczeg-Szöllőstre (Baranya-megye) küldendők.

A hetvehelyi anyaegyházhoz tartozó Sz.-Katalin és Karáczodfa iskolailag egyesített fiókközségek kántor-tanítói állomására f. évi november 9-ig pályázat hirdettetik. A pályázók irataikat a ker. esperes és tanfelügyelőhöz intézzék Magyar-Székre. Az állomás jövedelme: 1) 300 frt készpénzben, melyből Sz.-Katalin 200, Karáczodfa 100 frtot fedez. 2) 20 hold föld. 3) 4 öl hasábfá, melyet a község megvág és behord.

A czikói róm. kath. iskolánál az osztálytanítói állomás türesedésbe jövén, erre f. évi október hó 31-ig pályázat nyittatik. Ezen állomás javadalma: 300 frt o. é. és szabad lakás, melyért a megválasztandó egy osztályt önállóan vezetni és a kántori teendőkben a kántortanítónak segédkezni tartozik. A kellőkép felszerelt folyamodványok a helybeli iskolaszék elnökéhez küldendők. Az állomás azonnal elfoglalandó. Tannyelv: német-magyar.

A szálkai r. k. népiskolánál megüresedett másodtanítói állásra pályázat hirdetetik. Jövedelme: 250 frt készpénz, szabad lakás, 8 méter kemény tüzelőfa, melyet a község behord és megvág, melyből azonban az iskola is fűtendő; a faiskola kezeléseért, ha ezt elvállalja, 30 frt. — Tannyelv német-magyar. Köteles az egyesített I.-ső és II.-ik osztályt vezetni és a kántorságban segédkezni. Alkalma leendő megválasztatandottnak a műének és zene terén magát még alaposabban kiképezhetni. Nőtlen pályázók bizonyítványaikkal felszerelt kérvényeiket a helybeli r. k. iskolaszék elnökségéhez küldjék. Az állomás legkésőbb nov. 1-ig elfoglalandó.

A lacsuki r. k. népiskolánál egy tanítónői állomásra nov. 2-ig pályázat hirdettetik. Jövedelem: 300 frt készpénzben, 21 frt vasárnapi iskolai tanításért, 2 öl kemény tüzelőfa a tanítónő használatára, az iskola a község által fűtetik. Szoba- és konyhából álló lakás. Kötelessége a tanítónőnek a 3., 4., 5., 6. osztálybeli leányokat oktatni, úgy szintén a vasárnapi iskolába járó leányokat. Tannyelv német és magyar. Ezen állomásra csak tanítónők pályázhatnak. A felszerelt kérvények a lacsuki r. k. iskolaszéki elnökséghez küldendők.

2160

1888

A baranya-jánosii anyaegyházhoz tartozó pusztajánosii tanítói állomásra f. évi november hó 8-ig pályázat nyittatik. Jövedelme: 30 frt o. é. készpénz, havi részletekben fizetve; egy darab föld az uraság által műveltetve; a lakás és iskola fűtésére szükséges tüzelőfa; a lakás egy csinos szobából áll konyha- és kamarával. A pályázók folyamodványaikat a ker. espereshez, M.-Székre, küldjék.

2161

1888

Az üresedésbe jött püspök-szent-erzsébeti kántortanítói állomásra f. évi november hó 4-ig pályázat hirdettetik. A pályázók kellően felszerelt folyamodványait a ker. tanfelügyelőhöz küldjék — Berkesdre. Az állomás jövedelme: 1) Igen szép és kényelmes lakás a szükséges melléképület és 35 öl hosszú, 10 öl széles házikerttel. 2) $\frac{1}{4}$ telek azaz 6 hold szántóföld három egyenlő részre osztva és 200 □ öl rét, a melyeket a község művel, ezenkívül még 6 holdnyi föld, melyet a tanító maga munkáltat. 3) A pécsi püspöki uradalom erdejéből a község által vágva és hordva 8 öl fa, az iskola fűtésére pedig 6 öl. 4) Minden házaspártól $\frac{1}{4}$ mérő buza, 12 frt és 5 iteze bor, van pedig 190 pár. 5) Ismétlő oktatásért 20 frt és stola mintegy 30 frt. Oktatási nyelv magyar és német, az orgonálás és egyházi énekben teljes képzettséggel kell birnia folyamodónak.

2165

1888

Kis-Doroghra — Tolna v.-m. — egy okleveles róm. kath. tanító keresetlik 300 frt évi fizetéssel, és egy szobának használatával. Az előadás német. Pályázhatni ezen folyó év november hó 20-ik napjáig. A pályázók forduljanak ezen ügyben a helybeli plébánoshoz. Posta helyben. — Okleveles tanítónők is pályázhatnak.

(Personalia).

Georgius Horváth, administrator Hircensis nominatus est Curatus ibidem. Ladislaus Charvat, subsidiarius Petrievensis nominatus est Vicarius parochi eiatis.

Datum in Nádasd die 21-a Octobris 1888.

Ferdinandus, m. p.
Episcopus.

XI.

2434

1888

Provoco hisce DD. Parochos, ut ductu sollicite perquirendae matriculae copulatorum et fundamento aliorum fors documentorum, a 1-a Januarii 1878. usque 31-am Decembris 1887. accurate consignent data mixta matrimonia concernentia, in ordine sequentium quaestionum:

(Data mix-
torum matri-
moniorum.)

1. Quot in superius mentionato decennio matrimonia mixtae religionis in parochia cum dispensatione Apostolica, quot sine ea inita sint; quot penes sic dictam passivam assistentiam, quot coram Ministro acatholico?

2. Quot in casibus data cautio de prole utriusque sexus in catholica religione educanda fideliter observata, quoties violata?

3. Quot proles e mixto connubio oriundae non educantur in religione catholica, licet lege tenus vel dato promisso conformiter in ea educandae essent?

4. Quot in casibus pars catholica a fide defecerit, et quoties pars acatholica ad fidem conversa?

In adornanda consignatione hac ita procedendum, ut praemissa per extensum quaestione, post eam simpliciter scribatur numerus. Taliter v. g. quaestione sub 1, praemissa, responsum scribatur: matrimonia mixta cum apost. dispensatione: 5; sine dispensatione: 2; penes passivam assistentiam: 1; coram ministro acatholico: 1.

Quae relationes usque 31-am Decembris via Officii Vice-Archi-Diaconalis ad Officium Dioecesanum promovendae sunt

2435

1888

DECRETUM URBIS ET ORBIS

Plures Catholici Orbis Sacrorum Antistites supplicia vota Sanctissimo Domino Nostro Leoni Papae XIII. nuperrime porrexerunt expostulantes, ut omnes Ecclesiae filii, qui hoc anno, ad finem nunc properante, Eiusdem Sanctissimi Domini Nostri Iubilaeum Sacerdotale ubivis unanimi et impensissimo dilectionis ac religionis studio concelebrarunt, iterum congregentur ad gratiarum actiones Sacratissimo Cordi Iesu persolvendas, unde fluent divinae misericordiae in omnes abundanter emanant. Hisce porro votis et precibus, quae et eximiae in Deum pietatis, et erga Iesu Christi Vicarium in terris filialis obsequii praestantissimum extant argumentum, ab infrascripto Sacrorum Rituum Congregationis Secretario relatis, Sanctitas Sua obsecundans, declarare dignata est a Se maxime probari et commendari, ut in Ecclesiis Metropolitanis, Cathedralibus, Collegiatis, Parochialibus et aliis in quibus, de Reverendissi-

(Decretum S.
Rit. Congr. de
gratiarum
actione ulti-
ma huius
anni die
celebranda.)

morum Ordinariorum consensu, placuerit, postrema die, nempe XXXI proximi mensis Decembris, ad Divini Cordis cultum Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum publicae Fidelium adorationi per aliquod temporis spatium maneat expositum; Beatae Mariae Virginis Rosarii quinque decades recitentur, ac demum post cantum hymni Ambrosiani et *Tantum ergo*, additis Orationibus *Deus, cuius misericordiae.* — *Concede nos*, Collectis pro Papa et pro Ecclesia, populo cum Divina Hostia benedicatur, Singulis vero Christifidelibus rite confessis ac sacra Synaxi refectis, qui eiusmodi publicae deprecationi pie interfuerint, et dulcissimum Servatoris nostri Iesu Christi Cor pro gratiarum actione ut supra, nec non pro sanctae matris Ecclesiae et Apostolicae Sedis tranquillitate et pace ac pro peccatorum conversione cum fide et fiducia exoraverint, Baatissimus Pater Indulgentiam Plenariam in forma Ecclesiae consueta, Animabus quoque in Purgatorio detentis applicabilem, benigne concedit. De Postulato autem, quod ab iisdem sacris Praesulibus simul exhibitum fuit, pro elevando annuo festo Sacratissimi Cordis Iesu in tota Ecclesia ad ritum duplicis primae classis, Santitas Sua sibi reservavit. Die solemni Omnium Sanctorum, I Novembris MDCCCLXXXVIII.

A. Card. BIANCHI, *S. R. C. Praef.*

L. + S.

LAURENTIUS SALVATI, *S. R. C. Secretarius.*

Dispositione hac reverenter accepta, pro solemni gratiarum actione die 31-a Decembris, in Cathedrali et in omnibus per dioecesim ecclesiis parochialibus celebrari solita, sequentem statuimus pro hoc anno ordinem: 1. Exposito cum hymno „Tantum ergo“ Sanctissimo, eoque incensato, 2. recitetur Rosarium cui adiungenda oratio pro feliciter transacto anno recitari solita. Postea 3. Hymnus „Te Deum“ cum orationibus: *Deus cuius misericordiae, Concede nos, pro papa, pro ecclesia et de Sanctissimo.* His finitis 4. Reponatur SSumm cum „Genitori Genitoque.“

De hac vero Sedis Apostolicae dispositione deque lucrandis Indulgentiis harumve conditionibus fidelis populus e sacro suggestu praevis edoceatur.

2436

1888

(Reorgan-
satio sedium
scholarium.)

E nonnullis casibus concretis intellexi circa reorganisationem sedium scholarium data occasione non observari ea, vel saltem non omnia, quae observanda in hoc merito per „Statuta“ Chori Episcoporum Hung. praescribuntur, signanter negligi nonnunquam praescriptas formalitates, factam electionem membrorum sedium scholarium fine ratihabitionis Ordinariatui non substerni, reorganisationem sedis scholaris licet termino triennii legitimaе activitatis elapso praetermitti. Ne ob tales defectus circa actus iuridicos sedium scholarium, quod occasione electionum ludirectorium invaluisse experior, movendarum, ob dubium ius inutilium quaestionum, litium ansa ultro perseveret, vel ob ius evidenter nullum invalidandi actus iuridicos sedium scholarium suboritur necessitas, unde magna passim rerum in communitatibus perturbatio, ingens rei scholari imminet detrimentum, parochos, ceu scholarium sedium praesides monitos esse volo:

1) Ut reorganisationem sedium scholarium, quarum praesides agunt, ubi legitimum activitatis triennium elapsum fuerit, curent praesuscipi et quantocumque perfici.

2) In reorganisatione sedium scholarium omnia et singula, quae signanter §§. 6—14. Cap. I. „Statutorum“ supralaudatorum praescribuntur, ad amussim etiam eo in casu, ubi in communitate respectivorum animum a capienda in exercendis huiusmodi iuribus parte alienum noverint, quo formalitatibus iuridicis satisfiat, observent; in protocollo autem super electione membrorum sedis scholaris, quod fine sortiendae ratihabitionis Ordinariatui substernendum est, semper **Expressam Mentionem** iniciant §§-is 6—14. cap. I. „Statutorum“ factum esse satis.

3) Parochorum pariter esse volo, ut docentes pro aliqua statione competentes moneant, quo frustrata adipiscendi stationem spe ab inutilibus et futilibus reclamationibus, a commovendis electione peracta in suam partem in plebe animis abstineant.

Quorum omnium accuratiori implemento adhibendam vigilantiam Vice-Archi-Diaconorum, respective inspectorum scholarum districtualium maiorem in modum provoco.

2446—2449

1888

Az ibafai plébániához tartozó Horvát-Hertelend fiókközségben megüresedett tanítói állomásra f. évi december 2-ig pályázat nyittatik a következő fizetés mellett: 1) Szabad lakás melléképületekkel és házi kerttel, 2) 20 mérő tiszta buza, 23 mérő fele rozs, fele szemes kukoricza, 3) 4 öl kemény hasábfa. 4) Lélekpénz 20 frt, a vasárnapi oktatásért 20 frt, mindennapi iskolások után 35 frt, a birónál teendő írásokért 3 frt, 5) 1 hold belsőség, melyen a szükséges szántást a község végzi, 4 hold szántóföld, $\frac{1}{4}$ hold kenderföld, ezeknek munkáltatása a tanítót illeti. 6) Stola körülbelül 5 frt. Az iskolaépület, kert- és udvarsövényzet, kut jókarban tartása, valamint a meszeltetés a községet terheli. Oktatási nyelv: német—magyar. Személyes megjelenés a pályázat ideje alatt kéretik, a tanítói választás december 2-án délután a helyszínén léssen megtartva. A kellőkép felszerelt folyamodványok a kerületi tanfelügyelőhöz, Lakócsára (Somogy-megye posta helyben) küldendők.

(Concursus
pro stationib.
docentium.)

A somberekai anyaegyházhoz tartozó ráczgörcsönyi kántortanítói állomásra f. évi december 13-ig pályázat nyittatik. Pályázók irataikat a r. kath. iskolaszéki elnökhöz Somberekre küljék. Tannyelv: német. Az állomás jövedelme: tisztességes lakás, $2\frac{1}{2}$ hold legelő föld, $\frac{1}{2}$ hold szőlő, körülbelül 500 □ öl rét és egy kis konyhakert. Minden ház után $\frac{1}{4}$ mérő buza, $\frac{1}{4}$ mérő kétszeres vagy rozs, $\frac{1}{4}$ mérő morzsolt kukoricza, 2 itcze bor és 10 kr., van pedig 75—80 ház. Minden tanulótl (45—50) 50 kr. Vasárnapi oktatásért 31 frt 50 kr. 2 öl fa és minden háztól az iskolafűtésre 2 kötet venyige. — A kisházások buza helyett is rozsot adnak, a

zsellérek pedig (van 15) csak 50 krt fizetnek. Malomfuvart a hitközség szolgáltat. Az állomás azonnal elfoglalandó.

A pécsváradi r. kath. népiskolánál egy segédkántorsággal egybekötött rendes tanítói állomásra ezennel november 24-ig pályázat hirdettetik. Jövedelme: egy előtornáczczal bíró szoba, 300 frt készpénz, havi részletekben fizetve, 10 méter kemény tüzelőfa. Tannyelv: német-magyar. Kötelességei: egy tantermet s az ismétlő iskolát önállóan vezetni, a kántorságban segédkezni. Ügyességével szép mellékjövedelemre számíthat. A bizonyítványokkal felszerelt kérvények a pécsváradi r. kath. egyház-községi és iskolai tanács elnökségéhez küldendők.

A baranya-baáni r. kath. első osztályú tanítói állomásra f. évi november hó 30-ig pályázat nyittatik. — A pályázók folyamodványaikat az iskolaszéki elnöknel nyujtsák be. — Díjazása: évi 400 forint a hitfelekezeti pénztárból, 4 □ mt. fa és 1 szobából álló lakás. — Kötelessége a rá bizandó osztályon kívül a kántori teendőkben is segédkezni. Jó énekes, egyenlő képzettség mellett előnnyel bír. Tannyelv: német—magyar.

(Personalia.)

Franciscus Cserta, parochus Értényensis recessit in quietem; Mathias Fölker, VADiaconus et parochus Paáriensis praesentatus est parochus Értényensis; Ignatius Glatt, S. Sedis Cons. notarius nominatus est praefectus Instituti musicae sacrae et director chori cathedralis ecclesiae; Geysa Molnár, actuarius et protocollista nominatus est S. Sedis Consist. notarius; Aloysius Szalay, cooperator Döbröközensis nominatus est administrator Pááriensis; Adalbertus Igaz, cooperator Pinczehelyensis missus est Viennam ad Institutum subl. educationis presbyterorum. Missi sunt cooperatores: Antonius Kovács, administrator Értényensis ad Pinczehely; Sigismundus Offenmüller, e Regöl ad Döbrököz; Joannes Ács, neo-presbyter ad Regöl.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 15-a Novembris 1888.

Ferdinandus, m. p.
Episcopus.

XII.

VENERABILES FRATRES ET FILII DILECTISSIMI.

2531

1888

Sua Sacratissima Majestas, Franciscus Josephus I., Rex noster Apostolicus, die 2-a mensis Decembris, quadragesimum gloriosi regiminis annum complet.

Tametsi vero hac die secundum altiores ordines, ipsius Augustissimi voluntati conformiter, nullae solemnitates fieri debeant, id tamen minime prohibet, quominus pro salute et longaeva vita amantissimi terrae Principis nostri vota nuncupemus et Deum omnipotentem fervidius deprecemur.

Eapropter desidero, ut hac ipsa die, in Dominicam primam Adventus incidente

1) tam in Missa conventuali Ecclesiae Cathedralis, quam in ceteris omnibus, per Dioecesim, Sacris publicis dominicalibus, Collecta pro Rege sumatur. Tum vero

2) praemissa provocatione: „Oremus pro Rege nostro Apostolico, qui hodie quadragesimum regiminis annum complet“: quinque „Pater noster“ et „Ave Maria“ cum subnexa oratione „pro Rege“ lingua vernacula cum populo fidei orentur.

Domine salvum fac Regem et exaudi nos in die, qua invocaverimus te!

Datum Quinque-Ecclesiis die 20. Novembris, Anni Domini 1888.

Ferdinandus, m. p.
Episcopus.

XIII.

2622

1888

Ut contagioso oculorum morbo, qui „trachoma“ dicitur, medela adferatur, (Inviatio Ministerialis circa morbum oculorum „Trachoma.“)
 propagatioque eiusdem morbi pro posse impediatur, Excelsum Gubernium subsequentes edidit inviationes, quas cum ss. curionibus eo fine communico, ut doctores et populum desuper congrue edoceant, et quo possunt, meliori modo adlaborent, quo ea, quae praescribuntur, observentur etiam.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. ministertől. 35680. szám Az utóbbi években hazánk több részében járványos jelleggel fellépett szemcsés köthártya lob, vagyis az u. n. egyptomi szembetegség, a kormány mint legfőbb egészségügyi hatóság részéről több rendbeli óvintézkedések fogamatba vételét és idevágó rendeletek kibocsátását tette szükségessé.

Igy a m. kir. belügyminister ur még 1884. évi deczember hó 7-én 51066. sz. a. kelt körrendelete kíséretében az összes törvényhatóságoknak kétféle nyomtatott Utasítást küldött meg, melyek elveje a közigazgatási hatóságok, lelkészek és tanítók számára készült s útbaigazítást tartalmaz arra nézve, mikép járjanak el az említett közegek a betegség észlelése esetére; míg a második Utasítás szorosan a gyógykezelésre vonatkozó elveket és szabályokat foglalja magában és csakis orvosok számára bocsátott ki. Ezen Utasítások a törvényhatóságok által az illető közegek között kiosztattak.

Később, vagyis az 1886. évi november hó 13-án 63668. sz. a. kelt rendeletével nevezett minister ur újból felhívta a törvényhatóságok figyelmét a trachoma betegség veszedelmes voltára és ezen alkalommal különösen az iskola látogatás tekintetéből többrendbeli óvintézkedés fogamatba vételére nézve rendelkezett. Így elészabta, hogy az ország minden városában és községében az illető városi, illetve községi- vagy körorvos, szükség esetében pedig a járási orvos a városban vagy a községben található mindenik iskolát és neveldét a trachoma szempontjából havonként meglátogatni köteles, mely alkalommal az iskolába járó összes tanulók általa arra nézve megvizsgálandók, valjon találta-e köztük trachomás beteg vagy sem. A ragályos (csipázással járó) stádiumban levő tanulók az iskolából rögtön egészen eltávolítandók és oda mindaddig újból be nem fogadhatók, míg az illető vizsgáló orvos őket ismét egészségeseknek nem nyilvánította. A nem ragályos természetű trachomában szenvedő tanulóknak a további iskolalátogatás megengedhető, ugyan-ezek azonban az egészséges tanulóktól elkülönözve külön padba ültetendők. Az orvos

látogatásáról minden egyes alkalommal külön jegyzőkönyv veendő fel, melyben kitüntetendő, hány növendék vizsgáltatott meg, hány találtatott egészségesnek és esetleg hány betegnek. A beteg tanulók névszerint megnevezendők és ezeknél azon intézkedés is megjelölendő, mely esetleg azoknak eltávolítása iránt tétetett. Ezen jegyzőkönyv úgy az orvos, mint az iskolai igazgató által aláírandó. Félévenként az igazgató ezen jegyzőkönyveket a község előljáróságának bemutatni tartozik. Azonfelül az iskolai igazgatóknak és tanítóknak feladatukká tétetik, hogy a szóban levő betegség lényegéről tudomást szerezzenek, annak főtüneteit és természetét a főbb vonásokban ismerni tanulják, nemkülönben a lényegesebb óvintézkedések felől is tájékozást szerezzenek maguknak oly célból, hogy azután a tanuló ifjúság körében netán föllépő betegséget maguk is felismerhessék és a legszükségesebb és legsürgősebb intézkedéseket, idővesztés elkerülése végett, maguk is megtehessék.

Ezen tájékoztatást a tanítók legkönnyebben a községi orvostól, esetleg a község irattárában őrzött belügyministeri Utasításból szerezhetik meg.

Ámbár az iskolai tanítószemélyzet a fentebbi rendelkezésekről már az illető alsóbbfoku egészségügyi hatóságok útján tudomást nyert, mégis tekintettel, a kérdéses betegség veszélyes voltára és azon nagyfontosságra, melylyel annak lehetséges elfojtása egészségügyi, közigazdászati és kulturális szempontokból bir, kívánatosnak látszik, hogy a hazai tan- és nevelőintézetek vezetői és alkalmazottjai az e részben reájuk szabott kötelemeik pontos szemmeltartására illető iskolai főhatóságaik részéről is külön és nyomatékosan figyelmeztessenek, hogy azután az előszabott óvintézkedések a nevezettek részéről a legpontosabban megtétessenek és a veszedelmes baj elleni védekezés annak egyik legexponáltabb pontján, t. i. az iskolalátogató ifjúság körében, országszerte kellőleg szervezve legyen.

Midőn tehát a hivatolt belügyministeri Utasítás I. részének egy nyomtatott példányát a főtitzt, főhatóságnak szíves használat végett ide mellékelve tisztelettel megküldeném, van szerencsém a főt. főhatóságot felkérni, méltóztassék a fentebbieket a főhatósága alatt álló összes tan- és nevelőintézetek igazgatóival közölni s őket az e részben reájuk szabott kötelezettségek pontos szemmeltartására utasítani, figyelmeztetvén nevezetteket egyszersmind arra, hogy a fentebb hivatolt belügyministeri rendelet a mellékelt Utasításban előirt rendszabályok megsértését vagy elhanyagolását kihágásnak minősíti, mely 100 frtig terjedhető bénzbírsággal, esetleg 10 napig terjedhető elzárással büntetetik.

Végezetül tisztelettel felkérem a főt. főhatóságot, méltóztassék a főhatósága alatt álló lelkészeket is utasítani, hogy a néppel való gyakori és közvetlen érintkezésük közben utóbbit a trachoma betegség veszélyes természete felől tájékoztassák és arra figyelmeztessék, hogy családjuk körében netán előforduló megbetegedés esetére az orvosi segílyt azonnal igénybe venni és a betegek gyógykezelésére, tisztaság és lehetséges elkülönzés tekintetében, a legnagyobb gondot fordítani el ne mulasszák, Budapest, 1888. évi november hó 4-én. A minister helyett: Gönczy Pál, államtitkár.

51.066.
1884. VIII. a. belügym. számhoz.

U t a s i t á s

a szemcsés köthártyalob elleni eljárásról.

I. R É S Z.

(A hatóságok, lelkészek és tanítók számára.)

A szemcsés köthártyalob (trachoma, egyptomi szembetegség) hazánknak több részében mindjobban elharapódzik és valóságos átokká válik, mely a népet nemcsak mód nélkül károsítja nemzetgazdasági tekintetben, de egyszersmind annak véderő-képességét is csökkenti. Miután azonban ezen veszedelmes betegség elterjedése csak ragály útján történik, a népnek megfelelő utasítása által biztosan megakadályozható. Ezért a községnek minden hivatalos közege (hatóság, lelkész, tanító stb.), sőt minden értelmes lakosa szent kötelességének tekintse, az említett betegség lényegéről mindenekelőtt saját magának felvilágosítást szerezni, s azután a népre utasítólag és tanácsadólag hatni, hogy egyrészt a betegek gyógykezelés alá vétessenek, mely ezen betegségnél biztos eredménnyel jár, és hogy másrészt az egészségesek ezen betegségtől magukat megóvni képesek legyenek.

A következőkben tehát a szemcsés köthártyalob lényege lesz vázolva és a mód meghatározva, mely szerint a hatóságoknak azon vidékeken, hol a betegség már nagyobb kiterjedést nyert, eljárni szükséges.

F e r t ő z é s.

Ha oly szemről, mely szemcsés köthártyalobban szenved, egy kis geny vagy nyák egészséges szembe jut, akkor ebben is majdnem mindig a betegség ki fog fejlődni. Ezen fertőző anyag mennyisége oly kicsiny lehet, hogy szabad szemmel észre sem vehető és mégis veszedelmes hatásúvá válhatik. A fertőzés legkönnyebben és leggyakrabban közös törülköző által történik; továbbá oly ágy használása folytán, melyben néhány nappal ezelőtt szemcsés köthártyalobos beteg feküdt a nélkül, hogy utána az ágynemű felváltatott volna, és végre akármilyen tárgy (ajtókilincs stb.) érintése által, melyre kevéssel előbb ily beteg szemnyákkal piszkított kezét tette.

Az átragadás tehát leggyakrabban a család körében történik, továbbá az éjjelező szállásokon, laktanyákban, fegyintézetekben, nevelő-házakban, és pedig annál inkább, minél sűrűbben vannak az emberek azokban elhelyezve. Az utóbbi körülmény t. i. nemcsak hogy az emberek legszorosabb érintkezésére nyújt alkalmat, hanem romlott levegőt is okoz, mely a beteg szem ragályosságát fokozza, az egészséges szemet pedig fogékonyabbá teszi a ragályozó anyag befogadására. De

még az is meglehet, hogy a levegő maga felveszi azt az anyagot és az egészséges szemre közvetíti; minél több beteg tartózkodik tehát valamely szobában s minél rekedtebb, tisztátalanabb és gőzzel teltebb ott a levegő, annál több fertőző anyag lesz benne, és annál nagyobb a veszély az egészséges szemre.

Miután tehát az átragadásra olyan lakosságnál, melyben már több trachoma-beteg van, annyi különféle alkalom nyílik, nagy szerencsének kell tartani, hogy egyrészt a szemcsés köthártyalob nem minden stádiumban egyenlően ragályos, másrészt pedig a ragályos anyagot nem minden egészséges szem fogadja be, azaz: nem egykönnyen betegszik meg tőle. Minél jobban genyed és csipázik a trachomás szem, a fertőző képessége is annál nagyobb, az egészen száraz szemcsés köthártyalob, melynél a szem nem könnyezik és reggel nem csipázik, a körüllevőkre nem veszélyes. De azon szemcsés köthártyalob, mely ma kevésbé veszélyes, holnap már átmehet a legragályosabb stádiumba, és épp így megtörténhetik, hogy valamely szem, mely éveken át az átragadásnak ellenállott, ennek áldozatává lehet, mihelyt csak könnyű hurut által arra fogékonyabbá vált. Azért ne hagyjuk magunkat azon körülmény által, hogy egy beteg családban egyik vagy másik egyén a betegségtől, ment, az elővigyázat utjáról eltántorítani.

A betegség fejlődése, főtünete és következményei.

Ezen betegség fejlődése vagy rohamosan történhetik, s ilyenkor a szem nagyon feldagad, fáj és néhány nap alatt látását egészen vagy nagy részben elvesztheti, vagy a bántalom alattomosan jön, úgy hogy a szem legfeljebb egy kissé könnyezik és csipázik a nélkül, hogy komoly bajt árulna el. Egyedül az orvos venné észre, ha a szemhéjakat kifelé fordítaná, hogy belső felületükön szemcsék vagy szemölcsök képződtek, melyek a félelmetes betegséget, a trachomát jelezzik. De ezen eleintén lappangó szemcsés köthártyalob hamar juthat a betegnek kellemetlen öntudatára, ha a betegség a szemhéj belső felületéről magára a szemtekére megy át, akkor azon tiszta, tökéletesen átlátszó hártya (szaruhártya) is megtámadatik mely a szem belsejét mellülről zárja el és mely mögött a fekete láta (pupilla) van. Ezen hártyán ugyanis vagy nagyobb fájdalmak mellett átláthatlan réteg (szarupóztó) képződik, mely a látást beborítja, vagy fekélyek lépnek fel, melyek a szemet egészen tönkre tehetik, kedvezőbb esetben pedig szürkés-fehér hegek hátrahagyása által a látást tetemesen csökkentik. De ezen betegség következtében különféle más veszélyek is háromolhatnak a szemre, melyek közül itt csak azon kinos és ártalmas állapot említenőd, midőn a szemhéjszőrök a szemteke felé nőnek (vadszőrök) és ezt surolják.

Nem ritkán az is megtörténik, hogy a szemcsés köthártyalob, mely egy ideig lappangott, egyszerre heveny alakot ölt és — a mint fenn el lett mondva — néhány nap alatt a szemet egészen vagy részben elpusztítja.

A betegség származása és terjedése.

Ezen veszedelmes betegségnek hazája Egyiptom, miért is egyiptomi szem-
betegségnek nevezik. Európában régiebb időkben csak egyes esetekben fordult elő,
miután azonban a francia hadseregek, melyek I. Napoleon alatt Egyiptomban har-
czoltak, ott csoportonként ezen betegség által meg lettek támadva és későbbben Euró-
pában a mi seregeinkkel érintkezésbe jöttek, ezek közt is az említett szembaj já r-
v á n y i l a g lépett föl és a hazatérő katonák által a nép közé is elvitetett. Egész
tartományok, melyek a lakosság életmódja következtében ezen betegségnek kedvező-
talajt nyújtottak, általa meg lettek fertőztetve, így p. o. Galiczia és Bukovina, de ha-
zánknak is több vidékén iszonyu elterjedést nyert és sok bajt okozott.

Még e század közepén ezen betegség mindenütt, hol sok ember szoros,
nem eléggé szellőztetett helyiségekben lett összeszorítva, járványilag szokott fellépni,
így hajókon, melyeken gyakran az egész személyzet megbetegedett, továbbá lakta-
nyákban, növeldekben, fegyházakban stb. Minthogy most azonban arra vonatkozólag
a kellő óvintézkedések foganasittatnak (tág, emberekkel nem tultelt és gyakran
szellőztetett termek, minden, ujonan érkező egyén alapos megvizsgálása stb.), ily
szomorú események nem igen fordulnak elő. A nép közt pedig ezen bántalom
még most is dühöng és a figyelmet minden értelmes ember részéről megköveteli,
kinek a nép java szíven fekszik, valamint a hatóságok részéről is, melyeknek köte-
lessége egész erélylyel oda hatni, hogy ezen baj gyökeresen kiirtassék.

A tájkóros szemcsés köthártyalob elleni eljárás.

Ezen cél elérésére mindenekelőtt az szükséges, hogy ugy ezen betegség ve-
szedelmeségéről szóló figyelmeztetés útján, mint — a hol másként nem lehet — ható-
sági kényszer által keresztül vitessék, miszerint minden szemcsés köthártyalobos
beteg magát gyógykezeltesse és pedig addig, mig az orvos által tökéletesen egész-
ségesnek nem nyilvánittatik. A gyógykezelés ugyan kissé hosszadalmas és több
hónapra terjed, de az eredmény biztos.

Ha valamely községben, melynek körülbelül 2.000 lakosa van, 3—4 külön-
böző családban szemcsés köthártyalobos betegek léteznek, akkor alapos a gyanu,
hogy ezen községben a betegség már nagyobb kiterjedést nyert.

A lakosság megvizsgálása.

A mint t. i. fentebb érintve lett, ezen betegség külsőleg igen gyakran
nem is tűnik fel; ha tehát egy kisebb községben 3—4 családnál általánosan ismert
betegek vannak, ott feltehető, hogy még sokkal nagyobb lesz azon betegek száma,
a kiknek megbetegedése a hatóság tudomására nem jutott. Egy ilyen községben
szükséges, hogy az orvos az összes lakosságot megvizsgálja és a betegeket összeírja;
a községi hatóság pedig felelős arról, hogy a vizsgálat a legnagyobb alapossággal

történjék, azaz: valóban az összes lakosságra kiterjedjen. A hol, mint a volt határ-örvidékeken, a lakosságnak újabb összeírása létezik, ott a legczélszerűbb eljárás abban fog állani, ha a családok a községhezhoz hivatnak s ott megvizsgáltatnak. A hol pedig ilyen összeírás nem létezik, ott elkerülhetlen lesz, hogy az orvos egy esküdt vagy más megbízható ember kíséretében, ki az illető utcákban lakó családokat jól ismeri, házról házra járjon és a lakókat saját lakásukban vizsgálja meg. A megvizsgáltak, valamint a hiányzók száma — az utóbbiak névszerint — egy lajstromba iktattassék be, mely a községnek minden házszámát tartalmazza. A vizsgálat befejezése után az illető rovatok összeszámlálása útján a megvizsgáltaknak és a hiányzóknak összegét nyerjük, mely utóbbiak későbbi alkalommal megidézendők. Miután ilyen, az összes lakosságot illető vizsgálat a kellő ellenőrzés végett még későbbben is többször ismétlendő, nem lesz fölösleges a fertőzött községekben az említett összeírást mindjárt kezdetben elkészíteni.

Minden beteg azonnal az orvos által beirassék a beteg-lajstromba, melynek mintája ezen utasítás II. részben található.

A betegek gyógykezelése.

Az orvos által betegnek nyilvánítottak úgy saját, valamint polgártársaiknak érdekében, kikre nézve nyilvános veszélyt képeznek, a legnagyobb szigorral kényszerítendők, hogy magukat gyógykezeltessek. Ezen célra tartoznak az orvos rendelését hetenkint annyiszor és addig látogatni, a mint és a meddig ezt az orvos szükségesnek tartja.

Azon esetben, ha a betegek száma oly nagy volna, hogy azokat az orvos saját lakában el nem fogadhatná, akkor a község, ezen célra alkalmas helyiséget bocsásson rendelkezésére, ezen rendelő helyiség következőképen legyen felszerelve:

- 1 asztal;
- 3 szék;
- 2 barnára fényezett pléhtálcza (lapis tálcza);
- 1 mosdótál;
- 1 korsó;
- 1 palaczk;
- 2 nagy- és
- 2 kis pohár;

24 törülköző és végre néhány pad a várakozó betegek számára.

A rendelő helyiségnek külön be- és kijáró ajtaja legyen, melyeknél egy-egy őr álljon a kinyitás céljából, nehogy a kilincs által fertőzés jöjjön létre a kisebbfoku betegeknél vagy az egészségeseknél, kik akármely okból oda jönnek. Ha pedig 2 egymásba nyíló, t. i. váró- és rendelési szoba van, akkor az ajtó, mely a két szobát elválasztaná, távolíttassék el. A kijáró ajtónál álló őr egyszersmind az orvosnak is nyújthatna segédkezet a rendelésnél.

Óvintézkedések.

A törekvésnek, mely a betegség kiirtását célozza, második része abban fog állani, miszerint annak tovább terjedése megakadályoztassék, és pedig az által, hogy azon szemcsés köthártyalobosak, kik családjuk körében maradnak, ott kellőleg elkülöníttessenek. Ezen elkülönítés legalább is az ágy, mosdótál, törülköző s végül az ivópohárra terjedjen. A szemcsés-lobosak által használt fehérenemű, beleszámitva az ágyneműt is, előbb 2—3 napra oly helyen függesztendő ki, hol a lég-huzam jól átjárhatja, és csak azután külön és gyökeresen lúggal és szappannal kimosandó. A kifüggesztéssel a fehéreneműn netalán levő nyák beszáradását akarjuk elérni, mi által annak fertőző tulajdonsága csökken. Kemény tárgyak, melyek nem régen szemcsés-lobosak kezében voltak, jól lesurolandók, mielőtt általános használatba vétetnek. A beteg ápolói s általában azok, kik annak holmijával bibelődnek, ne nyuljanak mindaddig a saját szemükhöz, míg csak kezeiket szappannal és jó sok vízzel le nem mosták. Külön figyelmet kell fordítani az ajtókilincsre, melyhez a beteg a többi házbeliiek érdekében ne is nyuljon, vagy mely ha az utóbbi mégis megtörtént, jól ledörzsölendő.

A szobákat úgy a betegek valamint az egészségesek érdekében ágyakkal nem szabad túltömni, gyakran kell szellőztetni és fűstől, valamint gőztől mentve tartani.

Ezen szabályok a legnagyobb szigorral és pontossággal foganatosítandók oly betegeknel, kik a bajnak heveny-stádiumában vannak, vagy kiknek szemei genyt vagy nyákot mutatnak, reggel csipáznak vagy épen összeragadnak. Ha ily betegek otthon a kellő elkülönítést nem nyerhetik: akkor az 1876. XIV. t. cz. 89. §-ában foglalt eljárás azok irányában akként alkalmazandó, hogy a legközelebbi polgári kórházba szállítandók, hol addig tartandók, míg betegségük ragályozó képességét teljesen elvesztette.

Zárt körben föllépő trachoma-járvány.

Ha egy zárt körben, mint növelében, laktanyában, fegyintézetben, vagy végre éjjelező szállásokon szemcsés lobjárvány üt ki, akkor az egészségesek azonnal eltávolítandók, de más ilyenmű intézetbe vagy családjaihoz csak 6—8 napi megfigyelés után bocsáthatók el. Régibb időben olyan szobákban, melyekben a szemcsés köthártyalob kiütött vagy a betegek gyógykezeltettek, ezek eltávolítása után a falakat levakarták, a padlót felbontották stb. Ez fölösleges volt. Elegendő a falakat jól leporozni, a padlót lesurolni, a szobában levő tárgyakat, de leginkább azokat, melyekhez a betegek nyultak, nedves ruhával jól letörölni, illetőleg szintén lesurolni, az egész ágyneműt bezárólag a pokróczot és a szalmazsákot, a fentemlitett módon kimosni, a szobákat egészen kiüríteni és 5—7 napon át a lég-huzamnak kitenni. Ezek után a helyiséget bátran lehet megint használatba venni.

Ellenőrzés.

Azon községekben, hol a szemcsés köthártyalob már tájkóros alakot öltött, azaz: a lakosság között elharapódzott, nemcsak a fentemlitett gyógykezelés folyama alatt, hanem azon túl még néhány éven keresztül a legpontosabb ellenőrzést kell tartani. Nemcsak hogy az első általános vizsgálás, a meddig a betegség a községből egészen ki nem irtatott, további fertőzések jöhetnek létre, hanem a tapasztalás azt is mutatja, hogy a megrögzött trachoma, ha az meg is gyógyult, előbb-utóbb megújulhat. Hogy tehát a nagy fáradsággal elért cél ezek által ne legyen veszélyeztetve, szükséges, mikép egy netaláni ismétlődés a kellő intézkedés céljából minél hamarabb jusson a hatóság tudomására.

Ezen ellenőrzésnél mindennek előtt az iskolák veendői tekintetbe, melyek ifjúsága minden hóban az orvos által megvizsgálandó, hogy a netaláni beteg gyermekek az iskolából eltávolíttassanak. Azon családok, melyek körében szemcsés köthártyalobos van, szintén minden hónapban egyszer az orvosnak bemutatandók. De az összes lakosság megvizsgálása is afennvázolt módszerint az első időben minden negyed- vagy félévben, később pedig minden esztendőben ismétlődő. A hazatérő katonák, ép úgy a bevándorlók és azon munkások, kik hosszabb távollét után a községbe visszajönnek, azonnal a községi orvos elé vezetendők. Miután továbbá a betegség leginkább az által terjesztetik, hogy a trachomában szenvedő leány házasság útján más egészséges családba lép, ezért a házasulandókat is szemmel kell tartani s őket ezen, a család minden tagját fenyegető veszélyre figyelmeztetni.

A városokban való eljárás.

Nagyobb városokban, melyek fertőzött vidéken fekszenek, de melyekben az összes lakosság megvizsgálása nem vihető keresztül, az ellenőrzés legalább az iskolákra, a tömeg-szállásokra, a hazatérő katonákra és betegeknek elismert egyének családjára terjedjen ki. Azonkívül valamennyi gyakorló orvos tartozzék, minden szemcsés köthártyalobost, akár mily uton jusson tudtára, a városi hatóságnak bejelenteni. Ez a betegeket nyilvántartásba veszi és minden hónapban annak igazolására kötelezi, hogy orvosi kezelés alatt állanak, vagy a beteget, ha saját lakásában a kellő elkülönítést nem nyerheti, a kórházba küldi. A családok továbbá figyelmeztetendők azon veszélyre, melyet egy szemcsés köthártyalobos eseléd a házba hoz, és hogy ezen betegség külsőleg nem mindig tűnik fel.

Ilyen városokban végre sürgős szükség, hogy egy szemkórosztály legalább ideiglenesen felállíttassék, úgy saját betegek, valamint azok számára, kiket a környékben levő és kórházat nélkülöző községekből beküldeni fognak. Ily szemosztály csak a közönséges kórházi berendezést igényli, de annak orvosa tartozzék akár ott, akár más alkalmas helyen a vagyontalanok számára 1—2 órányi nyilvános, azaz: ingyen rendeltést tartani.

2623

1888

Joannes Bánusz docens Somogyvárensis, quaerit copulationales suorum (Quaerantur copulationales
parentum Joannis Bánusz et Annae Heisz circa 1815—1825. in aliqua parochia Joannis Bá-
huius Dioecesis matrimonio iunctorum. nus & Annae
Heisz.)

Cum agatur de iure haereditatis nominato docenti competenti, omnes RR. Parochos provoco, ut suas matriculas inspicere velint, et is, qui id, quod quaeritur, invenerit, desuper R. D. parochum Német-Üröghensem, Jacobum Kóbor, edoceat.

2645

1888

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministertől. 37415. szám. Szíves mi- (Steph. Hor-
heztartás és megfelelő körözés végett tisztelettel értesitem a főtiszt. főhatóságot, vath amnere
hogy Horváth István tarján-pusztai róm. kath. volt tanítót, ki a győri kir. törvény- docentis re-
szék f. é. augusztus hó 31-én 3522. sz. a. hozott jogérvényes ítéletével a btk. 232. motus.)
§-ának 2. pontjába ütköző erőszakos nemi közöszlés büntettségében bűnösnek találtat-
ván, a btk. 232, 89, 92, és 250. §§. alapján 6 havi börtönre és három évig ter-
jedő hivatalvesztésre ítéltetett, a tanítói pályától eltiltottam. Budapest, 1888. évi
november hó 29-én. Gf. Csáky s. k.

2646

1888

Opus „*Viribus unitis coelestibus, vagis szent atyánk XIII. Leo pápa Ima-* (Opus Joann.
rendelete, mint a világbéke és egyházszabadság leghathatósabb eszköze“ inscriptum auctore Munkay
Rssmo Joanne Munkay cum approbatione primatiali typis vulgatum, cuius commen-
dispositionem philyrae praenumerationales in uno exemplari pro singulis districtibus datur.)
adiectae adumbrant, benevolae Cleri mei attentioni commendo. Opus hoc apud
auctorem haberi potest in Garamujfalu (Cottu Bars) erga 1 flnum.

2624

1888

A battinai kath. iskolánál az egyik osztálytanítói állomás üresedésbe jövén, (Concursus
arra f. é. dec. 13-ig pályázat hirdettetik. Az állomás jövedelme 300 frt, melyet év- pro statione
negyedenként a községtől felvehet; egy butorozatlan szoba és 2 öl kemény fa. — docentis in
Kötelme: egy tantermet önállóan vezetni és az ismétlőket díj nélkül tanítani. A Battina.)
kérvények december 12-ig az iskolaszék elnökéhez intézendők. — Oktatási nyelv:
magyar, német és horvát.

2638

1888

(Concursus
pro stat.
cant.-doc. in
Vásáros-
Dombó.)

Vásáros-Dombó és Tarrós róm. kath. hitközségek egyesített kántortanító állomására pályázat nyittatik. Az állomás jövedelme: 1) tisztességes lakás jó mellék-épületekkel és $1\frac{1}{2}$ hold kerttel; 2) V.-Dombóról minden telkes pár után 1 nyolczados gabona és 10 kr. van pedig $116\frac{1}{2}$ pár; — Tarrósról kivétel nélkül minden telkes, kisházás vagy zsellérpártól 1 nyolczados gabona és 10 kr. van 48 pár; 3) V.-Dombóról minden kisházás és zsellérpártól 75 kr. van 50 pár; 4) a helybeli urasági cselédektől átlag 15 frt; 5) minden 6—12 éves tanköteles gyermektől 40 kr tandíj, van összesen 110; 6) az ismétlő 13—15 éves iskolások után V.-Dombó fizet 15 frtot, Tarrós 5 frtot; 7) minden szőlőtulajdonos pár után 4 itcze bor, van V.-Dombón $104\frac{1}{2}$ pár, Tarróson 43 pár; 8) jó féltelek — 2 hold legelőjellel — haszonélvezete; 9) stólailetek körülbelül 50 frt; 10) a kegyurtól 8 öl hasábfá a kántortanító számára és 4 öl hasábfá az iskolafűtésre; ezeket az érdekelt községek vágatják és hordják be. Az állomás f. évi december 27-én fog betöltetni, mely ideig pályázók kellően felszerelt folyamodványaikat a kerületi tanfelügyelőséghez küldjék Magyar-Székre (Baranyam.). Tannyelv: magyar. A pályázat egyuttal oly megjegyzéssel tétetik közzé, hogy azon esetre, ha Tarrós kívánná Vásáros-Dombó kötelékéből, a tarrósi jövedelemmel az állomás megcsonkul.

(Personalia.)

Joannes Csepeley parochus Valpovens is nominatus est VADiaconus Honorarius Districtus eiusdem nominis.

Missi sunt cooperatores: Josephus Walter e H.-Hetény ad Mágocs; Stephanus Mozolányi e Mágocs ad H.-Hetény; Adalbertus Bubrege Szegzárd ad Fadd; Ludovicus Razgha e Fadd ad Szegzárd.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 7-a Decembris 1888.

Ferdinandus, m. p.
Episcopus.

XIV.

2691

1888

HONORABILI CLERO DIOECESEOS SALUTEM!

Plures, non una vice, Districtus desiderium in Coronis expresserunt eatenus, (De pensione Sacerdotum Emerit.) ut annua pensio rude donatorum Sacerdotum Dioecesis Nostrae, quae testibus litteris Circularibus, die 30 Decembris anni 1869. sub Nro 2548. dimissis, in 600 florenis v. a. defixa est, ad annuos 800 florenos elevetur.

Sunt quidem plures districtus, qui 800 florenos stabiliri desiderant, et suum eatenus desiderium ennuntiaverunt; verum sunt et tales, qui maiora onera reformidantes, augmento pensionis aperte contradicunt.

Rebus sic stantibus nihil in hoc negotio sive ad unam partem sive ad alteram determinari poterat; et tanto minus quidem, quia symbolae, ab honorabili Clero dioecesano, in hunc finem oblatae neque ad 600-rum florenorum pensionem unicuique Fratrum quiescentium tribuendam vel a longe sufficiant, nisi numerus eorum, qui nunc in 16 consistit, ad 11-12 in posterum, stabili ratione, reducat. Notandum quippe est anno 1870 et proxime subsequentibus non plures, quam 7-8-9 sacerdotes pensionis fuisse participes.

Quo honorabilis Clerus dioecesanus rem uberius et accuratius pervideat, mitto unicuique Consignationem ꝑ. quae exhibet: I. Statum capitalium et proventuum fundi ordinarii deficientium item statum capitalium et proventuum fundi subsidiarii, detractis detrahendis. — II. Statum annualis indigentiae pro sedecim Sacerdotum emeritorum honorariis. Unde patet, quantum e proventibus Fundorum tegatur; item quantum honorabili Clero diocesano superimpendere necesse sit, si pensio annuorum 600 flnor. porro quoque retineretur; et quantum, si haec ad 800 flnos elevaretur? III. pars tribus rubricis constat, quarum prima a) exhibet proventus uniuscuiusque paroeciae secundum conscriptionem, fundamento fassionum, anno currente 1888. praesusceptam et constabilitam, b) altera singuli beneficii contributionem pro pensione 600 flnor. — tertia c) pro pensione 800 flnorum requisitam et necessariam.

Atque, quoad praesens, iam nunc reflecto Honorabiles Districtus contributionem rubrica b. partis III-ae expressam ab unoquoque inomisse jam pro

anno 1889. solvendam esse; quum secus defectus oriretur, qui habito respectu supererogationum adusque factarum, sanari vix posset et omnem coordinationem pensionalem facile convelleret.

Quoad futurum vero necesse erit, ut stabilito fixo pensione donandorum numero nemini recursus pro pensione pateat, nisi tunc, quum locus aliquis vacans ab Officio Dioecesano ope Circularium annuntiabitur et concursui exponetur.

Monere superfluum est dispositiones, qualescunque demum futurae sint, temporaneas asse, post aliquot annorum defluxum revidendas et pro re nata rectificandas. Quum enim, pro solatio Meo et honorabilis Cleri, fundi pensionales adeo faustum felixque continuo capiant augmentum, ut ab anno 1870. successive 31 millibus florenis succreverint: sperare licet fore, ut post aliquot annos aut plures ac nunc, de benemerentibus Fratribus, promerita pensione dotare, — aut uberiore eos subsidio consolari vel certe contributiones annuas honorabilis Cleri minuere possimus.

Pro nunc, honorabiles Districtus provoco, ut habita ratione lucubrationis consignationis unicuique Fratrum districtualium communicandae sequentes in proxima corona vernali quaestiones pertractent et sua desuper vota depromant mihi que aperiant:

1. Vultne hon. districtus numerum 16 pensionandorum in futurum retinere, vel minuere aut augere; et quot, ut in futurum pensionandi numero sint, esse putet?

2. Vultne hon. districtus pensionem 600 florenum retinere aut vero potius 800 florenos annuos stabiliri?

3. Desideratne fortassis hon. districtus negotium isthoc eiectationis pensionalis in conferentiis dioecesanis pertractare? Quo in casu praeter Vice-Archidiaconum unus e quovis districtu liberis votis deligendus et delegandus esset, qui opportuno tempore per Officium Dioecesanum designando Quinque-Ecclesiis comparentes, communi consilio rem expenderent.

4. Quaenam praeter haec honorabilis districtus observanda habet aut desiderat?

Pax et Benedictio!

2728

1888

(Mors Emer.
Katona, par.
Köblény.)

Die 18. Decembris pie in Domino obiit Emericus Katona, parochus Köblényensis, qui a. 1822. natus, a. 1845. presbyter ordinatus ab a. 1850. parochiae Köblény praefuit.

Cuius animam consuetis fratrum dioecesanorum suffragiis commendo.

2695

1888

Submittuntur VV. officiis parochialibus Tabellae statisticae, quae subsequenti inuentioni conformiter rite implendae et promovendae veniunt.

(Tabellae
Statisticae.)

Országos m. kir. statistikai hivatal. 9987/1888. szám. Van szerencsém a főtiszt. egyházi hatóságot tisztelettel értesíteni, hogy az 1888-ik évre vonatkozó népmozgalmi adatok felvételére szolgáló füzeteket az illető lelkészek között leendő kiosztás végett 250 példányban, külön csomagban, a mai póstával küldöttem meg a főtiszt. egyházi hatóságnak. Bátor vagyok ennél fogva a főtiszt. egyházi hatóságot tisztelettel felkérni, méltóztassék a kérdéses füzeteknek az illető lelkészi hivatalokhoz leendő mielőbbi szétküldését eszközölni, azoknak az egyes táblázatok alján foglalt „Jegyzet” értelmében leendő pontos kitöltését a lelkész uraknak meghagyni és őket utasítani, hogy a betöltött füzeteket az illetékes törvényhatóság közegeinek (szolgabíróknak, polgármesternek) minden további sürgetés bevétele nélkül mielőbb, de legfeljebb 1889. évi február végeig közvetlenül küldjék be, honnan azok rendes közigazgatási járások, illetőleg megyék szerint rendezve fognak ezen hivatalhoz beterjesztetni. Ez alkalommal bátor vagyok a főtiszt. egyházi hatóságot tisztelettel felkérni, hogy a mennyiben a népmozgalmi adatok az orsz. stat. hivatal által nem egyházi, hanem közigazgatási, illetve szolgabírói járások szerint dolgoztatnak fel, méltóztassék intézkedni, miszerint az oly anyaegyházak, melyeknek fiók és leányegyházai közül egy vagy több is más törvényhatóság területén vagy más szolgabírói járásban fekszenek, ez utóbbiakról külön kimutatást készítsenek, következésképp annyi füzetrel láttassanak el, a hány törvényhatóság, illetve hány szolgabírói járás területére terjed az illető anyaegyház lelkészkedése. Tisztelettel felkérem továbbá a főtiszt. egyházi hatóságot egyidejűleg arra nézve is intézkedni, hogy az anyaegyházhoz tartozó fiók- és leányegyházak nevei, akár fordult elő bennök népmozgalmi adat akár nem, a füzet czimlapján *okvetlenül mind felsoroltassanak*. Budapest, 1888. évi november hó 21-én. Az orsz. m. kir. statistikai hivatal főnöke: Keleti Károly s. k. min. tanácsos.

2696

1888

A vallás és közoktatásügyi m. kir. ministertől. 46173. szám. Szives mihez tartás és megfelelő körzés végett tisztelettel értesitem a főt. főhatóságot, hogy Nagy Sándor, felső-szilvágyi volt róm. kath. tanítót, ki a budapesti kir. ítélő tábla f. é. szeptember hó 3-án 3523. sz. a. hozott jogérvényes ítéletével a btk. 233. §-ába ütköző és a btk. 235. §-a szerint minősülő szemérem elleni erőszak büntettségében bűnösnek mondatván ki és ezért három évi börtönre és hat évi hivatalvesztésre ítéltetett, a tanítói pályától eltiltottam. Budapest, 1888. november hó 29-én. Gf. Csáky s. k.

(Alexander
Nagy mu-
nere docendi
privatus.)

2697

1888

(Concursus
pro stat. doc.
in Bodony.)

A bodonyi kántor-tanítói állomásra jövő évi január 15-ig pályázat nyit-
tatik. Az állomás jövedelme: 1) Kényelmes lakás melléképülettel és kerttel; 2)
Minden pártól $\frac{1}{8}$ buza, körülbelül 60 mérő. 3) Minden pártól 6 itcze bor = 20
akó. Megjegyzendő, hogy bort csupán a szőlősgazdák adnak. 4) Minden gazdától
 $\frac{1}{8}$ szemes kukoricza, ami 38 mérőt tesz. 5) Minden pár után 5 kr, vagyis 11 frt.
6) Minden tanoncz után 1 frt = 65 frt. 7) Ismétlőiskolai oktatásért 15 frt. 8) Stola-
illeték mintegy 25–30 frt. 9) 4 öl tüzelőfa, az iskolának jár 6 koci ágfa. A fo-
lyamodók irataikat Bodonyba, a ker. esperesi hivatalhoz küldjék.

2724

1888

(Concursus
pro stat. cant.
doc. in Ma-
ráza.)

A marázai kántortanítói állomásra pályázat nyittatik. Jövedelme: 1) Min-
den ház után (körülbelül 100 ház) másfél nyolcados buza, a kis házasoktól azonban
rozsa, a zsellérek is másfél nyolcados rozstot fizetnek; ha valamely házban több pár
van együtt egy háztartásban, a második, harmadik stb. pár fél nyolcadot fizet. 2)
Minden ház után jár 50 kr; a második s többi pár fizet 25 krt. 3) Minden pár
fizet 5 itcze bort. 4) Minden telkesháztól jár 7 liter morzsolt kukorica. 5) Vasár-
napi iskoláért kap 21 frtot. 6) Stóla mintegy 15 forint. 7) Hét hold szántóföld és
félhely után öt megillető és már föl mért legelőilletőség; a földeket a tanító maga
művelteti, szénáját s saruját a község haza szállíttatja. 8) a pécsváradi uradalomtól
évnegyedes részletekben 126 forintot és 34 köbméter hasábfát kap, melyből az is-
kola isfűtendő. 9) Malomfuvart kap, s Pécsváradra deputatuma elhozatalára fuvar
jár neki. A tanítás nyelve: Magyar, német s illir; a kántori teendőket németül s
horvátul tartozik végezni. A kellőleg felszerelt folyamodványok 1889. január 15-ig
a marázai róm. kath. iskolaszék elnökségéhez Mária-Kémendre — posta helyben —
terjesztendő.

(Personalis.)

Vacantis parochiae Köblény interimalis administratio *Josepho Loncsár*, ad-
ministratori Szalatnakensi commissa est.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 14-a Decembris 1888.

Ferdinandus m. p.
Eppus.

Ad nr. $\frac{2691}{1888}$

Kimutatása

a pécsegyházmegyei nyugdíjalapok jövedelmeinek, szükségleteinek és évi járulécai felosztásának 1889. évre.

Tőke		I. Jövedelmek	‰	Kamat			
frt	kr.			Egyesleg		összesen	
				frt	kr.	frt	kr.
Aggpapi pénztárból:							
58868 99 $\frac{1}{2}$		készpénztőke kamatja	5	2943	45		
2919 —		földtehermentesítési kötvény kamatja	4.65	146	74 $\frac{1}{2}$		
9400 —		osztrák egyes. államkötvény "	4.2	394	78		
120 —		pápai kötvény "	5 $\frac{3}{4}$	6	36		
2300 —		magyar papíráradéki kötvény "	5	115	—	3606	33 $\frac{1}{2}$
Aggpapi segédpénztárból:							
58063 30		készpénztőke kamatja	5	2903	16 $\frac{1}{2}$		
3387 30		földtehermentesítési kötvény kamatja	4.65	157	16		
600 —		magyar papíráradéki " "	5	30	—		
80 —		pápai kötvény kamatja	5 $\frac{3}{4}$	4	24	3094	56 $\frac{1}{2}$
		Összes jövedelem a kamatokból				6700	90
Ezt terheli:							
		Nt. Gundy Mihály esperes-plébános ur 5000 frt adományának 5‰-os kamatja, melyet élte fogytáig az adományozó magának fentartott.		250	—		
		Nt. Németh János érd. plébános ur 2000 frt adományának 5‰-os kamatja, melyet élte fogytáig t. Wimmer Ferencz nyug. plébános ur élvez		100	—		
		Állami és városi adók		597	47		
		Egyenérték-illeték		146	66		
		Előre nem látható szükségletek		50	—	1144	13
		Marad tisztán nyugdíjakra				5556	77

II. Szükséglet		600 frtra 800 frtra			
		megállapított nyugdíj évi			
		szükséglete			
		frt	kr.	frt	kr.
16 nyugdíjas részére szükségeltetik		9600	—	12800	—
Ebből fedeztetik a nyugdíjalapok tiszta kamat- jövedelmével		5556	77	5556	77
Marad nyugdíjjárulékok által pótlandó		4043	23	7243	23
Melyhez hozzájárulnak:					
1	a központi nem lelkészkedő papság	43	frt		
2	a székesegyházi karkáplán urak	9	"		
3	a távollevők	9	"		
4	73 káplán úr á 1 frt	73	"	134	—
Marad a plébániák által fedezendő		3909	23	7109	23

PEL

		a		b		c	
III. Plébániák járulékainak felosztása		Megállapított tisztta jövedelem, a krajcárok el- hagyásával		Fizetendő évi járulék, ha			
				600 forintos		800 forintos	
				nyugdíj állapittatik meg.			
				1.3406‰		2.438‰	
		forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.
Pécsi kerület.							
1	Székesegyházi plébánia	750	—	10	05	18	29
2	Pécs-belváros	2341	—	31	39	57	07
3	Pécs-budakülváros	2920	—	39	15	71	19
4	Pécs-szigetkülváros*	—	—	—	—	—	—
5	Pécs-bányatelep	1926	—	25	82	46	96
6	Püspök-Bogád	2318	—	31	08	56	51
7	Kővágó-Szöllős	2228	—	29	87	54	32
8	Német-Ürögh	1546	—	20	73	37	69
9	Szabolcs	2531	—	33	93	61	71
összeg :		16560	—	222	02	403	74
Némethi Kerület.							
10	Bodony	2485	—	33	31	60	59
11	Garé	1561	—	20	92	38	06
12	Görcsöny	3763	—	50	45	91	74
13	Keszti	1427	—	19	13	34	79
14	Némethi	2263	—	30	34	55	17
15	Pellérd	2920	—	39	15	71	19
16	Vaiszló	1573	—	21	09	38	35
összeg :		15992	—	214	39	389	89
Szt.-Lőrinci kerület.							
17	Bakonya	1723	—	23	10	42	01
18	Bicsérd	1795	—	24	07	43	76
19	Bükkösd	1375	—	18	43	33	52
20	Kisasszonyfa	2445	—	32	78	59	61
21	Szabad-Szent-Király	2737	—	36	69	66	73
22	Szent-Dienes	1818	—	24	37	44	32
23	Szent-Iván	1524	—	20	43	37	16
24	Szent-Lőrincz	1686	—	22	60	41	11
összeg :		15103	—	202	47	368	22

		a		b		c	
Plébániák járulékainak felosztása		Megállapított tisztta jövedelem. a krajcárok el- hagyásával		Fizetendő évi járulék, ha			
				600 forintos		800 forintos	
				nyugdíj állapittatik meg			
				1·3406%		2·438%	
		forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.
Siklósi kerület.							
25	Berement	2899	—	38	86	70	68
26	Lapáncsa	1161	—	15	57	28	31
27	Lipova	1050	—	14	08	25	60
28	Mária-Gyűd*	—	—	—	—	—	—
29	Német-Márok	1301	—	17	44	31	72
30	Siklós*	—	—	—	—	—	—
31	Villány	1868	—	25	04	45	54
összeg :		8279	—	110	99	201	85
Dárdai kerület.							
32	Bellye	999	—	13	39	24	36
33	Dárda	1221	—	16	37	29	77
34	Herczeg-Szőllős	1376	—	18	45	33	55
35	Laskafalu	1623	—	21	76	39	57
36	Lúcs	1476	—	19	79	35	98
37	Szent-István	869	—	11	65	21	18
38	Vörösmarth	1148	—	15	39	27	99
összeg :		8712	—	116	80	212	40
Baranyavári kerület.							
39	Baán	1938	—	25	98	47	25
40	Baranyavár	1792	—	24	03	43	69
41	Battina	2038	—	27	32	49	69
42	Darázs	2476	—	33	19	60	37
43	Dályok	2067	—	27	71	50	39
44	Izsép	1805	—	24	20	44	01
45	Kisfalud	1045	—	14	01	25	48
46	Monostor	1074	—	14	40	26	18
összeg :		14235	—	190	84	347	06

		a		b		c	
Plebániak járulékainak felosztása		Megállapított tisztá jövedelem, a krajcárok el- hagyásával		Fizetendő évi járulék, ha			
				600 forintos		800 forintos	
				nyugdíj állapítatik meg.			
				13406‰		2438‰	
		forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.
Mohácsi kerület.							
47	Baar	801	—	10	74	19	53
48	Babarecz	2451	—	32	86	59	75
49	Lancsuk	1617	—	21	68	39	42
50	Maiss	1360	—	18	23	33	16
51	Mohács (Sz.-Mihály)	2411	—	32	32	58	78
52	Mohács (Sz.-Kereszt)*	—	—	—	—	—	—
53	Nagy-Nyárád	1721	—	23	07	41	96
54	Somberek	2032	—	27	24	49	54
55	Duna-Szekcső	2680	—	35	93	65	34
összeg :		15073	—	202	07	367	48
Kéméndi kerület.							
56	Bozsok	1735	—	23	26	42	30
57	Feked	705	—	9	45	17	19
58	Himesház	1420	—	19	04	34	62
59	Mária-Kéménd	2317	—	31	06	56	49
60	Püspök-Lak	1656	—	22	20	40	37
61	Rác-Mecske	1147	—	15	38	27	96
62	Szebény	1149	—	15	41	28	01
63	Véménd	1225	—	16	42	29	87
összeg :		11354	—	152	22	276	81
Német-Bólyi kerület.							
64	Német-Bóly	2590	—	34	72	63	15
65	Egerágh	3448	—	46	22	84	06
66	Olasz	2299	—	30	82	56	05
67	Rác Petre	1881	—	25	22	45	86
68	Szajk	2194	—	29	41	53	49
69	Rác-Töttös	1020	—	13	68	24	87
70	Vókány	1581	—	21	20	38	55
összeg :		15013	—	201	27	366	03

		a		b		c	
Plébániák járulékainak felosztása		Megállapított tisztta jövedelem, a krajcárok el- hagyásával		Fizetendő évi járulék, ha			
				600 forintos		800 forintos	
				nyugdíj állapittatik meg.			
				1·3406 ^o / _o		2·438 ^o / _o	
		forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.
Pécsváradi kerület.							
71	Berkesd	2419	—	32	42	58	98
72	Hird	1321	—	17	71	32	21
73	Hosszu-Hetény	1831	—	24	55	44	64
74	Lovász-Hetény	1056	—	14	16	25	75
75	Nádasd	2029	—	27	20	49	47
76	Pécsvárad	1153	—	15	46	28	11
77	Püspök-Szent-László	818	—	10	97	19	94
78	Szent-Erzsébeth	2145	—	28	76	52	29
összeg :		12772	—	171	23	311	39
Mágocsi kerület.							
79	Bikal	1105	—	14	81	26	94
80	Jánosi	1284	—	17	21	31	30
81	Kárász	2065	—	27	69	50	35
82	Köblény	1324	—	17	75	32	28
83	Mágocs	1789	—	23	98	43	62
84	Mocsolád	1032	—	13	84	25	16
85	Szalatnak	773	—	10	36	18	85
86	Szászvár	1960	—	26	28	47	79
87	Vaszar	895	—	12	—	21	82
összeg :		12227	—	163	92	298	11
Gödrei kerület.							
88	Abaliget	2303	—	30	87	56	15
89	Felső-Mindszent	2296	—	30	78	55	98
90	Gödre	1320	—	17	70	32	18
91	Hetvehely	1374	—	18	42	33	50
92	Magyar-Hertelend	1845	—	24	73	44	98
93	Saásd	2415	—	32	38	58	88
94	Szt.-György	1286	—	17	24	31	35
95	Magyar-Szék	2482	—	33	27	60	51
96	Vásáros-Dombó	2812	—	37	70	68	56
összeg :		18133	—	243	09	442	09

		a		b		c	
Plébániák járulékainak felosztása		Megállapított tisztta jövedelem, a krajcárok el- hagyásával		Fizetendő évi járulék, ha			
				600 forintos		800 forintos	
				nyugdíj állapittatik meg.			
				1·3406%		2·438%	
		forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.
Szigetvári kerület.							
97	Bogdása	1680	—	22	52	40	96
98	Dráva-Szt.-Márton	1306	—	17	51	31	84
99	Ibafa	985	—	13	21	24	01
100	Lakócsa	2456	—	32	92	59	88
101	Mosgó	1136	—	15	23	27	70
102	Sumony	1696	—	22	74	41	35
103	Sütemeg-Szt.-László	1078	—	14	45	26	28
104	Szigetvár	1287	—	17	25	31	38
összeg :		11624	—	155	83	283	40
Valpói kerület.							
105	Bizovac	1516	—	20	33	36	96
106	Brodjance	1758	—	23	57	42	86
107	Csepín	1340	—	17	96	32	67
108	Harkanovce	1887	—	25	30	46	01
109	Petrievice	1754	—	23	51	42	76
110	Valpó	2189	—	29	35	53	37
összeg :		10444	—	140	02	254	63
Miholjáci kerület.							
111	Marjance	1509	—	20	23	36	79
112	Miholjac	1754	—	23	52	42	76
113	Podgajce	2006	—	26	89	48	91
114	Radikovce	1651	—	22	13	40	25
115	Sljivoševce	1225	—	16	42	29	87
116	Veliskovce	1249	—	16	75	30	45
117	Viljevó	1765	—	23	66	43	03
összeg :		11159	—	149	60	272	06

		a		b		c	
Plébániák járulékainak felosztása		Megállapított tisztta jövedelem, a krajcárok el- hagyásával		Fizetendő évi járulék, ha			
				600 forintos		800 forintos	
				nyugdíj állapittatik meg.			
				1.3406%		2.438%	
		forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.
Bonyhádi kerület.							
118	Apar	1023	—	13	72	24	94
119	Bonyhád	1630	—	21	85	39	74
120	Czikó	1463	—	19	61	35	67
121	Grábócz	1336	—	17	91	32	57
122	Kakasd	1947	—	26	10	47	47
123	Nagy-Mányok	1693	—	22	70	41	28
124	Szálka	1205	—	16	16	29	38
összeg :		10297	—	138	05	251	05
Dombóvári kerület.							
125	Dombóvár	2028	—	27	19	49	44
126	Döbrököz	2255	—	30	22	54	98
127	Gyula-Jováncza	1563	—	20	95	38	11
128	Kocsola	1985	—	26	61	48	40
129	Kurd	1432	—	19	20	34	91
130	Nakk	1507	—	21	41	38	94
131	Szakál	1478	—	19	81	36	03
132	Szakes	1963	—	26	32	47	86
összeg :		14301	—	191	72	348	67
Értényi kerület.							
133	Bedegh	1295	—	17	36	31	57
134	Értény	1608	—	21	56	39	21
135	Iregh	1901	—	25	49	46	35
136	Kánya	797	—	10	69	19	43
137	Kónyi	1754	—	23	51	42	76
138	Paári	1128	—	15	12	27	50
139	Szántó	1853	—	24	84	45	18
140	Tengőd	1053	—	14	12	25	67
141	Tótkeszi	1254	—	16	81	30	57
összeg :		12643	—	169	50	308	24

		a		b		c	
Plébániák járulékainak felosztása		Megállapított tisztta jövedelem, a krajcárok el- hagyásával		Fizetendő évi járulék, ha			
				600 forintos		800 forintos	
				nyugdíj állapittatik meg.			
				1.3406‰ ^u		2.438‰	
		forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.
Simontornyai kerület.							
142	Felső-Nyék	657	—	8	81	16	02
143	Kis-Székely	1085	—	14	54	26	45
144	Miszla	1188	—	15	92	28	97
145	Ozora	2137	—	28	65	52	10
146	Pálfa	716	—	9	61	17	46
147	Pinczehely	1330	—	17	83	32	43
148	Regöly	982	—	13	16	23	94
149	Simontornya*	—	—	—	—	—	—
150	Tamási	1699	—	22	78	41	42
összeg :		9794	—	131	30	238	79
D.-földvári kerület.							
151	Bölske	1143	—	15	33	27	87
152	D.-Földvár	4226	—	56	65	103	03
153	Kajdacs	950	—	12	74	23	16
154	Német-Keér	1392	—	18	66	33	94
155	Kömlőd	1427	—	19	13	34	79
156	Paks	2745	—	36	80	66	92
összeg :		11883	—	159	31	289	71
Szegzárdi kerület.							
157	Agárd	2109	—	28	28	51	42
158	Báta	1624	—	21	77	39	59
159	Báttaszék	3280	—	43	97	79	97
160	Fadd	1950	—	26	14	47	54
161	Harcz	1078	—	14	45	26	28
162	Mözs	2096	—	28	10	51	10
163	Szegzárd (Belváros)	3456	—	46	33	84	26
164	Szegzárd (Ujváros)	2337	—	31	33	56	98
165	Tolna	1845	—	24	74	44	98
166	Várdomb	1277	—	17	12	31	13
összeg :		21052	—	282	23	513	25

		a		b		c	
Plébániák járulékaiknak felosztása		Megállapított tisztta jövedelem, a krajcárok el- bagyásával forint / kr.		Fizetendő évi járuléka. ha			
				600 forintos		800 forintos	
				nyugdíj állapittatik meg.			
				1.3406%		2.438%	
				forint	kr.	forint	kr.
Völgységi kerület.							
167	Diós-Berény	1308	—	17	54	31	89
168	Hőgyész	1357	—	18	19	33	08
169	Kis-Dorogh	1259	—	16	88	30	70
170	Lengyel	1089	—	14	60	26	55
171	Mucsi	1673	—	22	43	40	79
172	Nagy-Vejke	911	—	12	21	22	21
173	Szakadátth	1358	—	18	21	33	11
174	Tevel	1876	—	25	15	45	74
175	Varasd	1019	—	13	66	24	84
176	Závod	1604	—	21	50	39	10
177	Zomba	1491	—	19	99	36	35
összeg :		14945	—	200	36	364	36
Összesítés.							
1	Pécsi kerület	16560	—	222	02	403	74
2	Némethi	15992	—	214	39	389	89
3	Szt.-Lőrinczi	15103	—	202	47	368	22
4	Siklósi	8279	—	110	99	201	85
5	Dárdai	8712	—	116	80	212	40
6	Baranyavári	14235	—	190	84	347	06
7	Mohácsi	15073	—	202	07	367	48
8	Kémendi	11354	—	152	22	276	81
9	Német-Bólyi	15013	—	201	27	366	03
10	Pécsváradi	12772	—	171	23	311	39
11	Mágocsi	12227	—	163	92	298	11
12	Gödrei	18133	—	243	09	442	09
13	Szigetvári	11624	—	155	83	283	40
14	Valpói	10444	—	140	02	254	63
15	Miholjáci	11159	—	149	60	272	05
16	Bonyhádi	10297	—	138	05	251	05
17	Dombovári	14301	—	191	72	348	67
18	Értényi	12643	—	169	50	308	24
19	Simontornyai	9794	—	131	30	238	79
20	D.-Földvári	11883	—	159	31	289	71
21	Szegzárdi	21052	—	282	23	513	25
22	Völgységi	14945	—	200	36	364	36
összeg :		291595	—	3909	23	7109	23

Püspök úr ö Exoellentlaja és a főtisztelendő káptalan évi adománya: 560 frt a tőke szaporítására fordították.
A *)-gal jelzett plébániák nyugdíjra igényt nem tarthatnak; terhőkre járulék ki sem vettethetett.

Pécs, 1888. november 30-án.

MIHALFFY ÁRPÁD s. k. egyházm. alapítv. könyvelő.

DE ANNO DOMINI 1888.

I. E foundationibus perpetuis:

	<i>fl.</i>	<i>cr.</i>
1. Census foundationis parochi Spiltiner	738	20
2. Census foundationis Illmi Francisci Troll	550	—
3. Census foundationis parochi Hujmann	10	—
4. Census foundationis parochi Mike	2	75
Universim :	1300	95

II. Ex oblatis Cleri gremialis non curati:

		S e m e s t r i :				Summa		
		I.		II.		fl.	cr.	
		fl.	cr.	fl.	cr.			
Excellmus	ac Rssmus D. Praesul	100	—	100	—	200	—	
Illmus	D. Franciscus Sláby	—	—	6#	—	6#	—	
Rss.	ac Mgf. D. Carolus Fesztl	—	—	4#	—	4#	—	
Illmus	D. Franciscus Troll	—	—	4#	—	4#	—	
Rssmus	D. Aloysius Girk	—	—	4#	—	4#	—	
"	" Stephanus Zsinkó	—	—	3#	—	3#	—	
"	" Antonius Dobszay	—	—	3#	—	3#	—	
"	" Stephanus Szeifricz	—	—	3#	—	3#	—	
"	" Antonius Walter	—	—	5#	—	5#	—	
"	" Joannes Lechner	—	—	3#	—	3#	—	
"	" Josephus Szeredy	—	—	2#	—	2#	—	
"	" Josephus Berecz	2	50	2	50	5	—	
AR.	" Michael Gundy	2	50	2	50	5	—	
"	" Joannes Rézbányai	1	50	1	50	3	—	
R.	" Josephus Khál	—	—	5fr.#	—	5fr.#	—	
"	" Julius Wajdits	—	—	10fr.#	—	10fr.#	—	
"	" Josephus Brem	1	—	1	—	2	—	
"	" Aloysius Döbrössy	—	50	—	50	1	—	
"	" Josephus Wurster	—	—	3	—	3	—	
"	" Carolus Körmendy	1	—	1	—	2	—	
"	" Julius Gruber	5	—	5	—	10	—	
"	" Franciscus Köhler	1	—	1	—	2	—	
"	" Josephus Pozsgay	5	—	5	—	10	—	
"	" Ludovicus Szilvek	1	—	1	—	2	—	
"	" Ignatius Glatt	2	50	2	50	5	—	
"	" Josephus Rézbányai	1	—	1	—	2	—	
"	" Geysa Molnár	2	50	2	50	5	—	
Alumni	Seminarii	—	—	8	42	8	42	
						Summa:	265 37# 15fr.#	42

Parochiae:	E fideis Ecclesiar.		A Parocho		A Cooperat.		A fidelibus		Summa							
	S e m e s t r i :															
	I.		II.		I.		II.		I.		II.					
	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.		
Duna-Földvár	5	.	5	.	10	#	10	#	1	.	1	.	250	250	17	—
Duna-Szekeső	1	.	1	.	1	.	1	.	50	.	50	.	67	116	6	83
Egerágh	2	.	2	.	150	150	50	50	2	.	2	.	2	2	12	—
Értény	1	.	1	.	1	.	1	.	.	.	.	.	1	1	5	—
Fadd	1	.	1	.	150	150	.	.	.	.	.	.	90	70	6	60
Feked	1	.	1	.	50	50	.	.	.	.	.	.	.	.	3	—
Felső-Ihreg	1	.	1	.	150	5	.	.	.	.	.	.	54	57	9	61
Felső-Mindszent	2	50	.	.	1	.	.	50	.	.	.	.	.	.	4	—
Felső-Nyék	.	50	50	.	50	50	.	.	.	.	.	.	.	.	2	—
Garé	1	.	1	.	50	50	.	.	.	.	.	.	53	50	4	—
Gödre	2	.	2	.	1	.	1	.	50	.	50	.	150	150	10	—
Görcsöny	1	.	1	.	1	.	1	.	.	.	.	.	50	50	5	—
Grábocz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
Gyula-Jovánca	150	150	150	150	.	.	.	.	.	.	.	.	79	101	7	80
Harcz	.	50	50	1	.	1	.	.	.	.	.	.	107	211	6	18
Harkanovci	125	125	194	195	50	50	130	371	12	40	9	—	2	1	9	—
Herczeg-Szőllős	2	.	2	.	1	.	1	.	.	.	.	.	13	27	2	40
Hetvehely	.	50	50	50	50	.	.	.	.	.	.	.	50	50	8	—
Himesház	1	.	1	.	2	.	2	.	50	.	50	.	22	22	7	—
Hird	2	.	2	.	125	131	.	.	.	.	.	.	10	10	10	—
Hosszu-Hetény	250	250	250	250	.	.	.	.	.	.	.	.	10	10	10	—
Hőgyész	250	250	250	250	50	50	10	#	3	#	13	#	1550	1127	37	77
Ibafa	.	50	50	50	50	.	.	.	.	.	.	.	120	120	4	40
Izsép	150	150	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1	7	—
Jánosi	.	50	50	50	50	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	—
Kajdacs	1	.	1	.	1	.	1	.	50	.	50	.	10	10	5	20
Kakasd	350	350	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	205	405	15	10
Kánya	.	50	50	80	63	.	.	.	.	.	.	.	70	87	4	—
Kárasz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
Kesztli	150	150	2	2	.	.	.	.	.	.	.	.	150	150	10	—
Kis-Asszonyfa	3	.	3	.	2	.	2	.	.	.	.	.	.	.	10	—
Kis Dorog	1	.	1	.	2	.	2	.	.	.	.	.	61	84	7	45
Kis-Falud	1	.	1	.	1	.	1	.	.	.	.	.	52	52	5	04
Kis-Székely	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
Kocsola	150	150	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	129	2	8	29
Lat.													562	33		
													13 #			
													20 fr. #			

Parochiae:	E fisco Ecclesiar.		A Parocho		A Cooperat.		A fidelibus		Summa				
	S e m e s t r i :												
	I.		II.		I.		II.		I.		II.		
	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.
										Translati :		562 13# 20 fr. #	33
Kónyi	50	50	1	1					1	1		5	—
Köblény	1	1										2	—
Kömlőd	1	1	1	1					1	94	1	77	71
Köv.-Szőlős	3	3	5	5			1		18	13		48	—
Lakócsa	150	150	250	250					153	117		10	70
Lancsuk	1	1	1	1					1	1		6	—
Lapáncsa	50	50	150	150					172	38		6	10
Laskafalu	2	2										4	—
Lengyel	150	150	1	1					40	293		8	33
Lipova	1	1	50	50								3	—
Lovász-Hetény	150	150							1	150		5	50
Magyar-Hertelend	1	1	1	1					189	183		7	72
Magyar-Szék	2	2	1	150	50	50			250	2		12	—
Maiss												—	—
Marjanci	50	50	1	1					210	17		6	77
Mágocs	2	2	1	1								6	—
Maria-Gyűfő	1	1	1	1	1	1			1	1		8	—
Mária-Kéménd	350	350	1	1			1		125	150		12	75
Miszla	150	150	1	1					218	170		8	88
Mocsolád	50	50	50	50					161	87		4	48
Mohács ad s. Cruc.	2	2	210	292	150	1			1540	808		35	—
Mohács ad s. Mich.	2	2	250	250	2	1			1251	1740		41	91
Monostor	1	1	50	50					30	23		3	53
Mosgó												—	—
Mőzs	1	1	3	4					4	5		18	—
Mucsi	2	2	350	224					250	176		14	—
Nagy-Mányok	1	1	1	1					140	140		6	80
Nagy-Nyárad	1	1	154	126					246	374		11	—
Nagy-Vejke	54	80	1	1					46	20		4	—
Nak	150	150	2	3					50	150		10	—
Nádasd	2	2	5	5	50	50			363	134		19	97
Német-Bóly	1	150	1	2	50	50			905	19		34	55
Némethi	1	1	1	1					50	50		5	—
Német-Keér	1	1	1	1					118	60		5	78
Német-Márok	150	150	1	1					320	550		13	70
Német-Ürögh	150	150	1	1					187	133		8	20
									Lat.		966 13 # 20 fr. #	71	

Parochiae:	E fideles Ecclesiar.		A Parocho		A Cooperat.		A fidelibus		Summa							
	S e m e s t r i :															
	I.		II.		I.		II.		I.		II.					
	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.		
O-Kurd	2	.	2	.	1	.	1	.	50	.	50	.	670	680	20	50
Olasz	2	50	3	.	1	.	1	25	1	.	1	.	50	75	11	—
Ozora	3	.	3	.	3	.	3	.	1	.	1	.	673	821	28	94
Paári	1	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	87	.	2	87
Paks	2	.	2	.	5	.	5	.	2	.	2	.	11	24	53	—
Pálfa	1	.	1	.	1	50	1	50	.	.	.	.	52	40	5	92
Pellérd	3	.	3	.	2	.	5	.	.	.	.	.	3	231	18	31
Petrievci	5	.	2	.	3	.	1	20	1	.	1	.	.	180	15	—
Pécsvárad	1	50	1	50	1	.	1	.	.	.	.	.	1	1	7	—
Pinczehely	1	.	1	.	2	.	2	.	1	.	1	.	2	43	13	86
Podgajci	2	50	2	50	2	.	2	.	50	.	50	.	.	.	10	—
Püspök-Bogád	3	25	3	25	3	13	3	.	50	.	50	.	12	125	15	—
Püspök-Lak	2	.	2	.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	2	8	—
Püspök-Sz.-Erzsébet	2	.	2	.	1	50	1	50	50	.	50	.	.	.	8	—
Püspök-Sz.-László	.	75	.	75	1	22	1	10	.	.	.	.	5	03	5	15
Quinque-Eccl. Cathedralis	2	.	2	.	.	.	.	.	1	50	1	50	4	98	4	48
" ad BMV. Purif	1	.	1	.	2	.	5	.	1	.	1	.	29	30	71	—
" " s. August.	2	.	2	.	2	.	3	22	1	.	2	.	3	178	17	—
" " s. Francisc.	.	.	.	.	1	.	1	.	1	.	1	.	10	39	9	14
" " s. Florian.	1	.	1	.	1	.	2	.	.	.	.	.	1	2	8	—
Radikovei	1	75	1	75	.	50	1	.	.	.	.	.	1	75	1	25
Rác-Mecske	1	25	1	25	1	.	1	.	.	.	.	.	75	75	6	—
Rác-Petre	2	.	2	.	1	.	1	.	1	.	1	52	2	01	10	53
Rác-Töttös	1	.	1	.	1	.	1	.	.	.	.	.	4	20	2	25
Regöly	3	.	2	.	2	.	2	.	50	.	1	50	2	50	2	15
Saásd	1	.	1	.	1	.	1	.	.	.	.	.	80	80	5	60
Siklós	2	.	2	.	1	.	1	.	.	.	.	.	2	50	2	25
Simontornya	.	.	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.	1	1	4	—
Šljivoševci	2	.	2	.	1	.	1	.	.	.	.	.	3	189	10	89
Somberek	1	50	1	50	2	35	3	.	.	.	50	.	4	15	5	18
Sumony	.	50	.	50	1	.	1	.	.	.	.	.	1	10	1	01
Somogy-Sz.-László	1	.	1	.	1	.	1	.	.	.	.	.	25	25	4	50
Szab.-Sz.-Király	2	.	2	.	3	.	3	.	.	.	.	.	2	10	3	50
Szabolcs	1	.	1	.	1	50	1	50	50	.	50	.	1	50	1	50
Szajk	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
Szakadáth	1	.	1	.	2	77	3	.	.	.	.	.	2	23	3	07
Lat.														1481	10	
														13 #		
														20 fr. #		

Parochiae:	E fideis Ecclesiar.		A Parocho		A Cooperat.		A fidelibus		Summa					
	S e m e s t r i :													
	I.		II.		I.		II.		I.		II.			
	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.
Szakál	1	.	1	.	1	.	1	.	7	.	3	.	14	—
Szakacs	150		150		2	.	2	.	50	.	50	.	10	—
Szalatnak	50		50		1	.	1	.	17	.	23	.	3	40
Szálka	1	.	1	.	117		1	.	140	.	143	.	7	—
Szászvár	8	.	5	.	3	.	250	.	50	.	50	.	19	50
Szebény	150		150		1	.	1	.	50	.	50	.	7	—
Szegzárd (Belváros)	250		250		5	.	5	.	1	.	1	.	7	450
Szegzárd-Ujváros	150		150		189		248		1261		1002		30	—
Szent-Dienes	150		150		150		118		.	.	132		7	—
Szent-György	250		250		1	.	1	.	50	.	50	.	8	—
Szent-István	1	.	1	.	50		50		69	.	61	.	4	30
Szent-Iván	1	.	1	.	1	.	1	.	78	.	185	.	6	63
Szent-Lőrincz	150		150		150		10		40	.	126	.	7	66
Szigetvár	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
Tamási	1	.	1	.	250		250	.	50	.	50	.	18	—
Tengőd	1	.	50	.	50	.	50	.	20	.	10	.	2	80
Tevel	1	.	1	.	1	.	1	.	323	.	230	.	9	53
Tolna	3	.	3	.	250		250	.	1	.	520	.	23	67
Tolna-Szántó	50		50		2	.	2	.	150	.	125	.	7	75
Tót-Keszi	150		150		1	.	1	.	60	.	54	.	6	14
Vaiszló	1	.	1	.	50	.	50	.	50	.	50	.	4	—
Valpó	375		3	.	150		150	.	1	.	1	.	875	950
Varasd	1	.	1	.	1	.	1	.	162	.	162	.	7	24
Várdomb	1	.	1	.	50	.	50	.	133	.	107	.	5	40
Vásáros-Dombó	2	.	2	.	2	.	2	.	50	.	50	.	2	2
Vaszar	50		50		1	.	1	.	.	.	50	.	3	50
Veliškovci	50		50		50	.	50	.	1	.	1	.	4	—
Véménd	1	.	1	.	1	.	1	.	1	.	1	.	6	—
Viljevo	1	.	1	.	1	.	1	.	1	.	115	.	6	15
Villány	2	.	2	.	101		101	.	50	.	50	.	96	222
Vókány	1	.	1	.	50	.	50	.	115	.	93	.	5	08
Vörösmarth	1	.	1	.	50	.	50	.	120	.	130	.	5	50
Závod	2	.	2	.	50	.	50	.	40	.	45	.	5	85
Zomba	.	.	.	.	2	.	2	.	230	.	2	.	8	30
									Lat.	1816	20			
										13 #				
										20 fr. #				

IV. Oboli de 1887.

Abaliget (II. s.) 4 fl. 20 cr.; Felső-Mindszent (I. II. s.) 8 fl.; Jánosi (I. II. s.) 2 fl.;
Püspök-Lak (I. II. s.) 6 fl.; Universim: 20 fl. 20 cr.

Recapitulatio:

	fl.	cr.	aurei
I. E foundationibus perpetuis	1300	95	—
II. Ex oblatiſ Cleri gremialis non curati	265	42	{ 37 # 15 fr. #
III. Ex oblatiſ Cleri curati et fidelium	1816	20	{ 13 # 20 fr. #
IV. E reſtantibus oboliſ de 1887.	20	20	—
V. Cenuſ intercalareſ	9	69	—
VI. Huc accedit:			
a.) legatum Joanniſ Nagy, Abb. D.-Földvár	53	—	—
b.) oblatum redactioniſ „Szent-Cſalád“	100	—	—
Summa totaliſ:	3565	46	{ 50 # 35 fr. #

Eorum DD. Curatorum oblata, quorum oboli uſque praeſixum terminum ad Cancellariam Episcopalem non pervenerunt, ad annum labentem 1889. transferentur.

Sunt vero, qui taliter reſtant:

a) *E II. Semestri*: Felső-Mindszent, Paári.

b) *E I. et II. Semestri*: Bedegh, Berement, Bicsérd, Böleske, Čepin, Dályok, Grábocz, Kárász, Kiſ-Székely, Maiff, Moſgó, Szajk, Szigetvár.

c) *E I. et II. Semestri*: a. 1887. Kiſ-Falud, Závod.

Datum Quinque-Eccleſiis, die 15-a Martii 1889.

Cancellaria Episcopaliſ.